

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

● Atingerea parametrilor proiectați la noile obiective ● Exigențe actuale în producția agricolă ● Creația tehnică — premisă a competitivității exportului ● Din experiența unităților model ● Documentar în ajutorul celor ce studiază în învățămîntul politico-ideologic

o componentă de bază a eficienței

REDUCEREA

CHELTUIELILOR

MATERIALE

„Viața demonstrează, zi de zi, justețea hotărîrilor Congresului al XI-lea, capacitatea creatoare a clasei muncitoare, țărânimii și intelectualității, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, a întregului nostru popor de a realiza în bune condiții aceste hotărîri care asigură dezvoltarea generală a patriei noastre socialiste, creșterea bunăstării materiale și spirituale a întregii națiuni.“

NICOLAE CEAUȘESCU

ȘEDIȚA DE CONSTITUIRE A CONSILIULUI NAȚIONAL AL OAMENILOR MUNCII

O ETAPĂ CALITATIV SUPERIOARĂ ÎN DEZVOLTAREA DEMOCRAȚIEI SOCIALISTE

Procesul de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, de ridicare a României pe noi culmi de civilizație și progres, reliefează probleme deosebit de complexe și variate, a căror rezolvare în spirit științific, revoluționar presupune, ca o necesitate absolută, creșterea continuă a rolului partidului în întreaga viață politică și economico-socială, participarea tot mai largă și activă a oamenilor muncii la conducerea societății, la adoptarea deciziilor și la îndeplinirea programelor care angajează viitorul țării, la desfășurarea în condiții optime a activității în toate domeniile. În deplină concordanță cu aceste cerințe partidul desfășoară o amplă și multilaterală activitate de perfecționare a diferitelor laturi ale procesului construcției socialiste, pe baza cunoașterii realităților, a tuturor posibilităților materiale și spirituale, de adâncire a democrației noastre socialiste, de ridicare a conștiinței și, odată cu aceasta, a responsabilității sociale a maselor.

O nouă și grăitoare mărturie a acestor preocupări constante și consecvente: în atmosfera de puternică emulație în muncă, premergătoare unor evenimente politice de însemnătate deosebită pentru poporul nostru — Conferința Națională a partidului, a 30-a aniversare a proclamării Republicii și alegerile de deputați în consiliile populare — săptămîna trecută s-au desfășurat lucrările plenarei Consiliului național al Frontului Unității Socialiste și ședința de constituire a Consiliului național al oamenilor muncii, în cadrul cărora au fost adoptate noi măsuri menite să adâncească democratismul orînduirii noastre socialiste și să concentreze toate forțele creatoare ale poporului pentru îndeplinirea istoricelor hotărîri ale Congresului al XI-lea. Cuvîntările rostite de secretarul general al partidului de la tribuna acestor înalte foruri de conducere — ample și aprofundate analize ale diferitelor probleme legate de practica social-economică, de creșterea rolului clasei muncitoare, a maselor de oameni ai muncii în sistemul democrației noastre — definesc cu claritate obiectivele de viitor și trasează linii directoare în domenii vitale ale construcției socialiste; ele alcătuiesc astfel un plan concret de acțiune pentru valorificarea mai intensă a tuturor posibilităților de accelerare a procesului de creștere a economiei românești, de perfecționare a întregii vieți economice.

Crearea Consiliului național al oamenilor muncii marchează o etapă nouă, **calitativ superioară** în dezvoltarea și perfecționarea democrației socialiste, întregind cadrul organizatoric menit să asigure, la scară națională, creșterea neconținută a participării clasei muncitoare, a oamenilor muncii, în calitate de proprietari ai mijloacelor de producție, de creatori și beneficiari ai bunurilor materiale, la conducerea

societății. Constituirea noului organism reprezintă o încununare a bogatei și multilaterale activități desfășurate în ultimii ani de Comitetul Central al partidului pentru perfecționarea conducerii tuturor domeniilor de activitate, pentru crearea condițiilor necesare participării active și nemijlocite a maselor largi populare la guvernarea statului; iar faptul că în fruntea sa a fost ales tovarășul Nicolae Ceaușescu constituie o expresie a încrederii și stimei de care se bucură conducătorul partidului și statului în rîndurile clasei muncitoare, ale întregului popor, și, în același timp, o garanție sigură că acest for își va îndeplini atribuțiile în cele mai bune condițiuni, asigurînd afirmarea tot mai puternică a rolului clasei muncitoare în conducerea vieții economico-sociale, dezvoltarea democrației muncitorești, îndeplinirea neabătută a Programului partidului.

Societatea noastră dispune astăzi, la toate nivelurile — de la unitatea economică și pînă la economia națională, de la nivelul satelor la cel al întregii țări — de un larg sistem instituționalizat de conducere a activității de către oamenii muncii înșiși, de un larg cadru democratic propice punerii plene în valoare a experienței și înțelepciunii maselor largi populare, afirmării personalității umane, a capacităților creatoare a tuturor cetățenilor țării. „**În cadrul sistemului nostru democratic, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, avem o formă, unică în felul ei, de participare a maselor la conducerea societății. Avem organisme și pe plan local, și în unitățile economice și sociale, și pe plan național, care permit participarea largă a tuturor categoriilor de oameni ai muncii, a întregului popor la conducerea societății. Acum este esențial felul cum știm să acționăm pentru a asigura buna funcționare a acestor organisme, astfel încît ele să-și îndeplinească în cele mai bune condiții atribuțiile, rolul ce-l au în societate.**”

În concepția partidului nostru democrația socialistă este democrația **răspunderii** fiecărui individ și a întregii colectivități față de destinele patriei. Într-o astfel de viziune toate organismele colective de conducere sînt concepute ca organisme de lucru, ca forme de dezvoltare a autoconducerii muncitorești, de manifestare a răspunderii fiecărui colectiv pentru gospodărirea judicioasă a mijloacelor financiare și materiale ce îi sînt încredințate, ca parte a avuției naționale.

Problema esențială a autoconducerii, a autogestunii și autogospodării, spunea secretarul general al partidului, este răspunderea consiliilor, a tuturor oamenilor muncii din fiecare unitate pentru buna desfășurare a producției, astfel încît să poată asigura, prin activitatea proprie, restituirea cheltuielilor făcute de societate.

Autoconducerea presupune luarea tuturor măsurilor — de planificare a producției, a veniturilor și cheltuielilor, de organizare superioară a muncii, de întărire a ordinii și disciplinei — care să permită creșterea eficienței economice, a rentabilității, ca sursă de constituire a fondurilor destinate înlăptuirii reproducției lărgite, ridicării nivelului de trai material și spiritual al poporului, întreținerii societății. Pe de altă parte, cum socialismul se construiește **de către om și pentru om**, rezolvarea unor probleme care privesc condițiile de muncă și de viață ale celor ce muncesc este tot o problemă de autoconducere. Tocmai în această **unitate** a funcțiilor sale rezidă forța autoconducerii.

Pe măsura înaintării procesului construcției socialiste, dimensiunea și complexitatea producției s-au amplificat simțitor prin construirea an de an a sute de noi și mari obiective industriale și agrozootehnice, prin dezvoltarea și modernizarea celor existente, prin înzestrarea lor cu mijloace tehnice de mare randament. Concomitent cu aceasta au devenit mai complexe și problemele pe care le ridică procesul de conducere. De aceea, valorificarea superioară a puternicului potențial material și uman de care dispunem, astfel încit de pe fiecare unitate de fonduri fixe să se obțină o valoare cât mai ridicată, necesită acum un efort sporit de gândire, o mai mare investiție de inteligență, de creativitate.

În esență, și în ultimă instanță, aceasta este rațiunea fundamentală care a necesitat și a determinat o serie de îmbunătățiri în componența și organizarea consiliilor oamenilor muncii, în funcțiile adunărilor generale. Între altele, este vorba de creșterea numărului membrilor consiliilor oamenilor muncii, în primul rând al celor care își desfășoară activitatea nemijlocit în sfera producției materiale. Odată cu activizarea acestor consilii, asigurarea unei cunoașteri mai temeinice a realităților, împletirea mai armonioasă a experienței cadrelor de conducere cu experiența muncitorească, măsura este de natură să **stimuleze** „generarea” unor idei și propuneri valoroase, să **fructifice** mai bine capacitatea creatoare a maselor, să **asigure** astfel obținerea unor rezultate superioare în activitatea productivă.

Au mai rămas doar câteva săptămâni pînă la data la care cetățenii patriei vor fi chemați să-și aleagă reprezentanții în consiliile populare. Alegerile vor constitui o nouă manifestare a profundului democratism revoluționar ce caracterizează viața întregii noastre societăți, a participării nemijlocite a maselor la conducerea treburilor obștești, la dezbaterile și soluționarea problemelor ce vizează mersul înainte al societății noastre.

Actualele alegeri au loc în perioada cînd se împlinesc zece ani de la adoptarea măsurilor privind îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a țării. Viața a confirmat pe deplin justetea măsurilor respective, aplicarea lor contribuind la crearea premiselor necesare unei mai raționale amplasări teritoriale a forțelor de producție, înfloririi multilaterale a orașelor, satelor, comunelor, creșterii rolului și atribuțiilor consiliilor populare. Mutațiile care se produc în profil teritorial capătă noi dimensiuni în actualul cincinal, cînd procesul de ridicare treptată a nivelului de dezvoltare a

zonelor mai puțin dezvoltate și de atenuare în acest fel a diferențelor dintre județe cunoaște o puternică accelerare. După cum se știe, Congresul al XI-lea al partidului a stabilit ca în 1980 fiecare județ să realizeze o producție de peste zece miliarde lei. Sub impulsul acestei prevederi sute de localități, aflate oltădată la periferia progresului economic, își afirmă o autentică vocație industrială, pe cit de tinăra, pe atit de viguroasă. Se creează în acest fel baza economică **reală** pentru manifestarea deplinei egalități între oameni, indiferent de naționalitate, pentru echitatea socială, promovată cu atita consecvență de partid.

Realizările cu care poporul nostru se prezintă la alegerile din noiembrie sînt deosebit de rodnice. Economia națională, aflată într-un amplu proces de modernizare a structurilor sale, înregistrează ritmuri înalte de dezvoltare, superioare celor prevăzute în cincinal. În industrie, planul va fi depășit în primii doi ani ai cincinalului cu peste 25 miliarde lei; agricultura, la rîndul său, în ciuda unor condiții climaterice nu tocmai favorabile, va asigura buna aprovizionare a populației și chiar unele disponibilități pentru export. Ca urmare a eforturilor făcute și a succeselor obținute de oamenii muncii în această perioadă, precum și a acțiunii inițiate de conducerea partidului, personal de tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru reducerea cheltuielilor materiale ale producției și investițiilor, au fost create resurse sporite pe baza cărora a fost elaborat Programul suplimentar de dezvoltare economică a României pe perioada 1976—1980; acest program asigură depășirea prevederilor planului cincinal, realizarea de noi obiective de producție, dezvoltarea mai puternică a forțelor de producție, a unor ramuri ale economiei naționale, creșterea mai accentuată a veniturilor celor ce muncesc.

Alegerile, eveniment major în viața politică a țării, vor trebui să prilejuiască o analiză temeinică, pătrunsă de un înalt spirit patriotic și civic, a modalităților în care organele locale, viitorii deputați, toți oamenii muncii pot contribui la dezvoltarea mai accelerată a patriei, la realizarea planurilor de înflorire a fiecărei localități, la mai buna gospodărire a acestora, la folosirea mai deplină a resurselor materiale și de muncă. În acest fel participarea directă, conștientă și responsabilă a celor ce creează avuția națională, la definirea și realizarea obiectivelor de dezvoltare a țării, a județelor, a orașelor și comunelor conferă conceptului de democrație un conținut real, un cadru prielnic de afirmare, un teren concret, fertil de acțiune.

Transpunerea în viață a obiectivelor cu caracter economico-social înscrise în actualul plan cincinal solicită din partea tuturor oamenilor muncii o activitate intensă, susținută, muncă disciplinată, spirit de răspundere, o preocupare permanentă pentru organizarea superioară a producției și a muncii, măsuri hotărîte pentru mobilizarea tuturor rezervelor existente în fiecare întreprindere și loc de muncă, în fiecare localitate și județ, adică o amplă valorificare a tuturor resurselor materiale și umane, a energiei și forței creatoare a întregii națiuni.

Stere GIOGA

Componentă hotărâtoare a utilizării eficiente a fondurilor fixe

REALIZAREA ÎN AVANS A PARAMETRILOR PROIECTAȚI LA NOILE OBIECTIVE

UNA DIN CĂILE importante pentru obținerea de producții suplimentare, sporirea productivității muncii și reducerea costurilor de investiții, o constituie realizarea în avans a parametrilor proiectați la toate obiectivele puse în funcțiune. Aceasta presupune o activitate deosebită în organizarea superioară a producției, pregătirea din vreme a cadrelor calificate, utilizarea de tehnologii avansate etc. O bună experiență în această direcție este acumulată și la Combinatul de lianți și azbociment din Fieni. Argumentele se regăsesc în realizările obținute în primele 9 luni a.c., perioadă în care combinatul a livrat suplimentar față de plan 23 000 tone ciment, 180 km tuburi de azbociment, 25 600 tone clincher și 50 000 tone calcar.

Pe baza valorificării cât mai înalte a potențialului productiv disponibil, colectivul combinatului care, în acest an, a chemat la întrecere unitățile din ramura industriei materialelor de construcții, s-a angajat ca în 1977, alături de însemnate producții fizice suplimentare să depășească cu 8% sarcinile de export, să crească productivitatea muncii față de plan cu 5 100

lei pe fiecare om al muncii, să reducă suplimentar costurile totale de producție cu 1 milion de lei, să pună în funcțiune cu o lună mai devreme instalația de var măcinat, la care atingerea parametrilor proiectați să se efectueze cu 3 luni în avans etc.

Angajamentele și realizările suplimentare din acest an au la bază o experiență valoroasă, acumulată în atingerea cu două trimestre în avans a parametrilor proiectați la noua linie de ciment de 3 000 tone/zi, prima de această capacitate din întreaga țară. Dat fiind că în prezent sînt dotate cu linii de ciment de 3 000 t/zi și alte combinate din țară, o radiografie a modului în care s-a reușit scurtarea substanțială a perioadei de atingere a parametrilor proiectați apare ca o acțiune deosebit de utilă.

Complexitatea ridicată a agregatelor din componența liniei de 3 000 t/zi face ca, în acțiunea de respectare și scurtare a perioadei normale de atingere a parametrilor proiectați să apară anumite obstacole, deloc de neglijat. Pentru înlăturarea lor, din experiența de la Fieni (prezentată sintetic în schemă) s-au desprins următoarele concluzii :

Specializare prin participare la montaj

CU TOATE că unitatea respectivă dispunea de un valoros nucleu de personal muncitor cu experiență în producția de ciment, totuși pentru linia de 3 000 t/zi, cu agregate gigant și grad înalt de automatizare, specializarea lor s-a făcut înainte de efectuarea probelor tehnologice. Cu acest prilej a fost realizată și selecția celor ce urmau să lucreze la exploatarea aparaturii de automatizare și care au participat efectiv la montajul respectivelor instalații. Încă de pe atunci a fost efectuată nominalizarea șefilor de atelier, care în perioada lucrărilor de construcții-montaj au lucrat ca diriginți ai șantierului care-și desfășura lucrările în perimetrul viitorului atelier.

În acest fel au fost valorificate integral și perfecționate cunoștințele profesionale acumulate la liniile de capacitate mai redusă, iar personalul muncitor din exploatare a avut posibilitatea să cunoască

prin montaj, în amănunțime, aparatura pe care o va putea deci utiliza cât mai adecvat, evitînd căderile accidentale și intervenind precis, operativ și cu o eficiență sporită la înlăturarea unor eventuale defectări ale utilajelor. Pe parcursul montajului au fost asimilate noi cunoștințe indispensabile specializării pe liniile de 3 000 t/zi, au fost sesizate unele deficiențe de proiectare și uzinare înainte de efectuarea probelor tehnologice etc., ceea ce a contribuit substanțial la scurtarea perioadei de atingere a parametrilor proiectați.

Scurtarea duratei reparațiilor de la 50 la 7 zile prin mecanizare

FĂRĂ a diminua cu nimic calitatea activității de reparații ci, dimpotrivă, respectînd cu strictețe graficele întocmite pentru efectuarea lor și lucrînd cu atenție deosebită, oamenii muncii din combinat au scurtat cu 43 de zile durata de realizare a reparațiilor la zidăria

cuptorului rotativ. O asemenea acțiune a fost posibilă prin :

- **mecanizarea operațiunilor de înlocuire a cămășii interioare de cărămidă refractară**, atît prin palletizarea aprovizionării cu materiale refractare cît și prin demolarea și evacuarea mecanizată a vechii zidării ;

- **perfecționarea organizării activității de înzidire** prin urmărirea pe grafice de analiză a tuturor subactivităților efectuate, prin înregistrarea și apoi eliminarea, în urma analizei critice efectuate, a tuturor „timpilor morți“ care conduceau la staționări pe platformele de lucru ;

- **concentrarea simultană a acțiunii tuturor factorilor care participă la procesul de revizii și reparații** prin realizarea, concomitent cu zidăria nouă, a reviziilor la părțile mecanice și electrice ale cuptorului, la diferitele sisteme de automatizare ale liniei de ciment.

Acționînd în acest fel încă din perioada de atingere a parametrilor proiectați, perfecționînd în continuare „tehnologia“ reparațiilor, la Fieni au fost realizate însem-

nate economii de timp. Așa cum se observă în schemă, prin scurtarea duratei reparațiilor, alături de ridicarea calității lor, s-a reușit să se contracareze influențele negative pe care le-ar fi avut asupra duratei de atingere a parametrilor proiectați defecțiunile care apar uneori frecvent în această perioadă.

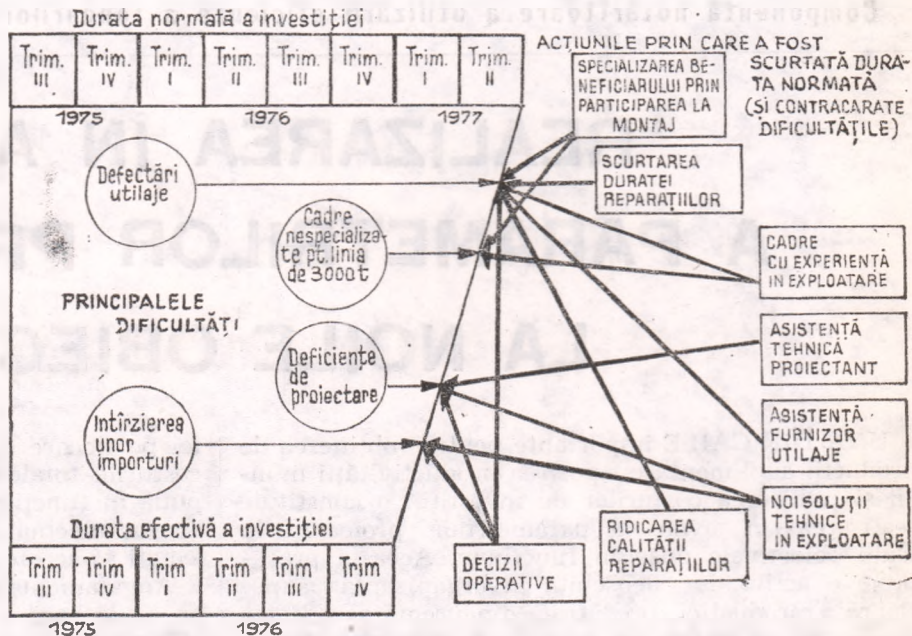
Soluții tehnice originale. Decizii operative în exploatare

O BUNĂ PARTE din scurtarea perioadei de atingere a parametrilor proiectați se datorește conlucrării fructuoase dintre beneficiar, institutul de cercetări și proiectări specializat și furnizorul de utilaje tehnologice. Asistența tehnică permanentă, sprijinul operativ, de înaltă competență acordat reciproc a condus la soluționarea multor probleme „cronofage”, prin idei originale.

Pornind de la necesitățile beneficiarului de a scurta durata de realizare a zidăriei cuptoarelor, **Institutul de cercetări și proiectări pentru industria lianților și azbocimentului a realizat un nou adeziv care, folosit la înzidire reduce la jumătate timpul necesar acestei operațiuni.** Totodată, se realizează o reducere a importului cu 10-15 mii lei-valută pe înzidire, se economisește circa 1 mc de cherestea și se produc în plus, prin scurtarea staționărilor, 10—30 000 t clincher. Avantaje provin și din faptul că, prin soluția românească, gradul de securitate al muncii crește considerabil.

Asistența tehnică permanentă a permis, de asemenea efectuarea cu operativitate a unor perfecționări a prevederilor din proiecte, sau a aparaturii tehnologice. Pe baza observațiilor făcute în exploatare, a fost, de exemplu, mărită turația la răcitorul grătar, a fost modificat transportorul de clincher care în faza inițială prezenta anumite caracteristici necorespunzătoare ce ar fi condus la creșterea perioadei de atingere a parametrilor proiectați.

O contribuție de seamă a adus-o și **operativitatea cu care s-au luat deciziile** pentru găsirea unor noi soluții anumitor probleme. Astfel, instalațiile cu care se realiza în varianta inițială variația turației cuptoarelor, se defectau cu ușurință. În această situație s-a acționat prompt pentru găsirea unei alte soluții mai bune. Noul sistem adoptat și aplicat, având o disponibilitate ridicată, a permis, în pe-

Radiografia experienței Combinatului de lianți și azbociment din Fieni în scurtarea cu două trimestre a perioadei de atingere a parametrilor proiectați la noua linie tehnologică de 3 000 t/zi.

rioadă de atingere a parametrilor proiectați o reducere cu circa 10 — 15% a timpilor de întreruperi accidentale la cuptoare.

Concluzia cu valabilitate generală pe care o conturează experiența de la Fieni este aceea că, **pentru respectarea și mai ales scurtarea în exploatare a perioadei normate de atingere a parametrilor proiectați, pregătirile și efortul trebuie să înceapă cu mult timp înainte, încă din faza lucrărilor de construcții-montaj.**

Producțiile suplimentare — numai cu eficiență înaltă

DESIGUR, nici scurtarea perioadei de atingere a parametrilor proiectați și nici producțiile suplimentare obținute în acest an nu înseamnă că trebuie pierdută din atenție problema deosebit de importantă a reducerii continue a cheltuielilor de producție. La Combinatul din Fieni, dacă atingerea parametrilor din proiect s-a realizat înainte de vreme, dacă până acum prevederile angajamentului pe 1977 la producțiile fizice suplimentare, la export, și productivitatea muncii au fost îndeplinite și depășite, totuși în loc de 1 milion de lei economii la costuri (cît s-au angajat să realizeze), în 8 luni, s-a obținut o economie de numai 192 000 lei. Este adevărat că **au fost economisite 1 000 tone combustibil convențional și 100 tone de metal, dar tot atât de adevărat este că au fost depășite consumurile la energie electrică.** Date fiind principalele direcții în care se consumă suplimentar energie, apare ne-

cesar ca Centrala industriei cimentului să sprijine mai mult combinatul în procurarea operativă a tuturor materialelor refractare care să permită o funcționare cât mai îndelungată a cuptoarelor între două porniri.

Centrala industrială va trebui să acționeze mai ferm și pentru valorificarea rezervelor care există în consumul de materiale, în special de metal. **Rezultatele obținute până acum pot fi mult îmbunătățite prin reducerea corpurilor de măcinare din oțel folosite pe tona de ciment, de circa 3 ori față de prezent.** Dat fiind că dispunem actualmente de oțeluri românești cu caracteristici superioare, se poate aprecia că hotărîrea centralei ca în anul viitor să fie dotate cu corpuri de măcinare cu durată mare în exploatare circa 1/3 din capacitățile de producție trebuie apreciată ca o sarcină minimală. Cu mai multă rapiditate se cere acționat și pentru **introducerea în dotare a blindajelor pentru mori, foarte rezistente la uzură, asimilate în țară.** Faptul că înlocuirea blindajelor se poate realiza în aceste condiții la 18 luni față de numai 6-8 luni în prezent este edificator pentru economia însemnată de metal ce s-ar putea realiza.

La Combinatul din Fieni s-a acumulat o experiență valoroasă care, generalizată, poate conduce la obținerea unor rezultate deosebite în îndeplinirea planului și a angajamentelor și la alte întreprinderi din industria materialelor de construcții.

Bogdan PĂDURE

O importantă sursă de reducere a cheltuielilor materiale în turnătorii

CREȘTEREA PONDERII PRODUSELOR DE CALITATE, PRIN UTILIZAREA UNOR TEHNOLOGII NOI

REDUCEREA cheltuielilor de producție și, îndeosebi, a celor materiale constituie, așa după cum sublinia secretarul general al partidului, o problemă cheie pentru progresul rapid al economiei. De rezultatele care se obțin în economisirea materiilor prime, materialelor, combustibilului și energiei, depinde în mare măsură creșterea venitului național și, deci, ridicarea bunăstării întregului popor.

Căile și mijloacele de reducere a cheltuielilor materiale sînt multiple, iar progresul tehnic conferă acestora, practic, un caracter aproape nelimitat. Valorificîndu-se posibilitățile oferite de cercirile tehnicii, în industria construcție de mașini, în urma aplicării unor ample programe de măsuri, a crescut gradul de utilizare a metalului, **dintr-o tonă introdusă în fabricație regăsin-du-se în produsul finit 750—800 kg. față de numai 650 kg metal cit se obținea înainte.**

La realizarea cu succes a acestor programe au fost antrenate cele mai competente cadre constituite în colective mixte de muncitori, tehnicieni, ingineri și economiști din întreprinderi, institute de cercetare și inginerie tehnologică, centrale industriale și ministere. În scopul introducerii imediate, fără alte verigi intermediare, a soluțiilor și tehnologiilor noi în producție, a fost an-

trenat în această acțiune și Centrul de perfecționare a personalului muncitor din industria construcțiilor de mașini care, în colaborare cu institutele de specialitate, a organizat cursuri de perfecționare a inginerilor și tehnicienilor pentru aplicarea unor **procedee moderne de remaniere a pieselor cu defecte** rezultate din turnarea aliajelor de oțel, fontă și neferoase.

Experiența întreprinderilor care aplică în mod organizat metoda remanierii defectelor de turnare dovedește că pe această cale se îmbunătățește calitatea pieselor, iar economiile obținute sînt importante. Desigur, scăderea ponderii pieselor neacceptate pentru a fi introduse în fazele următoare ale procesului de fabricație trebuie să fie realizată, în primul rînd, prin elaborarea unor procedee tehnologice de turnare moderne și prin respectarea întocmai a tuturor prevederilor stipulate în tehnologia de execuție. Dar, există și situații cînd nu toate piesele turnate realizate sînt corespunzătoare din toate punctele de vedere. Potrivit unui studiu efectuat în 5 mari întreprinderi, la un eșantion de 500 piese turnate, a rezultat că sînt respinse în medie 7%, deoarece prezintă defecte de turnare; cum valoarea medie a fiecărei tone de piese turnate se ridică la mii de lei, pierderile la scara economiei naționale sînt deosebit de

însemnate. De aceea, trebuie găsite soluții pentru ca cea mai mare parte a acestora, pe bază de remanieri, să fie aduse la situația de a fi bune.

Bazați pe experiența existentă, pe cunoașterea acțiunii întregului complex de factori care concurează la realizarea piesei din aliaje metalice turnate la nivelul cerințelor actuale, este necesar să fie reconsiderată actuala opinie a unor specialiști de a considera cu ușurință drept rebuturi piesele cu anumite defecte de turnare, defecte ce pot fi corectate, fără ca prin aceasta să se aducă vreun prejudiciu calității produsului. Din motive tehnico-economice se cere să fie însușit în mai mare măsură punctul de vedere al unor specialiști din țara noastră sau care acționează în turnătorii de renume din alte țări, **că o mare parte din defectele rezultate prin turnare trebuie să fie remaniate, că această operație trebuie să fie inclusă ca o metodă permanentă, de sine stătătoare, în fluxul tehnologic de fabricație.**

Variatatea, multitudinea, tehnicitatea și economicitatea procedeelelor de remanieri a defectelor de turnare au determinat pe majoritatea marilor producători din lume să le aplice de mai mulți ani, fără nici un fel de rezervă. Ba mai mult, nivelul calitativ al pieselor realizate de o anumită turnătorie este apreciat, în primul rînd, după modul în care este organizat compartimentul sau atelierul de remanieri și, în special, după cum este echipat acesta, după nivelul tehnologiilor aplicate. Și în unele întreprinderi constructoare de mașini din țara noastră, prin organizarea de ateliere pentru remaniera defectelor de turnare la nivelul necesităților, ponderea pieselor necorespunzătoare a fost substanțial redusă, fapt ce a facilitat reintroducerea lor în circuitul producției și eliminarea unor cheltuieli necesitate de turnarea lor din nou. Printre întreprinderile care au turnătorii de metale și aplică cu succes procedee moderne de remanieri a defectelor la pie-

Ponderea cheltuielilor pentru remaniera defectelor la piesele turnate din metal în costurile de producție

Aliajul metalic	Numărul pieselor cercetate	Greutatea piesei kg/buc	Tipul de defecte	Procedeele de remanieră folosite	Ponderea cheltuielilor pentru remanieri %
Piese de oțel	23	30—500	goluri, fisuri, incluziuni	sudură	10—50
Piese de oțel	11	500—1 000	"	"	3—40
Piese de oțel	6	1 000—2 000	"	"	5—20
Piese de oțel	3	peste 2 000	"	"	3, 7 și 18
Piese din fontă	24	25—100	goluri, crăpături	sudură	20—55
Piese din fontă	9	100—300	"	"	15—50
Piese din fontă	4	300—3 000	"	"	8—30
Piese fontă și oțel	15	10—5 000	goluri, pori	chituiră	2—7

sele turnate și realizează, pe această bază, economii substanțiale se numără: „23 August”, „Aversa” și Întreprinderea de mașini grele din București, „Tractorul” și „Hidromecanica” din Brașov, Întreprinderea constructoare de mașini Reșița, Întreprinderea mecanică Roman și altele.

Din studiile efectuate numai la un număr de 100 piese turnate (la o singură întreprindere) rezultă că ponderea cheltuielilor necesare pentru remedierea defectelor de turnare, față de costul pentru turnarea unei piese noi, variază între 2 și 55%, în funcție de aliajele din care este confecționată, mărimea și complexitatea acestora, precum și de procedeul de remanieră folosit (tabelul).

Evident, orice piesă considerată necorespunzătoare pentru a fi introdusă în fabricație în continuare, deoarece are defecte de turnare, trebuie analizată de un colectiv competent pentru a decide dacă ea rămâne rebutată sau este aptă de a fi remaniată. Colectivul desemnat în acest scop va acționa ținând seama de două condiții restrictive :

- suma cheltuielilor pentru remanieră a piesei analizate să fie mai mică decât o piesă nouă fără defecte ;
- remanierile efectuate la piesele în

cauză să nu diminueze calitatea lor, iar piesele să nu fie sub nivelul prescripțiilor calitative prevăzute prin proiectul de execuție.

DACĂ se au în vedere măsurile care demonstrează că, prin organizarea la nivelul construcțiilor de mașini a unui program de acțiuni pentru întensificarea aplicării în mod științific a procedeelor moderne de remanieră a pieselor turnate din oțel, fontă și aliaje neferoase, s-ar recupera numai 30% din totalul pieselor respinse în prezent, rezultă că economiile s-ar ridica la peste un sfert de miliard de lei anual. Un astfel de program de măsuri ar trebui să aibă în vedere următoarele :

1. Organizarea unor cursuri de perfecționare a pregătirii profesionale pentru toți lucrătorii care au sarcina de a asimila produse ce au în componența lor repere sau subansamble realizate din piese turnate. Cursurile să aibă ca principale obiective cunoașterea și însușirea procedeelor moderne de remanieră, a posibilităților tehnologice de perfecționare a procesului de turnare și a implicațiilor de ordin economic pe care acestea le vor avea în producție.

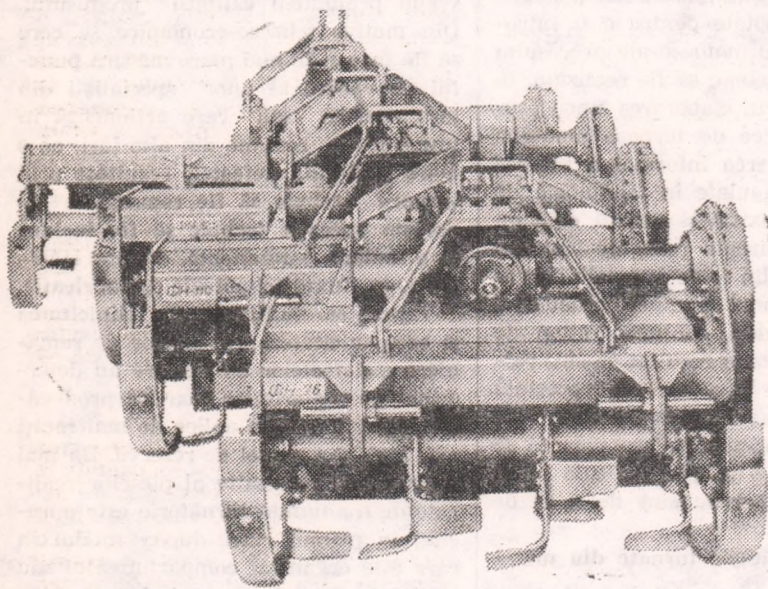
2. În funcție de volumul și complexitatea turnătoriilor existente și a celor noi, este necesară organizarea de com-

partimente complexe pentru remanieră. Dotarea acestora trebuie să se facă pe baza unui calcul tehnico-economic de necesitate. În cadrul compartimentelor respective trebuie să lucreze colective de muncitori și tehnicieni de cea mai înaltă calificare și răspundere profesională.

3. În cadrul institutelor de specialitate problema remanierii defectelor pieselor turnate să facă obiectul unei analize amănunțite, care să aibă în vedere aspectele tehnico-economice ale problemei, prin organizarea unui compartiment ce urmează să se ocupe de :

- cercetarea și asimilarea tehnologiilor noi de remanieră ;
- elaborarea de prescripții tehnologice de remanieră a pieselor turnate, care să fie transmise întreprinderilor interesate ;
- avizarea și omologarea tehnologiilor de remanieră aplicate în întreprinderi ;
- instruirea muncitorilor și tehnicienilor din întreprinderi pentru aplicarea corectă a tehnologiilor de remanieră ;
- acordarea asistenței tehnice pentru introducerea și aplicarea procedeelor de remanieră ;
- asigurarea asimilării și producerea, la nivel de micro-producție, a materialelor speciale necesare întreprinderilor pentru remanieră defectelor pieselor turnate.

dr. ing. V. BERINDE

Agromachinaimpex

FREZĂ ROTATIVĂ PENTRU PRELUCRAREA SOLULUI „BOLGAR“

Frezele pentru prelucrarea solului „BOLGAR”, avind o lățime de lucru de la 0,76 la 2,0, sînt mașini agricole moderne de înaltă eficiență, destinate afinării solului și distrugerii buruienilor în plantațiile viticole, horticole, de citrice și arbuști, pentru prelucrarea solului înainte semănăturilor și însămînțarea altor culturi agricole.

Freza rotativă FA — 0,76 cu secțiunea inclinabilă automată este de asemenea utilă pentru prelucrarea solului între arbori la culturile horticole.

Frezele formează agregate cu tractoare cl. 1,4 T, dotate cu sisteme de tractare în 3 puncte.

Exportator : GTP „AGROMACHINAIMPEX”
Bulgaria, Sofia
str. Aksakov nr. 5
Telefon 88 53 25
Telex : 022563

Pentru informații suplimentare, vă rugăm să vă adresați Reprezentanței Comerciale a R. P. Bulgaria București, str. Galați nr. 32 Telefon : 1191 62

EXPERIENȚE ÎN ACTUALITATE

TIPIZAREA PRODUSELOR, ACȚIUNE CU EFECTE ECONOMICE RIDICATE

CONCEPT înaintat de organizare și realizare eficientă a unor produse, grupe de familii de produse, sortotipodimensiuni, tipizarea a căpătat în industria noastră un cîmp tot mai larg de afirmare, întrucît permite obținerea unei producții larg diversificate, pe baza utilizării unei game restrinse de piese, ansamble și subansamble. În condițiile amplificării acțiunilor de promovare a progresului tehnic din actualul cincinal, tipizarea produselor confirmă tot mai mult efectele sale pozitive în raționalizarea producției și creșterea eficienței economice, permițînd, totodată, adîncirea profilării și specializării întreprinderilor. Despre asemenea efecte, cît și despre unele probleme ale organizării activității de tipizare „Revista economică” a publicat în 1976 și în acest an (vezi numerele 3, 5, 8, 17, 27 din 1977) o suită de materiale din experiența unor întreprinderi și institute de cercetări și inginerie tehnologică.

Ce proporții a căpătat acțiunea, cu ce efecte concrete s-a soldat, ce se prevede pentru viitor? Iată întrebări la care încearcă să răspundă articolul de față.

DIMENSIUNILE UNOR REALIZĂRI

Intensa preocupare a specialiștilor din institutele de cercetări și inginerie tehnologică, din sfera producției, pentru aplicarea măsurilor adoptate privind tipizarea produselor a condus, în perioada în care a trecut din acest cincinal, la progrese evidente în promovarea de tehnici înaintate, în raționalizarea producției, în realizarea unei însemnate creșteri a productivității muncii, în sporirea economiilor și beneficiilor. În susținerea afirmației avem în vedere, în primul rînd, rezultatele, din întreprinderile analizate de „Revista economică”.

● **ÎN PRODUCȚIA DE TURBINE** — produse concepute de Institutul de cercetări și proiectări de echipamente termoelectrice și realizate în serie la întreprinderea de mașini grele București — au fost tipizate toate componentele acestora, tehnologiile de fabricație, sculele și dispozitivele pentru toate tipurile de puteri între 3-12 MW. De asemenea, în acest an, au fost trecute în fabricație de serie turboagregate tip Package, tipizate, care acoperă domeniul de puteri de la 15 la 35 MW.

Efectul economic al acțiunii se concretizează în reducerea ciclului de proiectare cu 30%, a costului S.D.V.-urilor cu 25%, micșorarea greutății fiecărui produs cu 10%, creșterea randamentelor cu valori cuprinse între 0,5% și 10,5%, reducerea consumului de com-

EFECTE ECONOMICE ALE TIPIZĂRII

● Tipizarea planșelor plate și cu gît conduce la realizarea unei economii materiale, numai într-un singur an, de peste 16 000 tone metal.

● Tipizarea blocurilor de matrițe de forje permite economisirea în acest cincinal a peste 9 mil. lei valută.

● Tipizarea sistemelor de mașini, aparate de măsură și control asigură reducerea importului de astfel de produse de la 29% în 1976 la 6% în 1980.

● Tipizarea sistemelor de echipamente de sudare și tăiere permite reducerea efortului valutar (la această categorie de produse) de la 79% în 1976 la numai 7,7% în 1980.

bustibil la fiecare instalație dotată cu turbine între 10-15%.

● Rezultate remarcabile în tipizarea produselor au fost obținute și în industria mijloacelor de automatizare.

Prin studiile concepute și finalizate de Institutul de cercetări și proiectări de mijloace de automatizare și telecomunicații și executate de unitățile centrale industriale de profil, s-au realizat sisteme unificate de reglare automată a proceselor lente și rapide, serii de varia-toare de turație pentru mașini-unelte, echipamente pentru acționări reglabile, echipamente de mutație statică, de comenzi numerice, telemecanică, transmi-tere de date, semnalizări automate; sisteme de conducere a proceselor pe calculator și altele. Prin acțiunea de tipizare a elementelor și echipamentelor de automatizare, se realizează anual economii de milioane lei la investiții, reducerea cheltuielilor de întreținere și exploatare a instalațiilor de automatizare cu 26%, micșorarea simțitoare a importurilor, ridicarea productivității în proiectare cu 25%, creșterea capacității de execuție pe aceleași instalații și suprafețe cu 20%. Din studiile întocmite rezultă că, la nivelul întregului cincinal, volumul economiilor de investiții însumează peste 500 milioane lei, importurile se diminuează cu circa 75 milioane, iar cheltuielile de întreținere și exploatare a instalațiilor cu mai bine de 80 milioane lei.

● În industria de pompe, tipizarea, a permis nu numai diversificarea largă a produselor, ci și ridicarea calității acestora, obținerea de economii de materiale și de manoperă. Aplicarea la întreprinderea de pompe „Aversa”-București, a studiului întocmit în această direcție de Centrul de cercetare și proiectare de pompe a condus la restrîngerea tipodimensiunilor de bază la un număr de 75, care permit realizarea a mii de variante de pompe, în funcție de condițiile specifice de exploatare. Datorită concepției de tipizare, numărul total de tipodimensiuni se realizează din numai 4 000 repere față de 40 000 în condițiile netipizării, obținîndu-se, pe perioada 1976-1980 un volum de economii de peste 600 milioane lei valută.

● Succese de proporții în diversificarea producției, reducerea costurilor pe unitatea de produs, prin folosirea avantajelor tipizării, au fost obținute și

în industria de tractoare. Varianta la care s-a optat prin studiul întocmit de Institutul de cercetări și proiectări tractoare și mașini agricole și materializate în unitățile centralei industriale de profil, a permis creșterea productivității muncii cu 10-15%, reducerea consumurilor specifice, în special de metal, cu 8-10%, economisirea a zeci de milioane de lei. Pentru fabricarea zecilor de tipodimensiuni de tractoare din fabricația curentă se folosesc un număr restrâns de elemente componente, realizate pe linii tehnologice specializate (punțile de motoare, instalațiile hidraulice, pompele, distribuitoarele, supapele, cilindrii hidraulici), care permit să se obțină o înaltă productivitate.

● În unitățile industriei metalurgice, tipizarea a condus la reduceri însemnate de tipodimensiuni și mărci de oțeluri și laminate. Bunăoară, mărcile de oțel pentru construcțiile de mașini s-au restrâns, prin tipizare, de la 223 la 126, iar numărul laminatelor finite pline de oțel cu câteva mii etc.

Evident, exemple de acest gen pot fi date încă multe. Sînt în prezent numeroase întreprinderi la care procesul de unificare și tipizare a producției — ca urmare a măsurilor luate în cîincinalul revoluției tehnico-stiințifice — se ridică la 60-70% („Rulmentul“ și „Tractorul“ din Brașov, „Aversa“, „Electroaparataj“, „Automatica“ din București, întreprinderile de vagoane din Arad și Drobeta Turnu-Severin etc). Un alt fapt pozitiv: experiența acumulată a permis specialiștilor de la Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini și ai Consiliului de coordonare al profilării, specializării și coopeării, să întocmească o tehnologie unică în aplicarea proceselor de tipizare a produselor, instalațiilor și tehnologiilor de fabricație. De asemenea, pentru a asigura o cit mai largă informare și cunoaștere a realizărilor în domeniul tipizării, a fost luată măsura ca atît la institutele de cercetări și proiectări, la centralele industriale, cit și la întreprinderi să se organizeze un sector de bancă de date. Merită relevată și măsura ca pe întreaga filieră — planificare, aprovizionare tehnico-materială, înnoirea și modernizarea produselor, încheierea de contracte economice etc. — toți factorii interesați să aibă în vedere, în primul rînd, promovarea produselor tipizate. Măsura asigură astfel valorificarea maximă a realizărilor pe această linie, ridicarea eficienței în toate unitățile.

O NOUĂ ETAPĂ CALITATIVĂ

Recent a fost analizat stadiul acțiunilor de tipizare cuprinse în prima etapă a programului stabilit la începutul acestui cîincinal pentru materii prime, materiale, semifabricate, produse și tehnologii. Apreci-

indu-se rezultatele obținute, a fost declanșată o a doua etapă, avînd ca scop raționalizarea, în continuare, prin tipizare, a gamelor de sortotipodimensiuni, ridicarea calității și reducerea consumurilor specifice pe unitatea de produs. De asemenea, în analizele efectuate de colectivele de specialiști din institutele de cercetări și proiectări, din centrale industriale și întreprinderi, s-a indicat să se aibă în vedere ca restrîngerea gamei sortotipodimensionale, datorită tipizării, să se efectueze numai în condițiile asigurării unei eficiențe sporite atît la producător, cit și la beneficiar. Iată ce cuprinde de fapt noul program (etapa a II-a) de extindere a acțiunii de tipizare:

● în industria metalurgică: corelarea tipizărilor cu prevederile noilor standarde aprobate și eliminarea unor sortimente cu caracteristici diferențiate neesențiale față de produsele de bază. Reducerea gamei sortimentale propuse pe ansamblul ramurii (16,7%) se localizează, în special, la laminate finite pline din oțel (29,3%), țevi din oțel pentru construcții (13,5%) și oțel calibrat în bare și colaci (23,5%);

● în industria construcțiilor de mașini: studiile de tipizare fundamentează propuneri pentru reducerea cu peste 37% a numărului de sortotipodimensiuni de mașini, utilaje, instalații și semifabricate, renunțîndu-se la fabricatele de concepție mai veche pentru care au fost realizate, prin lucrări de asimilare sau de reproiectare, variante noi, modernizate, cu parametri îmbunătățiți. Creșterea gradului de tipizare a ansamblurilor, subsansamblurilor și a pieselor din construcția tuturor mașinilor, utilajelor și instalațiilor, va crea condiții pentru ca diversificarea producției în cadrul fiecărei grupe și familii de produse să se realizeze prin folosirea unui număr cit mai mare de repere comune;

● în industria chimică: reducerea gamei sortotipodimensionale, în special, la articolele tehnice din cauciuc (39,3%), anvelope și camere de aer (32,6%), la produse petroliere (22,4%) și la produse de protecție anticorozivă (18,2%). În cea mai mare parte a cazurilor s-a prezăcut renunțarea la sortimente a căror fabricație necesită materiale deficitare, care se pot înlocui cu produse similare sau superioare din punct de vedere calitativ, realizate din materii prime la care există disponibilități etc;

● în industria de exploatare și prelucrare a lemnului: raționalizarea prin tipizarea gamei de produse, în principal, la uși-ferestre (49,6%), lăzi de lemn (36,4%), placaje din lemn (40,6%) produse de tapițerie (25,6%), iar în ra-

mura materialelor de construcții la ciment (29,2%) și produse din azbociment (25%).

PIRGHII ÎN SPRIJINUL NOILOR ACȚIUNI

Pentru ca în-treaga acțiune să se soldeze, în continuare, cu rezultate cit mai concludente, au fost stabilite unele măsuri la nivelul ramurilor, centralelor industriale, institutele de cercetări, inginerie tehnologică și proiectări, al întreprinderilor. Iată cîteva din cele mai semnificative:

1. Ministerele economice și centralele industriale, împreună cu institutele de cercetare și inginerie tehnologică și întreprinderile, cu sprijinul organelor centrale de sinteză, să asigure, ținînd seama de rezultatele lucrărilor de tipizare din etapa a II-a, editarea nomenclatoarelor cuprinzînd materiile prime, materiale, semifabricate și produsele tipizate. Aceste nomenclatoare urmează să fie folosite la încheierea contractelor economice pentru anul 1978, fiind obligatorii în proiectare, în producție și utilizare, pentru toate materiile prime, materiale, semifabricate și produsele destinate consumului intern. Pe baza noilor nomenclatoare și cataloage, institutele de cercetare și inginerie tehnologică, întreprinderile vor trece la adoptarea proiectelor de execuție a produselor, astfel încît să se creeze condiții de folosire generalizată a rezultatelor tipizării de la începutul anului viitor.

2. Ministerele, centralele și întreprinderile să analizeze, în continuare, atît la producători cit și la beneficiari, rezultatele lucrărilor de tipizare a produselor și să prezinte în fiecare început de an, propuneri privind modificările necesare a fi aduse cataloagelor și nomenclatoarelor cuprinzînd tipurile de materii prime, materiale, semifabricate și produse în conformitate cu cerințele economiei.

3. Pe baza progreselor ce au loc în știință și tehnică, să fie revăzute periodic de către institutele de cercetare și inginerie tehnologică, cit și de unitățile productive toate produsele tipizate și, în funcție de noutățile apărute și eficiența lor, să se adopte măsuri corespunzătoare.

FIREȘTE, accentul pus pe lărgirea acțiunii de tipizare a produselor permite realizarea de importante economii materiale și bănești, utilizarea rațională a capacităților de producție și a forței de muncă, ridicarea pe o nouă treaptă a modernizării producției în întreaga economie. De aceea, este o datorie a tuturor centralelor industriale, a întreprinderilor să militeze permanent pentru traducerea în viață a măsurilor preconizate de tipizarea produselor.

V. BOESCU
L. ȚINTEA

FERTILIZAREA —

componentă esențială a creșterii producției agricole și a conservării potențialității productive a solului [III]

O ALTĂ PROBLEMĂ importantă legată de fertilizare se referă la acoperirea carențelor de microelemente din sol. De exemplu, necesitatea administrării îngrășămintelor cu zinc a apărut ca o consecință a creării unor hibrizi de porumb foarte sensibili la acest microelement. De asemenea, specialiștii subliniază necesitatea microelementului cupru la cerealele păioase și a borului la cultura sfeclii de zahăr. Pe teritoriu, se relevă carența de microelemente pe solurile foarte acide și sărace, tratate o perioadă mare de timp cu doze deosebit de ridicate de îngrășăminte chimice.

Pe de altă parte, se simte nevoia creării unor soiuri de plante care să valorifice mai deplin îngrășămintele chimice și să reducă necesarul de amendamente.

Strategii în repartizarea îngrășămintelor chimice pe teritoriu și culturi

ÎN CONDIȚIILE insuficienței unor resurse la un moment dat, se poate realiza optimizarea folosirii existentului printr-o repartizare judicioasă pe teritoriu și între diverși utilizatori (în cazul de față, culturile agricole). În acest sens, în practica economică de pînă acum cîțiva ani, avîndu-se ca obiectiv prioritar rezolvarea problemei producției de cereale, îngrășămintele chimice s-au repartizat preponderent în zonele de șes. În vederea armonizării nivelurilor de dezvoltare economică a agriculturii pe întreg teritoriul țării și în condițiile unor potențialități materiale și financiare tot mai mari, în ultimii ani s-a acordat o atenție sporită problemelor agriculturii din zonele de deal, imbinîndu-se într-un mod mai echilibrat criteriul economic și cel extraeconomic în repartizarea pe teritoriu a factorilor de producție, inclusiv a îngrășămintelor chimice. Astfel, în 1975, în sectorul cooperatist, plafoanele de fertilizare pe teritoriu sînt apropiate la terenul arabil, dar se diferențiază încă mult între zonele de șes, deal și munte, atunci cînd

Prima parte a articolului a fost publicată în nr. 41 (din 14 oct. a.c.) al revistei.

este vorba de terenul agricol. Trebuie ca în viitor nivelurile respective să se apropie, prin creșterea cu precădere a cantităților repartizate în zonele de deal și munte, fără a afecta situația de la șes.

În ce privește politica repartizării îngrășămintelor chimice pe culturi, trebuie avute în vedere o serie de criterii de politică economică generală (acoperirea necesarului de diferite produse agricole, creșterea eficienței activității din agricultură etc.) și alte criterii spe-

floarea soarelui, porumbul, lucerna. În condiții de irigare porumbul și lucerna ocupă locuri deosebit de favorabile, în timp ce grîul și floarea soarelui se situează printre culturile care valorifică mai puțin aportul irigațiilor. În contextul criteriului importanței unor ramuri sau culturi, din cadrul producției vegetale, în etapa actuală se constată ca fiind prioritare: porumbul, grîul, sfecla de zahăr, cartofii, floarea soarelui, legumele, vița de vie, pomii. Dacă culturile tehnice și alimentare sînt destinate să satisfacă anumite necesități de materie primă pe care le solicită industria ușoară și alimentară, culturile cerealiere sînt investite cu o mai largă funcționalitate, ele reprezentînd sursa principală de alimentație, de furajare, de creare a disponibilităților pentru export etc., fapt care le conferă o importanță economică națională. Prin prisma acestor criterii se prezintă situația din tabelul de jos, privind folosirea îngrășămintelor chimice

Dimensiunile fertilizării cu îngrășăminte chimice a culturilor agricole în sectorul cooperatist al agriculturii (1975)

Cultura	% îngrășăminte chimice pe culturi din total îngrășăminte chimice			% suprafață îngrășată din total cultură			Îngrășăminte chimice la 1 ha cultură kg s.a./ha		
	1936	1971	1975	1936	1971	1975	1966	1971	1976
Grîu	54,8	41,1	35,4	66	94	100	28	76	108
Porumb	21,7	26,9	29,0	30	62	81	14	38	75
Floarea-soarelui	4,1	6,6	5,9	31	70	75	15	44	70
Sfeclă de zahăr	5,7	4,0	4,6	87	100	100	62	100	169
Cartofi	3,2	2,3	2,2	73	85	95	56	96	153
Legume	1,8	2,2	1,9	57	87	89	47	106	151
Plante de nutreț și alte culturi	5,9	10,7	15,5	21	51	89	12	34	78
Vii	0,4	1,2	1,1	8	30	46	6	27	57
Pajiști naturale	1,6	3,7	3,2	0,02	0,08	0,08	0,9	4	6

cifice privind consolidarea cooperativelor agricole sau ridicarea nivelului de retribuție. Avînd în vedere un criteriu pur de eficiență (venitul nel), principalele culturi în regim neirigat se ordonează astfel: cartofii, sfecla de zahăr, grîul,

pe culturi, în 1975, în cooperativele agricole de producție.

Raportate numai la terenul arabil, cheltuielile cu îngrășămintele chimice au reprezentat la hectar 82 lei în 1966, 218 lei în 1971 și 308 lei în 1975, ponderea lor evo-

Energia solară — un agent termic ieftin

luind în producția globală de la 1 la 5%, iar în cheltuielile materiale de la 4 la 10%. În această perioadă, cantitatea de îngrășăminte chimice în substanță activă la un hectar agricol în sectorul cooperatist al agriculturii a crescut de la 16 kg în 1966 la 39 kg în 1971 și la 63 kg în 1975. Aceste proporții ale cheltuielilor cu îngrășămintele chimice și nivelul de fertilizare evidențiază faptul că procesul de chimizare a agriculturii este încă la dimensiuni restrinse. În ceea ce privește folosirea fondului de îngrășăminte chimice pe culturi din punctul de vedere al proporțiilor fertilizării, respectiv al ponderii suprafeței fertilizate din suprafața totală a culturii, în anul 1975 au beneficiat de aceste mijloace de intensificare, în ordine descrescând: grâul, sfecla de zahăr, cartofii, legumele, plantele de nutreț și alte culturi, porumbul, floarea soarelui, viile și pajiștile naturale, iar sub aspectul nivelurilor de fertilizare s-au situat pe primul loc culturile tehnice și alimentare, urmate de grâu, de plantele de nutreț și alte culturi, de porumb, de floarea soarelui și în cele din urmă de vii și pajiști naturale.

Sintetizând această problematică, menționăm că în ceea ce privește optimizarea repartizării mijloacelor economice pe ramuri și culturi, opțiunile funcției obiectiv pot viza trei direcții: ramura incluzând cele mai multe elemente ale noului în configurația generală a solicitărilor de produse agricole pe plan mondial, ramura care asigură rezultatele economice maxime sau ramura de cea mai mare importanță națională. În desemnarea direcțiilor prioritare de orientare a efortului de muncă socială, considerăm că elementul hotărâtor în formularea deciziei de bază o reprezintă opțiunea politică, strategia economică și politică.

Coroborând diferitele aspecte menționate se relevă faptul că efectele deosebite ale îngrășămintelor chimice, uneori chiar în cantități mai reduse, dar într-o structură adecvată pe elemente de fertilizare și încadrându-se armonios în complexul celorlalți factori, diferențiat pe teritoriu, pe culturi și în timp, reliefează unul dintre postulatele teoriei marxiste după care producția suplimentară izvoarăște fie din diferența de mărime a mijloacelor folosite, fie dintr-o mai bună folosire a lor.

dr. N. BRAȘOVEANU
Institutul de economie agrară

SITUAȚIA purtătorilor primari de energie utilizabilă a impus, pe plan mondial, intensificarea și diversificarea cercetărilor în vederea valorificării unor noi surse, printre care și a energiei solare. Ideea utilizării energiei solare este veche, dar existența cărbunilor și hidrocarburilor, purtători clasici de energie, a asigurat până acum satisfacerea necesităților energetice ale omenirii. Problema găsirii unor noi surse de energie este de dată recentă, cererile în creștere și așa-numita „criză a petrolului” prilejuind declanșarea unor ample analize privind dezvoltarea energetică în sensul unei mai raționale utilizări a resurselor, dar și în direcția găsirii unor noi surse de energie: cea geotermică, cea de fisiiune sau de fuziune nucleară, cea solară etc.

Energia solară se dovedește a fi avantajoasă, dacă se are în vedere că: se poate obține în cantități nelimitate, nu este poluantă și se poate utiliza pentru obținerea oricărei forme de energie utilă. Captarea și utilizarea ei prezintă însă și unele dezavantaje, din cauză că energia solară este dispersată și variabilă, perioada de insolație depinde de latitudine și anotimp, randamentul este condiționat de diferiți factori (coeficienți de absorbție și transmisie, constantă termică a materialelor, temperatura de lucru) ș.a.m.d.

Preocupările privind cercetările în domeniul captării energiei solare s-au extins rapid în ultimii ani, unele țări (Franța, S.U.A., R.F.G., Japonia) dispunând deja de puternice centre specializate. Astfel, în Franța au început aplicațiile comerciale ale sistemelor de captare a energiei solare, sub forma unor insolatoare prevăzute cu recipienți pentru immagazinarea apei calde și s-a trecut la cercetări aplicative în domeniul utilizării celulelor solare fotovoltaice (transformarea directă a luminii solare în energie electrică). Într-un stadiu similar se află și cercetările efectuate de specialiștii de la Philips GmbH Forschungslaboratorium din Aachen (R.F.G.), de la Centrul de cercetări în domeniul energiei solare din California (Statele Unite), iar la St. Ilario (Italia) a fost pusă în funcțiune o micentrală solară concepută la Universitatea din Genova și care produce într-o oră de insolare, în medie, 115 kg de abur la 600°C.

În țara noastră, orientările date de conducerea partidului privind înlăturarea risipei de energie și întreprinderea de acțiuni care să asigure atragerea de noi surse energetice au determinat, de asemenea, preocupări de ordin teoretic și practic. Pe teritoriul României, energia primită anual de la soare se situează între 110 și 130 kcal/cm²—an, având o medie de 115 kcal/cm²—an, timpul însoțit corespunzând unei durate medii de aproximativ 1900 ore/an. Dintr-un studiu elaborat de Institutul de meteorologie și hidrologie pentru perioada 1971—1975 a rezultat că în zona Timișoarei numărul de ore cu insolație totală însumează cifra de 2183, ceea ce înseamnă o situație mai favorabilă decât media pe țară.

Pe baza acestor considerente, din inițiativa și sub îndrumarea conducerii Ministerului Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții, colectivul tehnic al Întreprinderii de produse cera-

mice din Jimbolia, în colaborare cu cercetătorii de la catedra de fizică din cadrul Institutului politehnic „Traian Vuia” din Timișoara, a elaborat proiectul primei stații pilot pentru cercetări în domeniul captării și utilizării energiei solare în scopuri industriale.

S-a pornit de la ideea că exploatarea energiei solare prin transformarea la temperatură nu prea mare, asigură avantajul de a recupera o cantitate de energie de aproximativ 0,7 Kn/mp, cu condiția ca insolatorul (bateria solară) să fie prevăzut cu mijloace necesare pentru evitarea pierderilor de energie prin radiație, conducție sau convecție.

Din analiza factorilor de influență a randamentului termic, respectiv a eficienței, s-a ajuns la concluzia că în unitățile de produse ceramice sînt asigurate unele condiții care favorizează utilizarea energiei solare la producerea agentului termic pentru uscare. Astfel, la halele avînd dimensiuni mari există posibilitatea amenajării unor insolatoare plane; temperatura agentului termic nu trebuie să depășească 100°C, iar viteza de uscare, mai ales la început, nu trebuie să fie prea mare.

Proiectarea și construirea stației de cercetări din Jimbolia se bazează pe principiul insolatoarelor plane și al unor sisteme tehnologice corelate cu necesitățile specifice ale tehnologiei de uscare a produselor ceramice, constituind o noutate în domeniul cercetărilor privind producerea agenților termici de uscare.

Bateriile solare asigură introducerea în stația de cercetări, unde se află circa 100.000 buc. de diferite tipuri și modele de blocuri și corpuri ceramice, a unei cantități de 5000 mc/h de aer încălzit la o temperatură de 40—60°C, care constituie agentul de uscare.

Rezultatele cercetărilor efectuate pînă în prezent au stabilit că în timpul unui ciclu de uscare (6—8 zile), bateriile solare au asigurat captarea de energie solară și transformarea acesteia în energia termică necesară evaporării unei cantități de cca. 30000 litri de apă. Economia obținută în perioada unui ciclu de uscare este de 8640 kg combustibil convențional, într-un an fiind posibilă economisirea unei cantități de cca 320 tcc.

La Timișoara și Jimbolia cercetările continuă, pregătindu-se trecerea la o nouă etapă — în care să se realizeze concentrarea și stocarea energiei pentru perioadele lipsite de insolație.

Considerăm că de cercetările noastre vor beneficia și alte sectoare ale economiei țării, de pildă în cazul uscătorilor din industria lemnului, al celor din agricultură, al unor stații de încălzire sau preîncălzire în industria chimică, precum și prepararea apei calde pentru locuințe etc.

Aurel HERIȘANU
directorul Întreprinderii
de produse ceramice, Jimbolia

PRIMUL „SALON INTERNAȚIONAL AL CHIMIEI”

București, 15 – 24 octombrie 1977

CREAȚIA TEHNICĂ, PREMIȘĂ A COMPETITIVITĂȚII

ROMANIA, al zecelea producător mondial de produse chimice, găzduiește anul acesta la București primul „Salon internațional al chimiei”, acțiune ce își propune să intre în circuitul marilor manifestări expoziționale pe profil. După confruntările internaționale de la Bratislava, Moscova, Zagreb, Leipzig, unde a cucerit numeroase medalii de aur și diplome, industria noastră chimică etalează la București o paletă largă de produse din programul său de export, reprezentativă pentru creativitatea efervescentă și dinamismul dezvoltării acestei ramuri.

Unitățile chimiei, care asigură în prezent circa un sfert din volumul total al livrărilor la export ale României, au înregistrat și în acest an ritmuri deosebit de rapide de creștere la acest indicator.

Astfel, anul acesta se vor înregistra creșteri ale exporturilor față de 1976 pînă aproape de dublu la unele grupe de produse, ca : îngrășăminte cu azot — 86,3%, anvelope — 81,1%, p.v.c. — 78,7%, polietilenă prelucrată — 42,1%, medicamente — 43,4%. Aceste ritmuri vor permite o devansare pe cincinal a di-

Noul medicament românesc COVALITIN^(R) a obținut medalia de aur la Tîrgul internațional Zagreb '77.

namicii exportului — 2,6 ori, față de cea a producției — 2,2 ori, semnificând antrenarea tot mai amplă a acestei ramuri în diviziunea internațională a muncii.

Convențiile de specializare în producție realizate de țara noastră în cadrul organizației internaționale — Interchim — contribuie de asemenea la extinderea schimburilor comerciale reciproce între țările participante pentru o serie de produse ale chimiei de mic tonaj.

Întreprinderile de comerț exterior ale chimiei, precum și unele centrale industriale au realizat o serie de societăți mixte de producție și comerciale, cooperează cu firme de renume mondial în producția unor medicamente.

Rezultatul sintetic îl constituie faptul că astăzi industria noastră chimică are parteneri comerciali în circa 100 de țări, iar firmele care comercializează produsele sale — Chimimportexport, Danubiana, Petrolexport — se bucură de un bun prestigiu internațional.

CHIMIMPORTEXPORT prezintă în cadrul Salonului produse ale chimiei organice și anorganice, ale petrochimiei, de sinteză organică, care se exportă în prezent în circa 80 de țări. Luînd ca bază anul 1960, exporturile Chimimportexport au crescut în ultimele trei cincinale la medicamente și biostimulatori de 22 de ori, la coloranți de peste 4 ori, la cauciuc sintetic de peste 3 ori, la lacuri și vopsele de 51 de ori. În standurile petrochimiei, principala subramură a chimiei românești, sînt expuse mărci bine cunoscute de materiale plastice : OLT-VIL^(R), ROSEVIL^(R), ROPOL^(R), ARGETENA^(R), diferite tipuri de cauciuc sintetic CAROM^(R), negru de fum REBONEX^(R), premiat în acest an cu medalia de aur la tîrgul de la Bratislava. Calitatea produselor exportate de Chimimportexport se bucură de o bună apreciere pe toate meridianele, firma fiind, de altfel, deținătoarea „Trofeului internațional pentru calitate”, obținut în 1974 la Barcelona. În profilul întreprinderii sînt cuprinse și medicamentele, printre care produse și mărci de prestigiu internațional ca Gerovital H₂^(R), Aslavital^(R), Folcisteina U^(R), Gastrofibran, ETO unele devenind chiar subiecte pentru literatura de specialitate. Astfel, istoria lansării medicamentului românesc Gerovital H₂ — apreciat ca al treilea me-

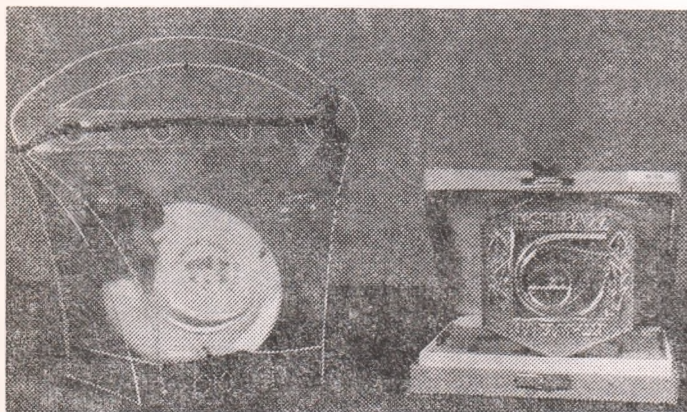

Distincții cîștigate în acest an de cosmeticele românești

dicament minune al secolului, după penicilină și progesteron — formează subiectul volumului recent apărut în S.U.A. și Canada. „GH₂ — vă va păstra tînăr timp îndelungat”, al ziaristului american profilat pe probleme medicale Herbert Bailey.

Nu mai puțin interes a stîrnit medicamentul „Covalitin^(R)”, premiat cu medalia de aur în această toamnă la Tîrgul Internațional de la Zagreb. Monografia realizării acestui produs, tipărită recent de redacția de specialitate a Ministerului Industriei Chimice sub semnătura dr. chimist Tina Covaliu, evocă faptul că o asemenea descoperire nu este un act spontan, ci rezultatul unor studii desfășurate în curs de decenii, cu perseverență și dăruire. Studiul litiazelor renale, boală care în unele zone ale lumii (Europa, America de Nord, coasta de nord a Africii) atinge pînă la 25 la sută din populație, a fost început la noi în urmă cu 15 ani, pornindu-se de la o premisă calitativ nouă — necesitatea influențării metabolismului mineral, deosebit în întregime de cel al altor substanțe din organism. Au fost antrenate în rezolvarea acestei probleme realizări ale științei moderne din chimia fizică, mecanica cuantică, biologie și medicină. Cercetările au arătat că rășinile sintetice schimbătoare de ioni, cu aplicabilitate largă în diferite ramuri ale industriei, în farmacie, dar încă puțin în medicină ar putea interveni eficient în reglarea acestui metabolism. Pornind de la această ipoteză, după îndelungate și numeroase studii experimentale s-a realizat o tehnologie originală, românească de preparare a „Covalitinului”, medicament deosebit de solicitat în prezent, atît în țară cît și în străinătate.

Printre medicamentele românești considerate ca avînd „efecte miraculoase”, atît de specialiști români cît și străini, se numără și „Boicil forte”. Astfel, la Congresul internațional de acupunctură ținut la București în primăvara acestui an, numeroși specialiști de prestigiu au apreciat valoarea sa terapeutică. Obținut la capătul a peste 20 de ani de studii și experimentări de către dr. Vasile Boici, acest medicament utilizează acțiunea analgeziei a

Calităților deosebite ale cremei BIO-TON, medaliată în acest an cu aur la Bratislava și Leipzig. Li se adaugă o condiționare de bun gust

extractului din planta medicinală „*Hel-leborus species*“. Noul medicament românesc are o arie farmacoterapeutică largă, începând cu reumatismul articular, arteropatii de tip degenerativ, poliartrită, până la tratamentul unor afecțiuni vasculare periferice, care se experimentează în prezent.

De o bună apreciere pe piața internațională se bucură și cosmeticele românești. Dovadă, numeroasele medalii de aur pe care le-au obținut la concursurile internaționale de specialitate produse cum sînt: gamele cosmetice Miraj, Farmec Lux, Margareta, Magnoli, Pelox, Pell-Amar, Darclée, casele Napoca și Bio-ton, deodorantele Perla și Bob, săpunul Mamaia; alte peste 30 de produse românești de larg consum au obținut diplome de onoare.

Ceea ce conferă originalitate și totodată competitivitate acestor produse pe piața externă este faptul că rețetele de fabricație, vădesc preocupările unor valoroși specialiști români de a influența pe cale naturală desfășurarea funcțiilor vitale ale organismului uman (dr. Ionescu-Călinești — pentru gama cosmeticelor Pell-Amar, preparate pe bază de extracte din nămolurile sapropelice de la Amara; V.D. Nartipentru gama Pelox, bazată pe extracte din nămolurile de la Techirghiol). Gama Magnolia a fost obținută de specialiștii întreprinderii „Farmec“-Cluj pe baza extractelor din plante medicinale, cu proprietăți regeneratoare și tonifiante; gama Miraj, concepută de specialiștii fabricii cu același nume din București, valorifică proprietățile dermatofile trofice, regeneratoare și hidratante ale extractului din grăsime de vizon; gama Darclée este realizată de întreprinderea „Miraj“ din extracte de fructe de cătină, care asigură epidermei pe cale naturală necesarul de vitamine și acizi grași.

Și în acest an la Tîrgul internațional de produse chimice Bratislava (INCHEBA '77), ca și la Expoziția internațională „Chimia '77“, de la Moscova sau la Tîrgul de toamnă de la Leipzig '77, cosmeticele românești au primit numeroase medalii și diplome.

Trebuie subliniat că succesele prezentate se datoresc în bună măsură ritmului alert de înnoire ce caracterizează acest sector. Numai în acest an se realizează peste 100 de noi produse de parfumerie și cosmetică, 20 de noi produse de uz casnic etc. Totodată remarcăm faptul că cea mai mare parte a producției chimice de mic tonaj: medicamente, cosmetice, coloranți, vopsele lacuri sînt fabricate pe baza unor tehnologii proprii, elaborate în unitățile Institutului central de chimie.

DANUBIANA: o marcă de prestigiu și totodată, o întreprindere de comerț exterior, mai tină, dar care are deja parteneri comerciali în zeci de țări. Ea expune la salon fire și fibre sintetice, îngrășăminte, anvelope. România este, în prezent, a 13-a producătoare mondială de fibre sintetice. Remarcăm fibrele MELANA (R), a căror tehnologie de fabricație include mai multe invenții românești, centrala industrială de fibre sintetice Săvinești deținînd prima instalație din lume ce utilizează ca solvent pentru copolimeri carbonatul de etilenă. Apoi, fibrele TEROM (R), produse de Combinatul de fibre sintetice Iași și cunoscute în străinătate mai ales sub forma manufacturatelor realizate, începînd cu țesăturile de tip lînă și bumbac și pînă la dantelă, covoare, cord, curele industriale. Țesăturile din fibre TEROM (R), sînt mult apreciate atît pe piața internă, cît și pe cea externă pentru calitățile conferite materialelor: spălare ușoară, rezistente, comode, moderne, rezistente la frig. Apoi firele poliamidice RELON (R) supraelastice, albe, și colorate, texturate, tip covor etc.

La anvelope se prevede pentru acest an o creștere cu peste 80% a exportului față de anul precedent, ca urmare a diversificării producției, orientării spre produse superioare cum sînt anvelopele radiale T/M (textil-metal) cu carcasă din cord textil și breker metallic; acest tip de anvelopă asigură creșterea durabilității în exploatare cu 30%, reduce consumul de carburant, asigură o aderență mai mare și, respectiv, o securitate sporită a autovehiculelor.

PETROLEXPORT își diversifică continuu gama produselor petroliere exportate, odată cu dezvoltarea petrochimiei, punînd în valoare experiența centenară a României în prelucrarea petrolului. Astfel, catalogul uleiurilor minerale lubrifiante oferite se îmbogățește an de an cu noi sortimente, realizate conform normelor internaționale (API, B.S., IS). Pentru industria farmaceutică și cosmetică se oferă vaseline și uleiuri de parafină de puritate superioară, corespunzătoare prescripțiilor internaționale. Acestor produse li se adaugă: uleiuri pentru prelucrarea metalelor, frigorigene, pentru mecanisme fine, pentru transformatori, onsoni, consistente etc.

În sfîrșit, un alt domeniu prezent în cadrul salonului — utilaje și piese pentru industria chimică. Ilustrativ pentru potențialul creativității tehnice în acest domeniu este faptul că prin forța de cercetare-proiectare a ramurii, în actualul cincinal se vor asigura 86% din

documentația tehnică necesară noilor obiective de investiții, în condițiile în care aproape jumătate din tehnologiile acestor obiective sînt aplicate pentru prima dată în țară. Remarcăm, între exponate, utilaje de performanțe superioare realizate din oțel emailat, oțel inoxidabil, rășini sintetice, poliesteri armați cu fibre de sticlă, aparatură de măsură și control.

O caracteristică a participării chimiei la acest Salon, ca de altfel și la celelalte manifestări internaționale similare (întreprinderile de comerț exterior de profil participă anual la peste 35 de tîrguri și expoziții internaționale) o constituie faptul că, alături de calitatea tehnică a produselor, standurile se impun prin originalitatea prezentării prin soluții arhitecturale și de design ingenioase, printr-un material publicitar de calitate, bogat.

Numai în acest an redacția de specialitate a Ministerului Industriei Chimice a editat peste 150 titluri de cataloage, prospecte, pliante — în limbi străine de circulație internațională, între care menționăm lucrări de valoare, atît documentară, cît și științifică cum sînt monografiile noilor medicamente originale: Covalitin, Boicil, Trofopar etc. O imagine edificatoare asupra potențialului actual al industriei noastre chimice oferă filmele publicitare prezentînd subramurii, unități și produse. Dintre cele mai recente amintim: „Industria chimică românească — partenerul dr. comercial“ (prezentînd posibilitățile de export și cooperare ale ramurii), „O industrie a frumuseții“ (prezentînd procesul de creație, înnoire și afirmarea pe piața externă a industriei noastre de produse cosmetice — și multe asemănătoare pentru: îngrășăminte, cauciuc sintetic, lacuri-vopsele, medicamente, produse petrochimice etc.

Calitatea materialelor publicitare — la nivelul calității produselor

Sînt întrunite deci toate condițiile pentru ca participarea românească la Salonul internațional al chimiei să-și îndeplinească importantul rol ce-i revine în promovarea exporturilor, în prezentarea potențialului în continuă dezvoltare al industriei noastre chimice.

Ioan GEORGESCU

Calcul

ARTICOLUL „Accelerarea vitezei de rotație, mijloc de sporire a eficienței economice”, publicat în numerele 29 și 30 ale revistei, face unele constatări de ordin general, din care nu rezultă întotdeauna concluzii clare de lucru pentru unitățile care trebuie să calculeze mijloacele circulante.

Se dă, ca exemplu, întreprinderea „Neptun”—Cimpina, la care viteza de rotație de 112 zile stabilită în unitate a putut fi redusă, de către organele superioare și financiar-bancare, la 68 zile, apoi la 56 zile, pentru ca, în final, să se constate că s-ar mai putea reduce cu 12 zile. Deși autorul arată că acțiunea de calculare analitică a mijloacelor circulante „a trebuit să fie reluată în toate întreprinderile industriale, din cauza rezultatelor necorespunzătoare”, totuși nu analizează concret unde a greșit întreprinderea „Neptun”, pentru a trage învățăminte și alte unități economice. Afirmările generale ca : analiză necritică a modificărilor ce intervin în diferite compartimente ale cheltuielilor de producție, măsurile de perfecționare nu sînt corelate în timp pe întregul flux al activității, prelungirea ciclurilor de fabricație, contracte fără termene concrete etc. nu sînt suficiente pentru a da o orientare clară muncii din unități.

Ar fi fost mult mai util dacă autorul ar fi prezentat comparativ modul de calcul efectuat de întreprinderea „Neptun” și cel al organelor verificatoare. S-ar fi putut vedea în care din compartimentele ce concură la calcul s-au făcut greșeli. De asemenea, cititorul și-ar fi putut da seama dacă greșelile provin de la conducerea unității — care nu a corelat toate sectoarele — sau din aplicarea greșită a instrucțiunilor de către serviciile care fac calculele efective.

Eugen ISTRĂTESCU

director general adjunt
Ministerul Industriei Chimice

Metodă

INTRE METODELE organizatorice aplicate de Trustul de construcții din Cluj-Napoca se remarcă și schema funcționării gestiunilor și evidențelor pentru mijloacele circulante. Structura organizatorică a funcționării gestiunilor și graficul referitor la mișcarea mijloacelor circulante sînt similare celor elaborate pentru mijloacele fixe (vezi nota „Gestionare”, din R. E. nr. 40), diferite fiind operațiunile, documentele, termenele, factorii ce concură în vederea realizării acestor multiple și importante operațiuni.

Prin aceste instrumente organizatorice se obțin o serie de avantaje, concretizate în final în respectarea termenelor și exactitatea datelor cuprinse în documentele justificative. În mod deosebit cresc operativitatea mișcării materialelor și mijloacelor fixe, precum și randamentul forței de muncă, sporește eficiența economică printr-o mai bună utilizare a mijloacelor de transport, se elimină întârzierile în sosirea materialelor pe șantiere. În perioada la care ne referim, pagubele materiale s-au diminuat cu cca. 40% ca urmare a organizării activității gestiunilor și la locul de consum al bunurilor materiale, precum și al pregătirii personalului din aceste sectoare.

Gheorghe P. LAZANU

Cluj-Napoca

Echipe specializate

PENTRU FOLOSIREA cit mai rațională a îngrășămintelor chimice propun ca, începînd cu anul 1978, să se înființeze sectoare agrochimice pe lângă stațiunile de mecanizare a agriculturii, care să execute întreaga acțiune de fertilizare, de la preluarea îngrășămintelor pînă la administrarea lor. Aceeași echipă poate executa și lucrările de erbicidare a culturilor.

Acționînd la nivelul consiliului intercooperatist, echipa specializată în lucrări de fertilizare poate executa lucrări de calitate mai bună, concomitent cu concentrarea mijloacelor mecanice și utilizarea intensivă a acestora. Aceste sectoare ar urma să coordoneze și activitatea de fertilizare cu îngrășămintele organice.

ing. Atanasie PANĂ

șef de fermă la C.A.P.
Sărbătoarea, județul Dolj

ECOURI

În termen

ÎN LEGĂTURĂ cu problema livrării unor produse către întreprinderea mecanică navală din Constanța, ridicată în articolul „Conlucrare activă între constructor și beneficiar pentru realizarea în termen a investițiilor” (R.E. nr. 35), vă comunicăm că am luat toate măsurile ca ciocanele pneumatice tip 63 kg și 160 kg, cu termen de livrare 31 decembrie a.c., să fie expediate beneficiarului din primul lot de fabricație, în acest trimestru.

ing. Constantin DUȚU

director adjunt comercial
Întreprinderea „Înfrățirea”—Oradea

Costuri

ARTICOLUL „Reducerea costurilor de producție” (R. E. nr. 35) a menționat și întreprinderea noastră printre cele care au depășit consumurile de energie electrică. Într-adevăr, aceasta a fost situația în prima jumătate a anului. Ulterior, în întreprindere au fost luate o serie de măsuri concrete pentru reducerea consumurilor energetice prin : funcționarea după necesitate a stației de compresoare ; revizuirea și repararea întregii instalații de distribuție a aerului comprimat ; raționalizarea iluminatului în secțiile productive ; redimensionarea unora dintre motoarele electrice de la instalațiile tehnologice.

Ca urmare a acestor măsuri, în trim. III s-au economisit 197 MWh energie electrică.

ing. Dumitru ENACHE

director, Întreprinderea
„Feroemail”—Ploiești

Realizarea planului

PROBLEMELE RIDICATE în articolul „Orientări prioritare în reducerea costurilor de producție” (R. E. nr. 32) au fost analizate în colectivul de conducere al întreprinderii de utilaj chimic „Grivița roșie”—București. Indicațiile privitoare la modalitățile de acțiune pentru reducerea costurilor de producție sînt utile întreprinderilor industriale, în procesul conducerii activității economice. Autorii articolului menționat fac, însă, referiri la „nerespectarea planului sortimental”, care a avut drept consecință depășirea costurilor planificate la întreprinderea noastră. Precizăm că, în perioada analizată (semestrul I/1977). I.U.C. „Grivița roșie” și-a realizat în întregime planul sortimental și nu a fabricat produse fără desfacere asigurată.

ing. Stelian NECULA

director general adjunt
Centrala industrială de utilaj
tehnologic, chimic, petrolier și minier

Cooperare

ÎN AFARA NEAJUNSURILOR semnalate în articolul „Îndeplinirea planului fizic la toate sortimentele” (R. E. nr. 36) cu privire la poziția piese de schimb pentru tractoare, întreprinderea de autoturisme din Pitești creează greutatea întreprinderii „Tractorul” în cadrul planului de colaborare, nerespectînd contractele ferme încheiate. Astfel, la 30 septembrie 1977 se înregistrau restanțe importante în cadrul planului de cooperare la piese cum sînt segmentii de tractor, compresoare, pompe de ulei și de apă etc.

Avînd în vedere implicațiile pe care le provoacă nerespectarea planului și a scutimentelor, considerăm că publicarea unor asemenea articole constituie un ajutor concret pentru conducerile întreprinderilor.

ing. Virgiliu FLOREA

director general, Centrala industrială
de tractoare și mașini agricole

Din experiența întreprinderilor model în creșterea suplimentară a productivității muncii

TEHNOLOGIILE, ORGANIZAREA, PRODUSELE — ÎNTR-UN CONTINUU PROCES DE MODERNIZARE

CU ZECE ANI ÎN URMA, **Întreprinderea de stofe de mobilă din București** își atingea — cu 6 luni mai devreme față de termenul planificat — capacitatea proiectată. Astăzi, producția anuală este, cantitativ, cu 60% mai mare; o evoluție rapidă a marcat-o și structura ei sortimentală, care îmbină la cote mai înalte diversitatea, calitatea și eficiența economică, adăugând prestigiului câștigat de produsele unității în rîndul beneficiarilor din țară, o largă apreciere pe piața externă.

În cadrul Centralei industriale a mătăsii, inului și cînepei, dar și în afara ei, realizările acestei întreprinderi sînt urmărite cu un interes justificat: selecționată în 1973 pentru a deveni model, cîștigătoare a titlului de fruntașă pe ramură în 1976, ea se numără, în acest an, printre cele 60 de unități din economia națională care, prin perfecționarea rapidă a tehnicii și tehnologiei, a organizării producției și a muncii, vor trebui să devină un model de valorificare a resurselor pentru creșterea suplimentară a productivității muncii.

Angajamentul asumat de colectiv prevede ca acest indicator să evolueze, pînă la finele cincinalului, după cum urmează:

	1977	1978	1979	1980
— creșterea productivității muncii față de anul precedent (%)	7,0	8,2	8,5	12,1
— nivelul de creștere din angajament, în % față de cel prevăzut prin planul cincinal pentru anul respectiv	184	273	236	134
— dinamica rezultată din angajament, față de 1976=100 (%)	107	116	126	141

Este cazul să menționăm în context — pentru a sublinia că în preocuparea textiliștilor de la **Întreprinderea de stofe de mobilă** acest angajament nu reprezintă un plafon care să blocheze căutările innoitoare — concluziile unui recent studiu elaborat în două variante: prin reorganizarea suprafețelor de producție și depozitare, cu un minim de investiții, producția fizică ar putea crește în 1980 cu 62,5% față de cea din acest an, în condițiile păstrării nivelului numeric actual al personalului.

ANUL ACESTA, sporul de productivitate a reprezentat, în comparație cu cel din sarcina suplimentară: 100% în primul trimestru, 286% în trimestrul II, 176% în trimestrul III.

Specialiștii din întreprindere apreciază că sursele mării productivității dețin ponderile următoare:

- progresul tehnic 21%,
- perfecționarea organizării producției și a muncii 43%,

- calificarea și perfecționarea muncitorilor 12%,
- schimbarea structurii sortimentale 24%.

După cum ne dăm seama, este vorba de domenii de probleme de largă audiență; iar prin modul în care consiliul oamenilor muncii, sub îndrumarea comitetului de partid, a conceput și desfășoară acțiunea, s-a asigurat realmente o **participare de masă la identificarea și exploatarea căilor de accelerare a creșterii productivității muncii.**

Încă în urmă cu trei ani s-a efectuat o amplă analiză-diagnostic a întregii activități economice, determinîndu-se punctele slabe, elementele perfectibile. Ulterior au fost inventariate tehnologiile de vîrf existente pe plan mondial, din care au fost selectate cele reproductibile la dotarea și profilul de fabricație al unității; s-a asigurat o deosebit de fructuoasă colaborare cu laboratorul de ergonomie al centralei industriale, cu institutul de proiectări și sectorul

Evoluția prevăzută a unor indicatori ce caracterizează eficiența economică a folosirii potențialului productiv la Întreprinderea de stofe de mobilă București

(în % față de nivelul din anul 1973, cînd unitatea a fost pentru prima dată selecționată ca întreprindere model)

	1977	1980
● Productivitate fizică	119	158
● Productivitate valorică	163	206
● Valoarea producției globale la 1 000 lei fonduri fixe	123	127
● Producția fizică pe mp de suprafață de producție	125	160
● Beneficii	219	536

de estetică industrială ale industriei ușoare, cu alte organisme științifice.

Zeci de lucrători — specialiști din întreprindere și din ramură, maiștri, muncitori cu experiență — au fost incluși în cele 7 colective pe domenii distincte, însărcinate cu elaborarea propunerilor pentru programul de măsuri în vederea creșterii suplimentare a productivității (program în care consiliul oamenilor muncii a selectat un număr important de acțiuni și le-a repartizat pe 1977 și pe următorii ani ai cincinalului, după urgența lor și după posibilitățile de implementare), cu întocmirea studiilor corespunzătoare, cu urmărirea aplicării lor; trimestrial, aceste colective raportează C.O.M. ce s-a realizat din măsurile stabilite, eficiența obținută. În efortul de innoire au fost antrenate și comisiile pe domenii, a căror contribuție s-a concretizat în: analize asupra valorificării capacităților de producție și a forței de muncă auxiliare; elaborarea unei metodologii îmbunătățite de aplicare a acordului global; abordarea unor probleme legate de raționalizarea sistemelor de transport intern, manipulari, depozitare, de punerea la punct a instalațiilor de automatizare din țesătorie; analiza nomenclatorului de produse și re-proiectarea unora dintre acestea (6, în loc de 2, cite erau stabilite în plan), în vederea creșterii ponderii celor cu performanțe ridicate; introducerea, pe grupe de produse, a tehnologiei de ranforsare și apretare specială.

Cele două adunări generale ale oamenilor muncii din acest an au oferit, de asemenea, o bogată pa-

letă de propuneri vizînd eliminarea unor neajunsuri care diminueau randamentul muncii. O astfel de propunere, în curs de înfăptuire, este aceea ca atelierul de întreținere să pregătească în stoc piese, subansamble, mecanisme de mare uzură, astfel ca munca ajutoarelor de maștri reglari din țesătorie și preparație — pentru care s-a deschis și un curs de perfecționare a pregătirii profesionale — să se limiteze la demontarea, montarea și reglarea acestor subansamble, scurtîndu-se durata reparațiilor mărunte.

LA SPECIFICUL întreprinderii, cheia sporului de productivitate se află în modernizarea mașinilor, în funcționarea lor cu întreprinderi minime și la capacitatea maximă, în reducerea necesarului de personal pentru deservirea lor. Este, deci, explicabil de ce tocmai în această direcție s-a orientat, în principal, atenția.

Orice întreprindere care exploatează mașini de țesut cu cap jacquard va putea profita de experiența cîștigată aici prin realizarea dispozitivului mobil de schimbare a galirului. Operația este pregătită în afara mașinii, astfel încît durata schimbării se reduce de la 9 zile la 7 ore, de unde rezultă o economie relativă de 6 muncitori. Totodată, schimbările de galir sint programate trimestrial, la termene în care trecerea de la producția unui articol la altul coincide cu data programată a reparațiilor capitale, așa încît războiul se oprește o singură dată, în loc de două. **8 oameni au putut fi trecuți în alte munci,** prin eliberarea lor de la operațiile de reglare a mașinilor de țesut, în urma modificării constructive a mecanismului de cuplare pentru mers înainte și înapoi. Reproiectarea maselor de reparat (casetă de jos) — măsură aplicată pînă acum la 4 din cele 11 locuri de muncă și care va reduce la jumătate necesarul de personal la această operație — a fa-

Printre obiectivele strategice din actualul cincinal, întreprinderea de stofe de mobilă București și-a înscris:

- **extinderea utilizării firelor chimice,** de la 74 la sută la 95 la sută din total — din care a firelor sintetice de la 18 la sută la 65—75 la sută. Prevedere ce se realizează cu succes: încă în acest an, din totalul producției de țesături, 30 la sută se realizează din fire poliesterice tip bumbac, 36 la sută din fire acrilice tip lină, 17 la sută din fire texturate poliamidice și poliesterice. În 1978 se va introduce în fabricație tehnologia de vopsire în bucată a țesăturilor poliamidice și P.N.A.;

- **îmbunătățirea structurii sortimentale,** prin creșterea ponderii țesăturilor jacquard de la 62 la sută la 70 la sută, introducerea celor gen gobelin și reducerea relativă a țesăturilor simple în dungi și carouri. Gama de produse se va diversifica prin trecerea la fabricația de articole pentru decorațiuni interioare — draperii, cuverturi, fețe de masă ș.a., inclusiv prin valorificarea cupoanelor rezultate din producție.

cilitat abordarea unei probleme de anvergură mai mare, ce va fi rezolvată total în anul viitor: transportul țesăturilor (între țesătorie, reparat, finisaj etc., pînă la depozitul de produse finite) sub formă de suluri, care ușurează manipulările, reduce necesarul de spații de depozitare, protejează produsele contra murdăririi.

Dintre intervențiile care au permis creșterea indicelui de utilizare a parcului de mașini mai pot fi notate exemplificativ: extinderea folosirii mașinilor de înnoțat urzeli la toate articolele fără raport mare de culoare; programarea vopsirilor pe aparate și nuanțe, obținîndu-se reducerea frecvenței și duratei spălărilor etc.

Producția medie zilnică, în număr de bătăi, a crescut în primul semestru cu 3,6% peste nivelul din anul trecut. Acest indice va putea fi îmbunătățit în continuare, printr-o exploatare mai judicioasă a războaielor cu ratieră (anul viitor, 15 dintre ele vor fi prevăzute cu mecanisme jacquard la lățimea maximă de lucru), prin asigurarea unor materiale de bună calitate pentru confecționarea pieselor de schimb de mare uzură la războaiele fără suveică.

Se scontează rezultate bune și de pe urma extinderii noii metode de pregătire profesională a muncitorilor pentru meseria de țesător: instructorii — selecționați în urma unui test în laboratorul de ergonomie de la centrală și a unei examinări riguroase — se ocupă îndeaproape de grupe reduse de cursanți (maximum 8), participă împreună cu ei la lecțiile teoretice, îi îndrumă în activitatea practică din ca-

drul atelierului-școală (timp de 3 luni) și în cea din secție (o lună); iar timp de un an după examinare și obținerea calificării, le urmăresc evoluția, ajutîndu-i să se perfecționeze.

PE FONDUL unei active și eficiente munci politico-educative desfășurate de organizația de partid, de cea sindicală, măsurile tehnice și organizatorice au contribuit la instaurarea unui climat de emulație, de disciplină, de responsabilitate. Fluctuația muncitorilor din activitatea de bază s-a redus cu trei pătrimi față de anul trecut; consumul de manoperă pentru obținerea a 1 000 mp de țesături a scăzut cu 6,4%. A crescut indicele mediu de îndeplinire a normelor (0,9):

	Sem. I	
	1976	1977
țesătorie	104,9	106,9
preparație	103,1	104,6
total întreprindere	105,5	107,2

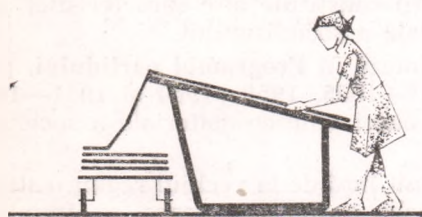
— proporția muncitorilor sub normă diminuîndu-se cu 25%.

Rodnicia muncii se răsfinge direct asupra cîștigului mediu — care în semestrul I a fost, în medie lunară, cu 3% superior celor din 1976; de la 1 iulie colectivul întreprinderii a beneficiat de majorarea retribuției cu 16,4%.

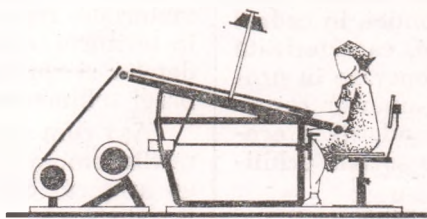
Două schimburi de experiență — cu directorii și președinții comitetelor sindicatelor din întreprinderile centralei, cu șefii compartimentelor de organizare a producției și a muncii — au demonstrat interesul larg pentru progresele înregistrate la întreprinderea de stofe de mobilă București în ce privește perfecționarea tehnologiilor, modernizarea utilajelor, aplicarea subsistemelor SICAP-U-71 pentru urmărirea realizării producției folosind echipamentul de culegere automată a datelor, pregătirea profesională a cadrelor. Este de datoria centralei industriale de resort să urmărească și sprijine preluarea efectivă a acestor experiențe.

Adrian RUSU

Un loc de muncă model

● Vechiul tip de masă de reparat (operație de remediere a defectelor stofei) împunea muncitoarei o poziție ortostatică în tot timpul schimbului, tragerea manuală a țesăturii, ridicarea acesteia de pe tăblia mesei pentru a putea lucra nestînjinit, deplasări în jurul mesei — deei manipulări suplimentare, oboseală, productivitate scăzută. Unghiul de înclinare a suprafeței de lucru nu putea fi reglat după necesitățile antropometrice ale muncitoarei. Lipsa unui loc de depozitare a uneltelor de lucru (foarfecă, pensetă ș.a.). Țesăturile trebuiau să fie așezate manual în cărucioarele de transport la operația de finisare. În plus, sistemul provoca frecvent murdărirea produsului.

● Realizat pe baza unui studiu ergonomic complex, noul tip de masă de reparat elimină toate aceste dezavantaje, asigurînd condiții comode de lucru și o productivitate ridicată. 98% din timpul total, muncitoarea lucrează șezînd pe un scaun ergonomic, reglabil în funcție de datele ei antropometrice și care se poate deplasa de-a lungul mesei, permițînd o mai bună supraveghere a mesurii țesăturii. Se asigură iluminatul local (750 lueși), ca și posibilitatea de reglare a unghiului de înclinare a suprafeței de lucru în funcție de acuitatea vizuală a muncitoarei și de gradul de complexitate a modelului reparat. Sistemul este adaptat transportului țesăturilor sub formă de sul (în loc de bucăți pliate, ca pînă acum), desfășurarea stofei, deplasarea ei pe masă și înfășurarea fiind asigurate prin acționare electromecanică, cu posibilități de variație a vitezei de înaintare.

Mic dicționar economic

BAZA TEHNICO-MATERIALĂ

NOȚIUNEA DE BAZĂ TEHNICO-MATERIALĂ a societății apare, la prima vedere, ca foarte simplă, cu-vintele folosite pentru a o desemna fiind sugestive. În realitate însă conținutul acestei noțiuni este extrem de complex și de dinamic.

În literatura economică de specialitate **delimitarea conceptului de bază tehnico-materială pornește, de regulă, fie de la noțiunea mai largă de avuție națională, fie de la cea de forțe de producție. În primul caz, baza tehnico-materială este concepută sub forma acelor bunuri materiale acumulate, resurse naturale și potențial științific care servesc în procese de producție curente și viitoare. În cel de al doilea caz, baza tehnico-materială se delimitează ca totalitate a elementelor materiale ale forțelor de producție — mijloacele de muncă (mașini, utilaje și instalații, etc.), obiectele muncii (materii prime, materiale, semifabricate etc.) și elementele materiale ale științei (tehnici și tehnologii de înalt randament, procedee de fabricație superioare, laboratoare și stații pilot ș.a.) — de care dispune la un moment dat societatea. Această ultimă definiție este utilizată cel mai des.**

Componentele arătate se constituie în baza tehnico-materială numai atunci și numai în măsura în care se leagă necesar între ele și formează, ca urmare, **aparatură de producție al societății.**

Volumul și structura bazei tehnico-materiale constituie premisa **cea mai temeinică și totodată rezultatul cel mai palpabil** al producției, al acțiunii umane în general. Tocmai de aceea, dezvoltarea bazei tehnico-materiale — ritmurile de creștere și direcțiile de utilizare a ei — reprezintă un criteriu sigur de apreciere a cantității și calității activității economico-sociale a unui popor, precum și a rolului mobilizator al factorilor de decizie răspunzători.

Nivelul, structura, funcțiile și eficiența folosirii bazei tehnico-materiale sînt specifice fiecărei orînduiri. **Baza tehnico-materială a socialismului este alcătuită în marea producție mașinistă, întemeiată pe tehnica modernă, dominantă în toate ramurile economiei, în cadrul cărora rolul conducător revine industriei, caracterizată printr-un înalt grad de specializare și cooperare în producție, capabilă să valorifice rațional și superior resursele țării, să determine dezvoltarea ascendentă a economiei, să asigure dezvoltarea economico-socială echili-**

Repere ale dezvoltării și modernizării bazei tehnico-materiale a societății socialiste

1950=100

Indicatori	1955	1960	1965	1970	1975
Industria — total	202	340	649	11 ori	21 ori
Energie electrică și termică	233	424	11 ori	23 ori	37 ori
Metalurgie feroasă (inclusiv extracția minereurilor feroase)	153	377	645	12 ori	20 ori
Metalurgie neferoasă (inclusiv extracția minereurilor neferoase)	213	388	728	13 ori	21 ori
Construcții de mașini și prelucrarea metalelor	278	585	13 ori	27 ori	61 ori
— din care electrotehnică	349	860	27 ori	69 ori	185 ori
Chimie	293	658	21 ori	54 ori	112 ori

Sursa : Anuarul statistic al R.S.R., 1976, p. 91

brată a tuturor regiunilor și zonelor țării, ridicarea nivelului de trai al poporului și protecția mediului înconjurător.

Această definiție evidențiază dependența hotărîtoare a volumului și structurii producției sociale de dimensiunile cantitative și calitative ale bazei tehnico-materiale, de eficiența cu care aceasta este folosită. Desigur că în aprecierea relației dintre evoluția bazei tehnico-materiale și progresul societății trebuie avute totodată, în vedere locul și rolul însemnat al forței de muncă în cadrul forțelor de producție, forța de muncă constituind principala forță de producție în toate societățile și cu atât mai mult în societatea noastră socialistă.

Principalele caracteristici ale dezvoltării bazei tehnico-materiale a socialismului, precum și funcțiile ei — cele mai importante decurg din locul acestei orînduirii în dezvoltarea omenirii, din trăsăturile forțelor de producție contemporane, generate de revoluția tehnico-științifică, din conținutul superior al relațiilor de producție socialiste care au o capacitate puternică de a influența evoluția economico-socială.

O primă caracteristică a bazei tehnico-materiale a socialismului constă astfel în aceea că ea **marchează o treaptă superioară în dezvoltarea mării producții mașiniste.** O asemenea caracteristică este nu numai necesară (urmărind satisfacerea cit mai deplină a cerințelor raționale de viață ale tuturor oamenilor muncii), ci și posibilă (avînd în vedere desfășurarea revoluției tehnico-științifice, rolul stimulator al relațiilor de producție socialiste, descătușarea energiilor creatoare ale poporului, pe baza și prin efectul politicii partidului marxist-leninist). Obiectivul strategic fundamental al făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate în România — ridicarea țării noastre în rîndul statelor cu o economie avansată — își are punctul de plecare tocmai în această trăsătură a bazei tehnico-materiale a socialismului.

Promovarea conștientă — pe bază de plan și în ritm înalt — a progresului tehnico-științific, dezvoltarea armonioasă a componentelor moderne ale bazei tehnico-materiale, repartizarea rațională a forțelor de producție în teritoriu, dezvoltarea economico-socială a tuturor județelor și zonelor țării constituie alte caracteristici ale bazei tehnico-materiale a socialismului.

Așa cum se subliniază în **Programul partidului**, planurile cincinale 1951—1955, 1956—1960 și 1961—1965 au asigurat crearea bazei tehnico-materiale a societății socialiste.

România a moștenit însă de la vechiul regim o structură economico-socială anacronică, care se impunea schimbată din temelii, numai pe această cale putîndu-se asigura lichidarea decalajelor dintre țara noastră și statele dezvoltate. În aceste condiții, cincinalul 1965—1970 a avut rolul de a asigura dezvoltarea și consolidarea bazei tehnico-materiale. **într-o optică nouă, elaborată după Congresul al IX-lea al partidului și care a căpătat apoi dimensiuni tot mai ample.** S-a apreciat cu deosebire însemnătatea **dezvoltării accentuate a ramuri-**

prof. dr. Niță DOBROTA

(Continuare în pag. 23)

SPORIREA ROLULUI CREDITULUI BANCAR ÎN ÎNTĂRIREA GESTIUNII ECONOMICE

UNA DIN COORDONATELE de bază ale politicii noastre economice o constituie sporirea continuă a eficienței. În această privință, o deosebită importanță capătă creșterea inițiativei și răspunderii întreprinderilor pentru gospodărirea judicioasă a fondurilor care le-au fost încredințate de societate. „Este necesar — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — ca în toate unitățile să se aplice un riguros regim de economii, punindu-se capăt tuturor cheltuielilor neproductive care afectează rentabilitatea economică, acționând astfel ca fiecare leu cheltuit să aducă rezultate superioare“.

Privită ca una din formele principale de conducere a întreprinderilor, gestiunea economică este menită, în esența sa, să permită recuperarea cheltuielilor prin intermediul veniturilor proprii și să asigure o rentabilitate sporită. Așezarea întregii activități a întreprinderii pe baze rentabile ridică numeroase și complexe probleme privind legăturile pe care aceasta le dezvoltă pe linie productivă cu alte unități socialiste, cu instituțiile financiar-bancare, precum și cu bugetul statului.

Una din trăsăturile definitorii ale unei conduceri eficiente este cea a lichidității, adică a capacității fiecărei întreprinderi de a face față plăților, de a mobiliza activele de care dispune și a le transforma în bani. Această problemă se constituie ca un element cheie al gestiunii economice moderne, presupunând folosirea activă a pirghiilor sistemului financiar și de credit.

În acest context, un rol deosebit de important pe linia armonizării intereselor colective cu cele gene-

rale revine băncii. Exercitând supravegherea permanentă, calificată și diferențiată asupra situației financiare a întreprinderii, banca efectuează un control operativ menit să sesizeze apariția unor fenomene negative, să contribuie la adoptarea unor măsuri de lichidare a lor, să combată toate tendințele de cheltuire neeconomicoasă a banilor.

După cum este cunoscut, ca urmare a transpunerii în viață a hotărârilor partidului nostru privind perfecționarea continuă a conducerii și planificării economiei, o importanță sporită au căpătat, în ultimii ani, pirghiile financiare, creditul și dobînda în stimularea activității economice. A crescut, în această perioadă, în deosebi rolul creditului bancar ca pirghie în sporirea eficienței proceselor de producție și circulației mărfurilor, în întărirea gestiunii economice. S-au făcut pași importanți în direcția perfecționării mecanismului de acordare, verificare și utilizare a creditului, înlocuindu-se, în bună măsură, legăturile cu caracter administrativ dintre întreprindere și bancă prin relații de natură economică, care să ducă la efecte sporite în procesul valorificării muncii sociale. Cu toate acestea există încă posibilități pentru a imprima activității de creditare un caracter mai suplu, elastic și operativ, în concordanță cu cerințele întăririi gestiunii economice a întreprinderilor.

Astfel, se știe că întreprinderea va funcționa ca un sistem stabil, capabilă să-și regleze activitatea fără a apela la ajutor din afară (în primul rînd din partea băncii), atunci cînd producția se desfășoară ritmic, la nivelul sarcinilor de plan, cînd aprovizionarea tehnico-materială și desfacerea produselor

finite au cursivitatea necesară, înlesnind achitarea la timp a obligațiilor către furnizori, forul tutelar și buget. Uneori, însă, se întâmplă ca planul să nu se realizeze ritmic pe parcursul lunii, ci „în asalt“, fiind suprasolicitată ultima decadă. În acest caz, stocurile de materii prime și produse finite absorb o mare parte din mijloacele circulante puse la dispoziție, care depășesc nivelul normal, iar întreprinderea nu-și poate achita datoriile către furnizori, bancă și buget. Este adevărat că nu întotdeauna unitățile productive sînt vinovate de această situație. Mai există furnizori care nu respectă termenele de livrare stabilite în contracte, sau procedează la expedierea, într-o singură tranșă, a mărfurilor solicitate pe un trimestru întreg. În cazul din urmă, întreprinderile beneficiare nu pot refuza plata întrucît materialele intrate sînt absolut necesare producției în perioada imediat următoare — și din altă parte nu mai pot fi procurate. Acceptînd însă plata, se consumă disponibilitățile bănești din contul curent de la bancă, iar refacerea lor rapidă, prin livrări masive de mărfuri, nu poate fi înfăptuită deoarece în depozitele întreprinderii nu se află stocuri mari de produse finite care să fie imediat expediate. Drept urmare unitatea economică se găsește în fața următoarei alternative: ori refuză achitarea facturii furnizorului la întregă sa valoare, ori o acceptă, asumîndu-și serioase riscuri pe planul lichidității sale. Ultima alternativă atrage după sine perturbări în efectuarea la timp a vărsămintelor din beneficiu, a plăților privind impozitul pe circulația mărfurilor și, în mod firesc, penalizări, majorări, care reduc la rîndul lor, venitul net al întreprinderii.

Dacă această situație se prelungește și din ea nu se poate ieși prin intermediul unor credite cu dobândă normală, unitatea productivă se vede nevoită să apeleze la credite speciale care, potrivit pozițiilor în vigoare, se acordă pe o perioadă mult mai lungă de timp. Obținerea acestor credite este, însă condiționată de prezentarea unor garanții materiale, de certitudinea rambursării lor, dovedită prin contracte de desfacere, prin renunțări la unele aprovizionări, prin aprobarea depășirii planului (dacă stocurile s-au format în acest scop), de înlesnirea controlului și intervenției băncii în dirijarea unor procese economice.

Într-o situație asemănătoare ajunge întreprinderea și atunci când și-a immobilizat importante mijloace circulante în stocuri supranormative de materii prime și materiale, în stocuri de produse finite fără desfacere asigurată, în cheltuieli neeconomice. Ca urmare a lipsei disponibilităților bancare, banca instituie, ca primă măsură, supravegherea temporară a aprovizionărilor. Această decizie, cu implicații economice deosebite, presupune verificarea atentă și amănunțită a fiecărui document prin care se cere achitarea materiilor prime și materialelor contractate. Totodată poate refuza plata acestor sortimente care există în întreprindere în cantități mai mari decât necesarul curent. Se ajunge astfel ca, parțial, trebuințele întreprinderii să fie stabilite de către bancă în conformitate cu anumite cerințe (de pildă reducerea creditelor restante). Se înțelege, banca urmărește refacerea capacității de plată a întreprinderii, dar acțiunea ei de neadmitere la plată a unor documente poate conduce la noi dereglări ale procesului de producție. În dorința de a restabili echilibrul financiar la unitățile cărora li s-a instituit supravegherea aprovizionărilor, prin această măsură pot să apară efecte nedorite pe planul lichidității la alte întreprinderi care întrețin legături economice cu primele.

Prin refuzul plății unor materii prime și materiale (unele care au ajuns deja la beneficiar) banca contribuie la refacerea capacității de plată a întreprinderii în cauză. Însă, pe de altă parte, efectele declanșate de aceste măsuri se transmit și asupra unor întreprinderi care lucrează foarte bine, dar au avut neșansa ca unuia sau altuia dintre beneficiarii lor să li se ins-

tituie supravegherea aprovizionărilor.

Ținând seama de aceste aspecte și în dorința de a contribui la perfecționarea relațiilor economico-financiare între întreprinderile productive și bancă, ne permitem, în cele ce urmează, să facem câteva propuneri.

1. Ar fi, credem, util să se renunțe la defalcarea normativului de mijloace circulante pe elemente. Propunem aceasta, deoarece determinarea necesarului de mijloace circulante prin calcule analitice, pe elemente, se face din 5 în 5 ani. În acest interval de timp, se schimbă durata medie între aprovizionări, se modifică ciclul de producție, uneori chiar nomenclatorul de produse, condițiile de livrare etc., ceea ce face ca defalcarea inițială să nu se mai justifice. Compararea statistică, pe baza bilanțurilor, a normativelor realizate pe fiecare element în parte cu cele planificate nu este menită să servească procesului de fundamentare a deciziilor, pentru că orice concluzie s-ar referi la o stare de lucruri care a existat, de fapt, doar o singură zi, la sfârșitul lunii.

2. Creditul bancar ar putea interveni activ în depășirea unor dificultăți de moment prin care trece o întreprindere sau alta, nu prin neadmiterea la plată a unor materiale contractate, ci prin practicarea unui sistem de creditare distinctă a acestora, pe grupe mai mari, în conturi separate și cu dobândă diferențiată majorată. În acest caz, creditarea ar înlesni mișcarea unor materiale care urmează a fi încorporate în valori de întrebuințare foarte solicitate de către economia națională. În plus, evidențierea lor în conturi separate nu ar complica evidența, ci ar servi ca bază a unui sistem informațional capabil să reflecteze operativ: locul depozitării, nivelul stocurilor, grupele de produse față de care cererea este în scădere și activitățile care trebuie reprofilate. Dobânda majorată ar determina pe deținătorii stocurilor supranormative să acționeze mai energic în direcția redistribuirii sau predării lor la bazele de aprovizionare.

3. În anumite împrejurări (cum au fost și cele semnalate mai înainte) banca ar putea acorda credite cu dobândă diferențiată și progresivă în funcție de termenul de rambursare convenit și ponderea împrumutului (sau împrumu-

turilor) în totalul mijloacelor circulante normate ale întreprinderii. Controlul prin leu, în acest caz, n-ar slăbi, ci ar deveni mai eficient, iar avantajele ar fi reciproce: pe de o parte, întreprinderile ar obține o autonomie mai mare în gospodărirea fondurilor bănești, pe de altă parte, banca nu și-ar mai irosi forțele în verificări mărunte care, de multe ori, nu și probează oportunitatea și necesitatea. De pildă, banca s-ar putea angaja în analize profunde și complexe la întreprinderile care, prin valoarea creditului solicitat (peste o anumită limită stabilită din normativul mijloacelor circulante proprii) ar dovedi o slabă gospodărire a fondurilor puse la dispoziție. Că privește măsura de a percepe dobânzi diferențiate după ponderea creditului cerut în totalul mijloacelor circulante normate, credem că și-ar dovedi eficiența dacă nu ar fi admisă cuprinderea în costurile de producție a altor dobânzi decât cele corespunzătoare creditelor generate de creșterea normativului planificat.

Prin toate aceste măsuri, pe care le considerăm utile și oportune, creditul bancar ar putea contribui într-o măsură mai mare la susținerea reproducției lărgite, el urmînd să intervină în procese economice a căror desfășurare nu trebuie s-o oprească ci, dacă este nevoie, s-o redirecționeze. Mobilitatea, elasticitatea și promptitudinea creditului trebuie să devină adevărate coordonate ale unei economii moderne.

Creditul nu trebuie privit numai ca o simplă sursă de fonduri bănești prin intermediul cărora întreprinderile își pot acoperi, temporar, o parte din costurile de producție. El trebuie să ia parte nemijlocită la desfășurarea întregului proces al reproducției în condiții de economicitate maximă. Rolul său nu trebuie redus numai la procesul aprovizionării ci, într-o măsură cel puțin egală, trebuie extins la cel al producției propriuzise și al desfacerii. Printr-o asemenea integrare a creditului în toate stadiile circuitului fondurilor, acesta poate contribui la formarea capacităților de plată ale întreprinderilor și la asigurarea echilibrului lor financiar.

Gheorghe POSTELNICU
Petru PRUNEA
Cluj-Napoca

Considerații referitoare la practica negocierilor comerciale (V)

SISTEME DE ARGUMENTARE

UTILIZAREA unor sisteme de argumentare presupune cunoașterea psihologiei tratativilor comerciale în scopul realizării unui sistem de argumentație care să se identifice cu speciile fiecărei tranzacții, respectând în același timp principiile de bază ale negocierii. Argumentarea nu este o simplă susținere logică a punctelor de vedere, ci este deopotrivă o tehnică, unii o consideră chiar o artă, cu ajutorul căreia participanții la dialog trebuie să-și comunice intențiile lor, și să identifice intențiile celeilalte, în scopul susținerii cererilor și ofertelor.

Este știut că psihicul uman, ca sistem evolutiv sensibil la influențele mediului social, înregistrează și prelucrează în subconștient impulsurile și imaginile create prin cuvintele unei propoziții sau fraze auzite și prin atitudinile concomitente. Alegerea unui anumit sistem de argumentare determină și modalitatea de expunere. Pentru a se ajunge însă la o bună modalitate de expunere este necesară o analiză a structurii argumentelor necesare și a mediului receptor. Această abordare a problemei solicită o schematizare a argumentelor și exemplificări sugestive pentru a menține sensibilitatea receptorului.

Studiile efectuate pe plan internațional relevă necesitatea de a discuta argumentele pentru a le recompona apoi pe cele ale vorbitorilor, pentru a le utiliza în funcție de personalitatea sa¹⁾. Această viziune asupra argumentării poate fi completată cu considerațiunea că cel ce argumentează are obligația să cunoască informarea interlocutorilor săi asupra domeniului sau asupra problemelor pentru care-și desfășoară argumentarea.

Cercetarea sistemelor de argumentare utilizate de-a lungul timpului dovedește că acestea sînt caracterizate printr-o înclinație constantă a elementelor ce concurează la o bună performanță a logicii emițătorului și punerea în concordanță sau, bine zis, în interferență de înțelegere reciprocă prin utilizarea și valorificarea maximă a posibilităților de flexibilitate a gândirii interlocutorilor.

Pe baza cunoașterii unor metode de investigare cât mai exacte considerăm util pentru participanții la tratative să se ocupe mai mult de construirea și perfecționarea unor sisteme proprii de argumentare care, prin adaptare la situațiile concrete ale negociatorilor, să contribuie la eficacitatea tranzațiilor.

Încercăm în cele ce urmează să conturăm unele elemente necesare argumentării, procedînd la analiza lor și la o simplificare cu câteva scheme de recomponere, în ideea de a face o contribuție la intensificarea preocupărilor de folosire reală a sistemelor de argumentare create de specialiști în cursul timpului. Prezentăm astfel o suită de elemente utile argumentării în cadrul unor tranzacții :

- Delimitarea momentului optim de abordare a interlocutorului — inițierea deci a relației emisie-recepție.
- Evaluarea cunoștinței interlocutorului asupra scopului și conținutului argumentării.
- Recapitularea de către emițător a cunoștințelor sale asupra receptorului pentru a le integra în compunerea comportamentului propriu în timpul argumentării.
- Stabilirea posibilităților și limitelor de compromis.
- Stabilirea argumentelor inițiale previzibile.
- Prefigurarea obiecțiilor și acceptărilor din partea partenerilor de discuție.
- Stabilirea posibilităților de respingere sau acceptare a obiecțiilor și alegerea unor contraargumente utile în cazul pierderii sau propunerii unor noi condiții.
- Prefigurarea condițiilor tranzacției și alegerea unei argumentații corelate pentru înțelegere reciprocă în scopul facilitării încheierii tranzacției.

Realizarea acestei suite de elemente presupune o supraveghere permanentă a posibilităților de rezolvare convenabilă a situațiilor dificile. Rezolvarea unor situații dificile este uneori utilizarea unui subterfugiu (abordarea unui subiect colateral, dar interesant pentru interlocutor) care să ajute depășirea momentului critic. Activitatea diplomatică cunoscută este multe cazuri în care subterfugiu este prezent, pentru evitarea pe cale amiabilă a unor situații dificile și evitarea

unor conflicte și a unor incompatibilități ce apar în cursul negocierii.

Argumentele elaborate, studiate, adoptate, sintetizate de-a lungul timpului reprezintă o evoluție permanentă a gândirii și multitudinea lor ne obligă la o abordare parțială a problemei într-o tratare sistematică. A argumenta eficient este o doleanță a multora dar o reușită a unui număr infinit mai mic de persoane²⁾.

Încercînd să definim o argumentare eficientă ajungem la concluzia că în relația complexă care se stabilește între indivizi există deosebit de multe dificultăți pentru a se clarifica conținutul punctelor de vedere astfel încît conversația să se încheie în momentul în care rezolvarea pe bază de reciprocitate a problemelor a fost realizată. Uneori o discuție se întrerupe și continuă după o pauză, pentru a lăsa să-și exercite efectul memoria afectivă și a se găsi noi argumente de convingere reciprocă.

Desigur, viziunea și cunoașterea acestor probleme este foarte diferită și deci și definirea lor de asemenea.

Abordînd argumentarea ca acțiune logică cu efect etic este necesar să reținem și faptul că desfășurarea ei se efectuează după o serie de reguli stabilite în timp și verificate în practică de specialiști din diverse domenii*).

Sistemele de argumentare în ideea creării sau susținerii posibilităților de facilitare a schimburilor internaționale sînt determinabile în funcție de politica externă a statelor negociatorilor, de gradul de dezvoltare al statelor pe care aceștia le reprezintă, de gradul de informare reciprocă a interlocutorilor asupra detaliilor necesare negocierii, de acceptarea principiului respectului reciproc și al egalității în drepturi, de calitățile personale ale negociatorilor și de însușirea unor sisteme de argumentare adecvate personalității fiecăruia.

Sistemele de argumentare pe care le vom crea în cele ce urmează au în vedere susținerea ideii că paralel cu vocabularul specific negocierilor pe domenii, argumentele trebuie de asemenea, să fie bine gîndite și îmbinate pentru reușita unei tranzacții.

Tratatul vizînd activitatea economică și comercială vehi-

1. A se vedea și Nierenberg C., The art of negotiating, Cornestone Library publication, 1972 ; Goldman H., „L'art de vendre” — Ed. Delachaux et Niestlé, Neuchâtel (Switzerland), 1968

2) A se vedea și Charles Perelman și Olbrecht Tyteca — „Tratat de argumentare”, Cornestone Library publication, 1973,

3) Jean Fourastié definind sensul cuvîntului argument pornește de la definierea acestuia în dicționarul enciclopedic francez : **raționament prin care se desprinde o concluzie.** Argumentul aparține deci de o logică. „A argumenta înseamnă a discerne între ceea ce este corect și ceea ce nu este”.

Continuînd raționamentul, Jean Fourastié consemnează că o condiție primordiară a oricărei argumentări este „corectarea onestă și obiectivă a adevărului, studiul tenace și uneori îndelungat al realității în scopul comunicării ei altora. Arta cuvîntului, psihologia și simțul relațiilor umane, împreună cu rigoarea științifică și sinceritatea în comunicare joacă de asemenea un mare rol în argumentare. În continuare, se menționează, spontanitatea, respectul, amicitia, spiritul caritabil, altruismul, dorința de a fi util și necesitatea motivației, calitățile primordiale pentru cei ce se angajează în acțiuni de a convinge pe alții.

* Tratarea sistemelor de argumentare ce se practică pe plan internațional este deosebit de interesantă în lucrarea „Tehnică și practică argumentării” scrisă de Jean Belanger și apărută în anul 1972 la Paris în editura Dunod. Autorul identifică în mod logic sistemele de argumentare cu tipurile de raționament. În acest sens ne atrage atenția o lucrare mai veche și anume teza de doctorat a lui Joseph Laubie apărută la Paris în anul 1907, „Activitatea atașajilor comerciali” — Paris, Librairie générale du droit et de Jurisprudence, 1907. Totodată, menționăm ca surse informative și de inspirație și memoriile, corespondența, biografiile diplomaților iluștri și marilor oameni de afaceri. Remarcăm cu această ocazie și unele lucrări puțin menționate în mod curent: „Școala ambasadorilor” scrisă de ambasadorul J. Jusserand în anul 1934 ; „De jure Belli ac Pacis” scrisă de Hugo Grotius și publicată în anul 1625 (traducere de Antoine de Courtin, Paris, 1667), Discours sur l'Art de négocier, Paris, 1737, scris de Ch. Pecquet ; „Conseils à de jeunes diplomates” scrisă de W. Hoffmans în 1841 ; „Les Premiers Commis des Affaires étrangères” scrisă de M. Picioni în anul 1928.

culează o argumentație bogată îmbinând sistemele și inovind permanente altele, atât pe planul tratativelor multilaterale cât și pe cel al tratativelor bilaterale.

În stenograme ale tratativelor studiate, de noi și din investigațiile efectuate împreună cu negociatori cu experiență se identifică cu prioritate următoarele sisteme de argumentare: explicația, analogia, inducția, deducția, ipoteza, alternativa, dilema, paradoxul, motivația. Detaliind procedeele obținem următoarea schemă:

— **Explicația** (a) narațiune, b) descriere, c) organizare topică, d) definirea locului, e) clasament, f) comparație, g) prezentare de structuri, h) prezentarea utilității funcționale, i) susținerea valorică;

— **Analogia** (literară, simbolică);

— **Inducția** (generalizare 1, 2, 3, deci toți...; necesită: suficiente exemple, destule exemple tipice, extragere corectă a concluziei);

— **Deducția** (a) prin semnificație, (act de civilizație) causal (descrierea cauzelor pentru care...); b) recurgând la autoritate proprie, a altora, citări, c) recurgând la efecte, d) recurgând la efect-cauză, e) recurgând la cauză-efect;

— **Ipoteza**: (a) explicativă (folosind un produs condiționat producția altora...), b) condițională (dacă vindeți sau cumpărați este posibil să...), c) extrasă din ipoteze;

— **Alternativa** (a) prin enumerarea calităților — comparativ, b) prin descrierea condiționată a calităților, utilizărilor posibile, posibilităților de cumpărare — schimb, preț, termen, c) tranzacțională).

— **Dilema** (extrema condițională a alternativei, care înseamnă de fapt „ori acceptați aceste condiții ori nu încheiem tranzacția“).

— **Paradoxul** — (comparativ sau completiv).

— **Motivația** (a) emoțională, b) tehnică etc.).

Abordăm câteva momente privind argumentarea în diverse faze ale negocierii:

● Argumentarea în perioada de prenegociere se recomandă să se desfășoare de către viitorii parteneri de negociere **indeosebi** prin analogie, deducție, motivație, explicație.

● Presupunind că există interes din partea ambilor parteneri și urmează perioada de stabilire clară a condițiilor unui contract — se constată apariția următoarelor sisteme de argumentare (în completarea primelor) respectiv în perioada de negociere propriu-zisă se folosește cu precădere analogia, alternativa, dilema, deducția, inducția.

● În perioada de postnegociere apar **în mod obișnuit** ca sisteme specifice de argumentare alternativa, dilema, paradoxul și, în unele cazuri speciale, analogia și deducția.

Folosirea unor sisteme adecvate presupune pe lângă o cunoaștere atentă a condițiilor negocierii și a posibilităților partenerilor și exprimarea gradului de interes dorit ca obiectiv maximal.

Acestei împărțiri a argumentelor în trei categorii corespunzătoare fazelor negocierii** i se adaugă rețeaua bogată a argumentelor utilizate în desfășurarea rațională a acțiunii de protonegociere de care nu ne-am propus să ne ocupăm în această tratare.

Încercăm, abordând numai prima fază de desfășurare a negocierilor comerciale, să dăm câteva exemple.

Sisteme de argumentare specifice perioadei de prenegociere

1). **A. Analogia literală** poate fi utilă în desfășurarea raționamentelor, de exemplu în următoarele forme: a. **analogie a tranzacțiilor**, b. **analogie a uneia sau mai multor condiții de negociere**, c. **analogie a uneia sau mai multor clauze contractuale**, d. **analogie a rezolvării unor reciprocități în cadrul tranzacției etc.**

Analogia presupune stabilirea unor asemănări în desfășurarea raționamentelor pentru o acțiune în cadrul rezolvării situației cu un mare grad de similitudine. Condiția utilității acestui sistem este ca analogia să fie în relație efectivă (literal sau simbolic) cu ceea ce dorește a se argumenta.

Analogia literală presupune extinderea directă a unor concluzii de la un caz similar la altul.

a) **Analogie a tranzacțiilor.**

Într-un stat cu un anumit grad de dezvoltare dintr-o anumită regiune a globului s-au vândut și se cer tractoare — rezultă că într-o țară din aceeași regiune cu un grad similar de dezvoltare pot fi oferite cu succes aceleași utilaje.

Importăm pastă de dinți de o anumită marcă de fabrică, acest

produs se vinde cu mare succes în diferite regiuni ale noastre — oferta de a ni se vinde și cremă de ras se bazează pe succesul de desfacere al primului produs de aceeași proveniență.

b) **Analogie a uneia sau mai multor condiții de negociere.** Într-un acord de comerț și navigație încheiat cu un alt stat se stabilesc anumite condiții, încheind un acord similar cu un alt stat se pot susține prin similitudine aceleași condiții.

Procesul de tipizare a acordurilor între state s-a realizat printr-o permanentă argumentare prin analogie.

Cu cât există un număr mai mare de exemple ce prezintă similitudini cu atât analogia este mai utilă și creează o impresie inductivă mai solidă sistemului de argumentare.

În cadrul unui târg internațional, argumentarea prin analogie poate aduce, în faza de prenegociere a unei înțelegeri, mare aport în reușita declarării interesului față de anumite condiții ale negocierii — produsele expuse la târg fiind comparabile și deci analogia condițiilor negocierii fiind prin ea însăși împerecheare favorizată. Aceași remarcă este utilă și la argumentarea utilizată în cadrul pregătirii licitațiilor și tratativelor în concurență.

c) **Analogie a uneia sau mai multor clauze contractuale.** Înșăși definirea „Clauzei națiunii celei mai favorizate“ include o argumentare prin analogie, respectiv, interpretarea clauzei, dacă un stat acordă un avantaj tarifar sau de altă natură unui stat terț prin însăși aderarea sa la „Acordul privind tarifele de vamă și comerț“ se obligă a acorda avantaje similare și membrilor.

Această similitudine se poate extinde și pentru clauzele diverselor tipuri de contracte a căror prezență în una sau mai multe situații contractuale aduce negociatorul la necesitatea susținerii intereselor sale prin analogie.

d) **Analogie a rezolvării unor reciprocități în cadrul tranzacțiilor**

În momentul când există mai multe oferte sau mai multe cereri de ofertă pentru încheierea unei tranzacții, utilizarea acestui tip de analogie apare de la sine, utilizându-se sau acordându-se reciprocitățile cele mai avantajoase.

De asemenea, această argumentare prin analogie este utilă în cazul rezolvării unor reciprocități chiar dacă reciprocitatea nu se poate obține sau oferi în același timp, ci se face alina un avantaj, o întindere de mină — o condiție anume acordată sau posibilă de acordat cu o altă ocazie și de mare utilitate partenerului de tranzacție.

B. **Analogia simbolică** este folosită de negociatori una alături de cea literală pentru a asigura o argumentare eficientă.

Având în vedere faptul că analogia nu probează ci influențează, ajutor în procesul convingerii mai ales prin ingeniozitatea ei, asocierea celor două forme de analogie creează un avantaj orăl negocierii.

Revenind la exemplul dat mai sus în cadrul unui târg internațional, în perioada de prenegociere a unor utilaje pentru care se solicită un set dublu din unele piese de schimb față de ceea ce se oferă de către partenerul de tranzacție, se poate utiliza o analogie literală dat fiind că pentru alt utilaj procedat în mod similar, însă paralel se poate folosi o analogie simbolică (un proverb, un aforism, o metaforă, o expresie simbolică).

2). **Deducția.** În faza de prenegociere deducția se folosește foarte frecvent în argumentare, atât pentru reamintirea regiilor fundamentale ale negocierilor și pentru stabilirea pripiilor pe baza cărora se produce declararea de interes în cadrul colaborării și cooperării, cât și pentru declararea de interes ce privește condițiile comerțului și obiectivelor în sens restrâns al negocierii.

Cităm un exemplu de deducție din discursul lui Nicolae Titulescu în calitate de ministru al afacerilor externe la deschiderea Conferinței de presă a „Înțelegerii balcanice“: „... timp cit un acord politic nu a fost adoptat de presă, el poate fi cel mult un superb plan al arhitecților! Construcția rămâne a se face... reprezentanții presei sint veritabili colaboratori ai autorilor...“.

drd. Ioana ERDÖS DUMITRESCU

(Continuare în pag. 32)

** Identificarea lor a fost făcută în stenogramele unui număr mare de tratative, în cadrul desfășurării unor tratative la care autoarea a participat, prin discuții cu un număr (cca. 200 persoane) de negocieri și diplomați, cu ajutorul investigațiilor specialiștilor din domeniul pe care îl abordează în acest chestionar.

Al V-lea Congres al Asociației Internaționale a Economiștilor

**CREȘTEREA ECONOMICĂ ȘI RESURSELE EI
ÎN DEZBATEREA ECONOMIȘTILOR**

ESTE CUNOSCUT faptul că pentru orice domeniu de specialitate, reuniunile internaționale și îndeosebi congresele internaționale se înscriu ca acțiuni deosebite. Se poate aprecia că ele prilejuiesc un bilanț asupra rezultatelor cercetării științifice dar, în același timp, confruntări de idei, de teze, pe diferite probleme. Al V-lea Congres al Asociației Internaționale a Economiștilor, care s-a ținut la Tokio între 28 august și 3 septembrie, se înscrie ca una dintre cele mai importante manifestări științifice internaționale în domeniul economiei. Tema congresului a fost **creșterea economică și resursele economice**. Pentru a avea o primă imagine asupra dimensiunilor sale trebuie arătat că la lucrări au participat aproximativ 1 500 de specialiști (100 din Japonia), din 80 de țări, referatele și coreferențele însumând peste 4 000 de pagini.

Lucrările Congresului s-au desfășurat în ședințe plenare și în cadrul a 6 secțiuni privind **retrospectiva asupra creșterii economice și măsurarea ei** (în care dezbaterile s-au concentrat în principal pe probleme ca industrializarea pe glob; modificări și interferențe ale cauzelor de creștere economică în condițiile revoluției industriale; fazele dezvoltării capitaliste; indicatori ai creșterii economice în evoluția lor istorică etc); **facto-rii creșterii economice**; **resursele creșterii economice**; **problemele creșterii economice**; **perspectivele creșterii economice și politici economice**; **diviziunea internațională a muncii și cooperarea în dezvoltarea economică**; **problemele creșterii economice și resursele acesteia în Japonia**.

Delegația economiștilor români a prezentat referate privind „Noua ordine economică internațională în concepția Președintelui Nicolae Ceaușescu”; „Tipologia economiilor naționale în contextul făuririi unei noi ordini economice internaționale”; „Politica economică și reflectarea ei pe planul reglementărilor economice în România”; „Industrializarea României — strategii și priorități”; „Dimensiunile tehnologice și strategia dezvoltării în concepția României”.

Studiul materialelor prezentate la Congres precum și participarea directă la lucrările din plenary și secțiuni au permis reliefarea a citorva considerații asupra unor fenomene majore care se manifestă în gândirea economică mondială contemporană. Astfel, deși mulți reprezentanți și participanți la discuții s-au străduit să evite abordarea directă a problemelor politice ale creșterii economice, încercând să orienteze conținutul lucrărilor mai mult spre aspectele tehnico-economice, s-a relevat totuși cu acest prilej că economia nu poate fi separată de politica. Direct sau indirect raportul dintre economic și politic a fost dezbătut pe larg pe fondul opoziției existente între gândirea marxistă și gândirea burgheză. De asemenea, prezintă importanță lărgirea ariei de investigație a cercetării economice contemporane prin abordarea tot mai pronunțată a interdependențelor dintre procesele economice — relațiile de producție și mediul social.

Dar și în acest caz, deosebirile dintre cele două concepții sînt radicale. În timp ce gândirea economică marxistă analizează relațiile de producție și cadrul

social ca factori principali ai creșterii economice — dinamice și echilibrate, gândirea economică burgheză contemporană abordează îndeosebi raporturile dintre diferitele capitaluri (mari și mijlocii mai ales) sau diferitele grupuri financiare. Este adevărat că în lucrările multor economiști din țările capitaliste dezvoltate se abordează și analizează și diferite probleme ale forței de muncă, dar toate judecățile se fac numai dintr-un singur punct de vedere și anume, al posibilităților de creștere a profiturilor pe seama folosirii acestei forțe de muncă. De asemenea, în multe referate ale economiștilor din țările capitaliste dezvoltate se identifică, indiferent de subiectul principal abordat, analiza a trei probleme: șomajul, inflația și efectele crizei economice din 1974-1975. Dar niciunul din referate, nici măcar nu își propune să analizeze cauzele adevărate ale acestor plăgi, sau geneza acestor cauze — respectiv relațiile de producție capitaliste. Cele 3 probleme sînt analizate numai prin prisma efectelor pe care le-au avut asupra capitalurilor și profiturilor, toate referatele încercînd să proiecteze măsuri pentru micșorarea efectelor negative ale acestor fenomene.

Se remarcă, în același timp, că în multe lucrări elaborate de economiștii burghezi referirile la gândirea marxistă sînt tot mai frecvente, iar interesul de a cunoaște mecanismul economic din țările socialiste este tot mai pronunțat. Din acest punct de vedere, problema ca rolul planificării și menținerea stabilității prețurilor, investițiile și rolul statului din țările socialiste preocupă tot mai mult cercetătorii, din țările capitaliste dezvoltate.

Unele considerații de ordin metodologic

REFERATELE prezentate în cadrul Congresului, multe dintre ele de o ținută științifică foarte ridicată, prilejuiesc unele reflecții de ordin metodologic.

În prim plan se impune menționarea ariei cercetărilor, majoritatea studiilor avînd ca obiect principal procesele economice din țara pe care o reprezintă fiecare autor. Cu alte cuvinte, nu s-au prezentat referate sau studii de analiză globală, la scară mondială. Lucrările cu o asemenea arie, apărute în trecut, aproape că nici nu au fost luate în considerare, adică au fost trecute sub tăcere. S-au făcut cîteva referiri la studiile elaborate de Meadows, Pestell, Leontieff, Tinbergen, dar nu ca elemente de referință, ci numai amintind că asemenea lucrări au fost întocmite, de multe ori, formulîndu-se critici la adresa lor. Fiecare specialist însă s-a ocupat de problemele creșterii economice din țara sa, de unde se poate desprinde rezerva, circumspecția oamenilor de știință față de modelele cu pretinsă valabilitate mondială sau pentru un grup de țări. Au fost prezentate unele studii cu o arie mai largă doar pentru analize comparative asupra unor factori ai creșterii economice din diferite țări.

A doua concluzie de ordin metodologic, care prezintă o importanță deosebită este aceea că marea majoritate

prof. dr. Ioan V. TOTU

ritate a studiilor a pornit de la obiective normative bine determinate, în funcție de care au fost elaborate și variantele de soluții.

A treia considerație ce se poate face pe marginea elaboratelor prezentate în cadrul Congresului, este aceea că **retrospectiva și prospectiva s-au făcut pe perioade foarte mari**; specialiștii din țările capitaliste dezvoltate au elaborat studii retrospective pentru perioade de 70—100 de ani, specialiștii din Uniunea Sovietică au elaborat studii retrospective pe 50 de ani, iar specialiștii din celelalte țări socialiste au situat retrospectiva la momentul cuceririi puterii politice de către clasa muncitoare din țara respectivă. În studiile retrospective specialiștii din țările capitaliste dezvoltate punctează toate fenomenele deosebite care au avut loc: crizele, șomajul, inflația, și la conceperea prospectivei țin seama de consecințele lor, la care adaugă efectele posibile generate de noile condiții care există în prezent.

În al patrulea rând se constată o **lărgire considerabilă a ariei de abordare și analiză a fenomenelor economice**, eforturi deosebite manifestându-se pentru cunoașterea interdependențelor existente între sistemul economic, social, ecologic și chiar biologic.

În sfârșit, s-a demonstrat practic **necesitatea organizării și realizării unor cercetări interdisciplinare**. La ora actuală nu se mai poate aborda problema creșterii economice, dacă nu sînt cunoscute foarte bine și problemele tehnicii și tehnologiei din diferite ramuri ale economiei. Se înțelege, nu se poate pretinde ca un singur om să cunoască toate aceste probleme. De aceea, formarea unor echipe complexe de specialiști, care să rezolve problemele creșterii economice reprezintă soluția cea mai bună, susținută în unanimitate. Totodată, în lucrările congresului s-au evidențiat preocupările de perfecționare a metodologiei de modelare și cuantificare a creșterii economice. Atrage atenția, în mod deosebit, tendința de a se include în modele și factorii sociali ai creșterii economice. De asemenea, modelele au o pronunțată dimensiune retrospectivă și prospectivă pe termen lung. Este de subliniat, în același timp, că s-a ajuns la un consens în a aprecia creșterea rolului teoriei economice în soluționarea eficientă a noilor probleme ale dezvoltării legate de mediul înconjurător, știință și tehnologie, resursele materiale și umane etc.

Resursele, factorii și costul dezvoltării

CARACTERISTICA dominantă a referatelor și intervențiilor care au abordat diferite aspecte ale resurselor și factorilor creșterii economice este **viziunea optimistă** asupra prezentului și viitorului, respingerea categorică a teoriei creșterii zero. Important este și faptul că această optică a predominat și în abordarea problemei alimentației, unii economiști demonstrând că în prezent există rezerve și resurse care pot să asigure, în bune condiții, satisfacerea nevoilor de consum pentru o populație de 2—3 ori mai mare decît numără ea astăzi.

În domeniul **resurselor energetice** s-a demonstrat că viitorul este asigurat de 3 mari resurse: energia solară, care, după unele calcule, va asigura o creștere a consumului de energie pe glob într-un ritm mediu anual de 50%; energia nucleară; și în sfârșit, cărbunele. Aici însă cercetarea a mers nu atît spre posibilitățile cărbunelui, ci pe derivații produși din cărbune ca surse energetice și, în mod deosebit, s-a apreciat că metanolul poate să asigure o energie de 2 ori mai mare decît cărbunele.

În ce privește **resursele de materii prime și materiale**, majoritatea studiilor susțin că omenirea dispune de resurse și rezerve în limite diferite și de aceea se

impun măsuri în cîteva direcții importante. În primul rând se impune realizarea unei creșteri mai rapide a producției de înlocuitori, mai ales pentru resursele deficitare. În al doilea rând este necesară o raționalizare a consumurilor de materii prime în fiecare țară. În al treilea rând, este în folosul progresului mondial realizarea unei largi cooperări între țări în condițiile eliminării tuturor restricțiilor și barierelor existente în prezent.

În același timp, s-a evidențiat **necesitatea reexaminării actualelor strategii ale creșterii economice**, care au fost elaborate într-o perioadă cînd se considera că resursele naturale mondiale ar fi inepuizabile, iar rolul mării statelor angajate în procesul de dezvoltare industrială era mai mic. Au fost exprimate, totodată, rezerve serioase privind posibilitatea soluționării complexelor probleme ale creșterii economice în condițiile marior decalaje existente, pe baza mecanismelor tradiționale ale pieții mondiale.

În legătură cu factorii creșterii economice, s-a evidențiat din nou deosebirea dintre diferitele concepții din gîndirea economică contemporană. Economiiștii din țările socialiste abordează și analizează sistemul factorilor creșterii economice în condițiile în care omul este producător și principalul beneficiar al rezultatelor muncii prestate, bunăstarea întregii societăți și dezvoltarea multilaterală a omului fiind scopul suprem al politicii creșterii economice. Totodată, gîndirea economică materialistă marxistă pune în prim plan **rolul conducerii organizării economiei, al relațiilor de producție și al puterii politice ca factori hotărîtori ai creșterii economice**. În gîndirea burgheză contemporană omul este un simplu element al producției, care prezintă importanță numai în măsura în care produce un profit mai mare. Școala burgheză contemporană susține doar că în prezent trebuie să se înlocuiască formula celor 3 factori de producție: pămînt — muncă — capital, cu formula: cunoaștere științifică — energie — materiale.

Din cadrul factorilor creșterii economice o atenție deosebită s-a acordat „investiției” în cercetare și „investiției” în forța de muncă, atît de către economiștii din țările socialiste, cît și de către cei din țările capitaliste dezvoltate. S-a folosit foarte curent termenul de investiție normativă în cercetare și în instrucție, adică activități care trebuie să asigure în mod permanent o anumită creștere economică, iar atunci cînd nu se asigură această investiție normativă are loc procesul denumit „subinvestiție”. S-a argumentat că în timp **investițiile în mijloace de muncă au un caracter ciclic, investițiile în știință, în instrucție și în pregătirea forței de muncă dau un efect cumulat, neciclic, pe termen lung, cu efecte deosebite atît pentru societate cît și pentru individ**. S-a subliniat că investiția în știință și instrucție nu cunoaște uzura, iar experiența care se transmite de la o generație la alta este unul din factorii principali ai creșterii economice.

În cadrul factorilor economici s-a dezbătut și **raportul dintre acumulare și consum**. Părerile au fost diferite specialiștii din Japonia susținînd, în continuare, rolul deosebit de important al ratei înalte a investițiilor. Comunicările prezentate de delegații țării noastre s-au menționat politica statului român bazată pe asigurarea unei rate ridicate a acumulării, care își dovedește eficiența în condițiile existenței unui program al creșterii economice de lungă perspectivă.

O problemă de un interes deosebit a fost aceea referitoare la **costurile creșterii economice**. S-a menționat că folosirea energiei solare sau nucleare, tehnologia producerii înlocuitorilor unor materii prime tradiționale presupun investiții foarte mari, care se reflectă

creșterea costurilor de producție. Deci, și în viitor se consideră că valoarea și, respectiv, prețurile mărfurilor vor crește. Dar efectele care se vor obține pe seama acestor costuri vor fi mai mari și cu o durată mai lungă. Aici s-a formulat a doua teză corespunzătoare căreia **viitorul ritmul creșterii economice va depinde de ritmul creșterii costurilor.** Au fost menționate, totodată, și alte efecte ale costurilor creșterii economice cum sunt: încălcarea dezechilibrului dintre cantitatea și calitatea produselor — deteriorarea calității, faptul că prin conștientizarea prezentă generațiile actuale lipsesc generațiile viitoare de cantități însemnate de resurse și rezerve, încălcarea inegalităților dintre diferitele „forțe” economice și înăsprirea concurenței.

În acest context, delegația română a înfățișat pe larg **rolul deosebit de important ce revine politicii economice elaborate în funcție de condițiile specifice ale fiecărei țări și a demonstrat, pe baza experienței țării noastre, că rolul mobilizării intense a tuturor resurselor naționale și valorificării lor superioare în condițiile desfășurării unui proces continuu de industrializare.** Totodată, în referențele românești s-a susținut cu argumente multiple necesitatea reglementării internaționale a schimburilor de materii prime și a prețurilor acestora.

Rolul relațiilor economice internaționale în creșterea economică

SUBIECT care a polarizat vii dezbateri, rolul relațiilor economice internaționale în creșterea economică a fost analizat diferențiat de fiecare referent — în primul rând în funcție de interesele majore ale țării pe care reprezenta autorul lucrării. Cu toate acestea, câteva elemente definitorii care exprimă preocupările majore ale diferitelor curente din gândirea economică contemporană se impun a fi menționate. Astfel, marea majoritate a economiștilor din țările capitaliste dezvoltate analizează și propun variante ale evoluției relațiilor economice internaționale pornind de la **dimensiunile și efectele crizei energetice și de materii prime precum și la implicațiile actualului sistem valutar internațional.** În acest sens, este semnificativ să menționăm că au fost elaborate diferite modele ale creșterii economice în diferite țări care presupun, de exemplu, agravarea crizei energetice sau devalorizarea în continuare, a dolarului față de lirele sterline.

În lucrările și intervențiile economiștilor din țările

în curs de dezvoltare s-au relevat îndeosebi, efectele negative ale perioadei de dominație colonială și ale practicilor neocolonialiste, care se reflectă și în prezent în relațiile economice cu diferite țări capitaliste dezvoltate. Economiștii din țările socialiste au evidențiat necesitatea și căile largirii cooperării economice internaționale pe baza principiilor egalității dintre state și a avantajului reciproc. În mod deosebit s-a demonstrat **rolul de frână a inegalității și inechității din schimburile economice internaționale pentru creșterea economică contemporană.**

Dar, ceea ce se impune a fi subliniat în mod deosebit este faptul că **ideea de nouă ordine economică internațională a pătruns larg în gândirea economică contemporană.** Unele referate au avut chiar în titlu noțiunea de noua ordine economică internațională, altele au abordat diferite aspecte concrete ale acestei teme. Desigur, în interpretarea conceptului, a necesității și căilor de realizare a unei noi ordini economice internaționale s-au exprimat puncte de vedere diferite: unii tratează această problemă, în principal, sub unghiul echității și moralei internaționale; alții pun accentul pe ajutorul internațional și mai puțin pe efortul propriu; în multe cazuri problema este abordată exclusiv prin prisma unor aspecte parțiale (indexarea prețurilor, liberalizarea comerțului internațional, efectele proceselor inflaționiste internaționale), importante, este drept, dar necorelate cu ansamblul aspectelor economice, sociale și politice.

Și cu prilejul acestui congres s-au evidențiat **valențele deosebite ale concepției românești, elaborată de secretarul general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU,** privind necesitatea, conținutul și, caracterul complex al procesului de edificare a unei noi ordini economice internaționale, concepție care se înscrie ca o contribuție majoră la dezvoltarea gândirii și practicii economice mondiale contemporane.

Cu ocazia congresului a avut loc și ședința Consiliului de conducere a Asociației Internaționale a Economiștilor. A fost ales un nou Comitet Executiv al Asociației, având ca președinte pe profesorul S. Tsuru din Japonia. S-a stabilit ca viitorul congres să aibă loc în 1980 la Ciudad de Mexico cu tema: **„Resursele umane și creșterea economică”.** Au fost fixate, totodată, pentru perioada 1978—1981 un număr de 9 mese rotunde și consfătuiri pe diferite teme economice internaționale.

BAZA TEHNICO-MATERIALĂ

(Urmare din pag. 16)

industriale moderne în primul rând construcția de mașini, chimia, iar în cadrul acestora a sectoarelor complexe prelucrătoare, capabile să valorifice superior potențialul economiei, s-a acordat **atenția corespunzătoare promovării progresului tehnic în pas cu evoluția tehnico-științifică mondială, dezvoltării gândirii și cercetării științifice proprii.** Conceperea făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, progresele atinute de poporul român pe acest drum au fost posibile în condițiile în care aceste idei și teze novatoare spre dezvoltarea și modernizarea bazei tehnico-materiale au devenit coordonate permanente ale politicii partidului nostru.

Dezvoltarea și modernizarea rapidă, pe mai departe a bazei tehnico-materiale a economiei naționale constituie obiectivul fundamental, direcția principală a făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării României spre comunism, etapă istorică începută odată

cu cincinalul 1971—1975. Încheierea cu succes a acestui cincinal, ca și rezultatele remarcabile obținute de oamenii muncii de pe întreg cuprinsul țării în primii doi ani ai cincinalului 1976—1980 au ridicat România pe noi trepte de progres și civilizație.

Pornind de la rezultatele obținute, de la necesitatea valorificării depline a importanțelor rezerve de care dispune economia noastră, a mecanismelor de funcționare, organizare și conducere a societății românești contemporane, sarcinile actuale în domeniul dezvoltării, perfecționării bazei tehnico-materiale sînt extrem de complexe. Cum oamenii muncii sînt cei chemați să dezvolte și să utilizeze baza tehnico-materială, al cărei proprietari și beneficiari sînt, **înfăptuirea acestor sarcini presupune mobilizarea eforturilor tuturor celor ce muncesc în direcția punerii în valoare a rezervelor existente în unitățile economice.** În acest sens, așa cum sublinia recent secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, punerea în mișcare a tuturor căilor și pîrghiilor de care dispune societatea noastră socialistă, pretinde un efort mai mare de gândire, creșterea gradului de organizare pe baze științifice a activității.

ȘCOLI ● CURENTE ● ECONOMIȘTI

O ANALIZĂ atentă a „pașilor convergenți din ambele direcții” ale celor două principale orientări din gândirea economică, atestă faptul că nu este și nici nu poate fi vorba de o convergență propriu-zisă, adică de o „sinteză” a lor — așa cum consideră P. McCracken*). Și aceasta pentru că ele se înscriu în paradigme ideologice ce se exclud reciproc: una, cea neoliberală, reprezintă o construcție teoretică edificată pe postulatul ideologic al caracterului „fundamental stabil” al economiei de „piață liberă”, capabilă să se „autoregleze”, intervenția statului fiind, considerată ca factor „destabilizator”; cea de-a doua, keynesistă, pornește de la postulatul ideologic că economia capitalistă contemporană îi este caracteristică instabilitatea, că mecanismul pieței nu poate asigura automat echilibrul dinamic relativ al economiei și, ca atare, pentru evitarea gravelor și potențial tot mai dramaticilor dereglări, este necesară intervenția factorului conștient, politic. „Pașii” neokeynesismului în întimpinarea neoliberalismului monetarist nu s-au făcut în sensul ieșirii din limitele paradigmei sale ideologice. „Oponenții lui Friedman — remarcă Arrigo Levi — admit că banii sunt importanți, dar ei încorporează ideile sale tehnice în propriul lor tipar ideologic și practic. Cu alte cuvinte, ei folosesc ideile sale nu în sensul eliminării acțiunii statului, așa cum i-ar place lui Friedman, ci în a face această acțiune și mai viguroasă. În felul acesta, Friedman, ca expert monetar, ajunge la a procura noi arme detașatilor «etațiști»¹⁾. Și Arrigo Levi consideră „paradox” faptul că „parțialele lui (ale lui Friedman) realizări tehnice sînt generatoare a unor rezultate opuse obiectivelor lui Friedman ca filozof economic”, ca „apologet al unei economii liberalizatoare, care exclude intervenționismul statal.”

„Cedările” neoliberalilor au însă un cutut alt caracter. Ele înseamnă o mișcare efectivă spre acceptarea (fie ea și parțială

Neweconomics-ul și neoliberalismul monetarist

EȘEC COMUN ȘI FALSE CONVERGENȚE (II)

și nemărturisită sau formal negată) postulatelor paradigmei ideologice caracteristice epocii capitalismului monopolist de stat. Avem, astfel, de-a face nu cu o convergență sau o sinteză a celor două orientări, ci cu un proces — firesc și în logica dezvoltării istorice — de continuă erodare a fundamentelor ideologice ale neoliberalismului.

Această mișcare în fapt spre pozițiile neokeynesiste este, uneori, formal negată. Friedman își și fundamentează teoretic această negare, afirmînd o concepție de esență pozitivistă asupra științei economice. Pentru el, știința economică este o știință abstractă, asocială, ca și fizica, rezultatele cunoașterii putînd fi utilizate în scopuri diametral opuse sub aspectul conținutului valorilor pe care le exprimă. Această optică tehnicistă asupra cunoașterii economice îi dă posibilitatea teoretică să nu-și renege formal postulatele ideologice. „În mod cert teoriile mele pot fi utilizate de keynesieni — spunea el. Dar trebuie să distingem între teoria economică (economics) ca știință și ca politică econo-

mică. Noi trebuie să descoperim care faptele. Chiar dacă cunoștințele achizitate pot fi folosite pentru scopuri reaceasta nu înseamnă că noi trebuie abandonăm căutarea adevărului”²⁾.

Această explicație nu rezistă însă azei științifice. Căci monetarismul manian nu este doar un summum de nici și nu identifică relații strict tehnice relații și corelații economice ale sistemei capitalist. Expresia ideatică prin aceste relații și corelații economice active sînt identificate (într-un grad sau de exactitate) poate fi integrată — în tutea principiului modularității ce o nează orice proces de construcție ide — în orice „schemă ideologică”, ale obiective, definite prin însăși postulate, implică respectivele relații sau relații. Astfel stau lucrurile cu preluarea integrarea de către keynesism a unor ideile monetariștilor. Relațiile identice de monetarism nu contravin postulatei neokeynesismului căci capitalismul monopolist de stat, pe care îl exprimă, le că. „Preluarea” însă de către neoliberalismul monetarist, spre exemplu a ideii getului ocupării depline”, nu înseamnă și integrarea acesteia în schema sa logică, căci, prin definiție, ea înseamnă negare a postulatului „automatismului”, „capacității de autoreglare a pieței re”, a postulatului neinterventionismului. Tocmai de aceea, dacă schema keynesiană rămîne încă potențial deschisă unor de tări și mai poate încă oferi unele posibilități operaționale — este adevărat, din ce mai reduse — modelul noului „la faire” friedmanian rămîne un „caviu” teoretic, căci, în pofida anacronismului său, mai este invocată și „aparat”. Construcția teoretică friedmaniană, cu subtilitatea raționamentelor și rafinamentul argumentării statistice, se dărîmă prima confruntare cu realitatea. Ea prăta interes științific numai prin unele componente sale — pe care keynes

FIȘE

mihai dumitrescu
CONDUCEREA COLECTIVĂ în unitățile economice de stat

● Cartea lui Mihai Dumitrescu, *Conducerea colectivă în unitățile economice de stat*, apărută anul acesta în Editura științifică și enciclopedică (160 p.), înfățișează în mod sistematic procesul de conducere în unitățile economice socialiste din țara noastră,

reflectînd experiența specifică națională în acest domeniu de maximă importanță pentru creșterea continuă a eficienței economice în condițiile revoluției științifice și tehnice. Se expune concepția Partidului Comunist Român în ceea ce privește conducerea colectivă și perfecționarea acesteia, ca expresie a democrației economice socialiste. Autorul acordă o deosebită atenție problemelor pe care le ridică decizia colectivă: tehnologia deciziei, psihologia luării în colectiv a deciziilor ș.a. Se analizează sensul participării reprezentanților oamenilor muncii la conducere. Metodele științifice folosite în conducerea colectivă, sistemul informațional în conducerea colectivă, analiza diagnostic și perspectivele în conducerea colectivă formează obiectul unor capitole speciale.

O apreciere franceză a agriculturii „hidraulice” românești

● Profesorul Jacques Bethemont de la Universitatea din Saint-Etienne publică, într-un

recent număr al REVUE DE GEOGRAPHIE DE LYON (3/1976), ca rezultat al unei vizite de documentare în țara noastră, un amplu articol intitulat Les problèmes de la bonification en système socialiste d'après l'exemple de la plaine Valaque (Problemele bonitării în sistemul socialist, după exemplul Cimpiei Române). Autorul examinează rolul important pe care îl joacă sistemul social în trecerea, în țara noastră, de la o agricultură „uscată” la una irigată. Datele statistice, comentate analitic, fac din România „una din puținele țări ce a știut să-și asigure, în epoca noastră, o convertire masivă a agriculturii uscate într-una „hidraulică”, fără a beneficia de tradiții, de mari posibilități de investiții sau de puternice sprijine externe”. Modificările intervenite în structura culturilor sînt urmărite prin indicatori de eficiență atât ecologică cit și economică. Exemplificările făcute de autor în Cimpia Română și în Dobrogea plasează dezvoltarea agriculturii într-un context socialist dar și specific românesc al economiei naționale. Autorul conchide:

„Practic inexistentă la instaurarea regimului socialist, agricultura hidraulică românească desfășoară pe mai bine de mil. ha, cu precădere în câmpul de irigații... Transformarea marcabilă a fost facilitată de datele cadrului fizic, iar factorii determinanți trebuie considerate socializarea terenurilor, care a permis remodelarea rațională a spațiului în vederea punerii în valoare pe cale hidraulică

Crearea cererii — realitate sau iluzie ?

● Se știe că J. M. Keynes nega ipoteza teoriei cererii de către burgheze a echilibrului auto-regulator al economiei capitaliste. El preconizată susținerea nivelului ocupării forței de muncă și a cererii prin stimularea investițiilor de către stat. În articolul The fallacy of government demand (Iluzia cererii asigurate de guvern), de Allen M. Park, de la Universitatea din Mexico, apărut în revista BUSINESS & ECONOMIC DIMENSIONS (nr. 2/1977), se susține că crearea cererii de către guvern ar fi o iluzie. Dacă guvernul

au ezitat să le preia. Dealtfel, criza 1974-75 a dat, se pare, lovitură finală neoliberalismului friedmanian. Cu ocazia „Conferinței la nivel înalt” a economiștilor de la Statele Unite, organizată în septembrie 1974 pentru a găsi modalitățile de a scoate țara din pustiu” crizei — confinanță la care au participat reprezentanți ai ambelor orientări — obiectul disputei dintr-o perspectivă keynesiană și monetaristă l-a constituit problema intervenție-neintervenție, cum să se intervină, „cum să fie mai bine folosite metodele keynesiene”. „Umbra lui Keynes a plutit deasupra Conferinței”³⁾. De ce tocmai ideologia keynesiană este cea care își poate integra cuceririle în anul teoretic al neoliberalismului și nu invers? Pentru simplul și evidentul motiv că ea exprimă o etapă superioară în evoluția ideologiei economice burgheze, corespunzătoare noii etape a evoluției ordinii capitaliste monopolist-statale. Baza materială, respectiv conținutul său social, îl constituie interesele ansamblului sistemului capitalist, ale securității sale, interese care, prin însăși natura lor implică necesitatea socializării utilizării capitalului în deciziile economice la nivel societal. Evident, în limitele ideologiei burgheze, această socializare nu poate fi decât parțială, în principalul subiect economic, corporația monopolistă, va căuta ca ea să fie cât mai limitată și cât mai indirectă. Conștientizarea acestei necesități a socializării parțiale și indirecte la nivel societal, realitate în teoria keynesiană, a însemnat depășirea (tot parțială) a ideologiei „liberalismului economic” și prima autodepășire ideologică a teoriei economice burgheze. În perioada postbelică paradigma teoretică keynesiană a avut posibilitatea unei „autodepășiri” în propriile-i limite, prin apariția neokeynesismului. De la măsurile anticiclice, corective — care-l defineau inițial —, a evoluat, în special în anii '60, pe baza teoriei creșterii, la măsuri de „control asupra ciclului”, preventive și stimulative,

elaborând sau asimilând în acest scop un bogat instrumentar tehnico-operațional bogat, prin utilizarea căruia sfera de cuprindere — temporară și spațială — a socializării parțiale și indirecte a utilizării capitalului și deciziei economice la nivel societal s-a extins.

Dar și acest neokeynesism, în condițiile adâncirii contradicțiilor sistemului capitalist, a apariției unor forme agravate ale manifestării lor — cum sînt stagflația și slumpflația — devine inadecvat. El nu poate oferi soluții pentru a controla, spre exemplu, fenomenele inflaționiste. Creșterea gradului de socializare la nivel societal implică „autodepășirea”, extinderea limitelor paradigmei ideologice keynesiene. Una din căile acestei extinderi o constituie asimilarea ideii „controlului guvernamental asupra veniturilor și prețurilor în timp de pace”. Mai mult, pentru o serie de activi exponenți ai neoeconomicismului devine tot mai evidentă necesitatea ca acest control „să fie permanent”⁴⁾.

Un alt element pe care neokeynesismul de factură americană și-l asimilează tot mai mult îl constituie recunoașterea necesității creșterii activității planificatoare a statului. Aceasta a și crescut efectiv atît la nivelul întregii economii cît și (mai ales în actuala etapă) la cel al unor ramuri sau sfere ale vieții economice (energetică, progres tehnico-științific etc.). O importanță tot mai mare se acordă creșterii rolului statului în redistribuirea venitului național — atît ca instrument al asigurării echilibrului economiei cît și ca mijloc de realizare a unei politici sociale tot mai acut impusă de efectele mecanismului capitalist de distribuire a veniturilor. Este în cazul de față vorba de amplificarea practicilor intervenționiste. În vederea realizării mai eficiente a acestor practici, gîndirea economică circumscrișă paradigmei keynesiene va putea dezvolta noi tehnici, va putea surprinde noi corelații funcționale — sau aspecte ale acestora — și, mai ales, va realiza, într-o

anumită măsură, o reintegrare a socialului în cercetarea economică, în special în spirit instituționalist. Această nevoie de întoarcere către social va pune și mai pregnant în evidență limitările pe care le impune cunoașterii economice schema ideologică a paradigmei keynesiene, intrată tot mai profund în contradicție cu necesitatea crescîndă a „controlului social generalizat”. Limitele creșterii calitative și cantitative a instrumentarului prin care statul capitalist își realizează rolul de „manager al sistemului”, limitele și formele socializării la nivel societal posibile în cadrul paradigmei keynesiene, sînt date de proprietatea privat-monopolistă. În condițiile în care tocmai existența monopolurilor constituie cauza dereglărilor economice și a consecințelor lor sociale îngrijorătoare, posibilitățile de care dispune paradigma keynesiană, sau perimetrul în care poate evolua se dovedește a fi destul de îngust. Continua adîncire a contradicțiilor capitalismului face ca neokeynesismul, cu toate posibilele dezvoltări, să intre într-o fază a cărei trăsătură caracteristică va fi anemierea și agravarea „impotenței” sale operaționale în planul politicii economice ca și al cunoașterii. Depășirea limitelor obiective ale neokeynesismului, cu alte cuvinte acceptarea și asimilarea ideii unui control direct al statului asupra proprietății monopoliste, respectiv socializarea la nivel societal a proprietății privat-monopoliste, ar însemna completa „autonegare” a conținutului și funcției sale sociale, ar însemna să înceteze a fi ceea ce este — expresie teoretică a ideologiei monopolist-statale.

Vasile PILAT

*) vezi Revista Economică nr. 41
1) Arrigo Levi, Journey among the Economists, p. 40
2) Idem, p. 41
3) Science, 11 X 1975.
4) The President's New Economic Program. Hearings before the Joint Economic Committee, Washington, 1971, p. 377.

decide să cheltuiască dolari de care încă nu dispune, spune M.P., el trebuie să-și asigure îndriri noi. Ca și în cazul unei întreprinderi, el are două posibilități: să mărească impozitele sau să se împrumute. Sînt impuse astfel unii cetățeni pentru a putea plăti, prin crearea de locuri de muncă, alți cetățeni. Cu alte cuvinte, se micșorează puterea de cumpărare a unora, pentru a crea sau a spori puterea de cumpărare a altora. Ar rezulta că guvernul nu poate crea cerere (putere de cumpărare), ci doar să o „canalizeze”. Este o viziune oarecum mecanică și simplificatoare, întrucît nu ține seama de modificările calitative, structurale, de progresul tehnic și de creșterea productivității muncii pe care investițiile de stat le pot determina. Totuși, este evident, că, în lipsa unor atari modificări de structură, s-ar adevăra teza autorului.

Operele lui Jacques Rueff publicate în S.U.A.

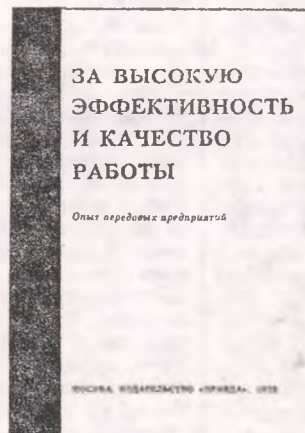
● Paul Fabra prezintă în LE MONDE (27 IX a.c.) cartea lui Jacques Rueff De l'aube au

crêpuscule (Din zori în amurg), scrisă cu ocazia inițiativei Institutului de economie politică Lewis Lehrman din New York de a publica în limba engleză operele complete ale economistului francez. După cum arată P. F., la baza acestei inițiative stă intenția de a-i pune pe cititorii anglo-saxoni în situația de a reconsidera opiniile, influențate în mod prea exclusiv de propriii lor autori, în special de John Maynard Keynes, cu care Jacques Rueff a fost, începînd din anii '20, în neîncetată opoziție. S-ar considera acum de cealaltă parte a Atlanticului că dominația intelectuală a lui Keynes nu ar mai fi absolută. O breșă a făcut-o „monetarismul” lui Milton Friedman. Scrierile lui Rueff ar fi publicate în intenția de a se putea pune la îndoială acest nou „credo”, căci, spunea P.F., nimeni nu poate fi mai puțin „monetarist” decît J. Rueff.

Premiul Nobel pentru științe economice — 1977

● Vineri 14 octombrie a.c., Academia de științe din Suedia a atribuit premiul Nobel pen-

tru economie pe anul 1977 profesorilor Bertil Ohlin (Suedia) și James Meade, Cambridge (Marea Britanie) „pentru lucrările lor deschizînd căi noi în domeniile teoriei comerțului internațional și ale circulației internaționale a capitalului”.

● În Editura Pravda a apărut culegerea Za visokuiu effektivnost i kacestvo raboti (Pentru o înaltă eficiență și calitate a

FIȘE

muncii), elaborată de redactorii revistei „Ekonomeskaia Gazeta”, împreună cu activiști de partid, inovatori și specialiști din întreprinderi, sub redacția profesorului A. F. Rumianțev (320 p.). Autorii culegerii au pornit de la cerința conducerii P.C.U.S. ca în actualul cincinal să se pună accentul pe indicatorii calitativi ai activității — de la locul individual de muncă, trecînd prin brigadă, secție, pînă la întreprindere. În acest sens, sub titlul „Biblioteca experienței înaintate”, revista menționată a publicat caiete speciale consacrate experienței înaintate, formelor noi de organizare a întreprinderii socialiste în vederea creșterii eficienței și calității muncii. Lucrarea cuprinde 12 capitole ample, în cadrul cărora se prezintă experiența unor mari întreprinderi, centrale, combinate, cooperative agricole, în domeniile în care acestea s-au remarcat prin inițiative deosebite.

FĂURIREA SECURITĂȚII EUROPENE ȘI CONSOLIDAREA DESTINDERII PE PLAN MONDIAL

„Considerăm că eforturile pentru realizarea securității europene, pentru dezvoltarea unor relații de cooperare economică, tehnico-științifică și culturală corespund nu numai intereselor europene, dar și intereselor afirmării unor relații noi, de egalitate între toate popoarele”.

NICOLAE CEAUȘESCU

ÎN CONCEPȚIA partidului și statului nostru, afirmată consecvent, cu deosebită limpezime, de reprezentantul cel mai autorizat al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, edificarea securității și cooperării în Europa, stabilirea unor relații de tip calitativ nou, democratice, între statele continentului reprezintă un țel aflat în relație directă, organică, de interdependență, cu obiectivul mai larg al instaurării unei noi ordini economice și politice internaționale. Obiectiv, care — după cum se știe — a devenit o cerință fundamentală a zilelor noastre, pentru a cărei materializare acționează tot mai mult forțele înaintate ale contemporaneității. Înfrățind în declarațiile sale de o mare însemnătate teoretică și practică concepția unitară care se află în mod constant la baza întregii activități internaționale a țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu a reliefat importanța majoră pe care România o acordă atât făuririi securității și cooperării europene, cât și construirii unei noi ordini economice și politice. De altfel, este știut că partidul și statul nostru acționează în mod consecvent și contribuie cu inițiative și propuneri originale la promovarea procesului de consolidare a destinderii, păcii, securității și cooperării în Europa — ceea ce reprezintă, indiscutabil, un aport la realizarea unei noi ordini economice și politice internaționale. Concomitent, numărându-se printre inițiatorii și promotorii cei mai activi ai noii ordini economice și politice internaționale, țara noastră contribuie, implicit, în mod efectiv, la înaintarea spre obiectivul unei Europe a cooperării și securității.

ESTE LARG RECUNOSCUT astăzi că relația dintre securitatea și cooperarea în Europa, pe de o parte, și instaurarea unei noi ordini economice și politice, pe de altă parte, este o relație de reciprocitate, biunivocă, de la parte la întreg. În condițiile epocii contemporane, marcată definitiv de revoluția tehnico-științifică, de efectele ei ample și multiple, factorii politici, economici, militar-strategici și de altă natură se întrepătrund, de unde și indivizibilitatea fenomenelor păcii, securității și cooperării pe planeta noastră. Noua ordine economică și politică internațională include, în mod necesar, și continentul european, iar aceasta nu numai pentru rațiuni de ordin geografic, ci și pentru faptul că țările participante la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa au o pondere determinantă în secțiunile de bază ale vieții

internaționale, ele deținând — împreună — aproape 60 la sută din volumul comerțului mondial, peste 70 la sută din produsul mondial, 92 la sută din capacitatea de cercetare științifică a întregii lumi, 80 la sută din bugetul militar global, estimat în acest an la 400 miliarde de dolari; în plus, 90 la sută din stocurile mondiale de armament racheto-nuclear se află depozitate în Europa.

Pornind de la aceste date ale realității europene, dezbaterile generale ale reuniunii de la Belgrad a statelor participante la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa, încheiate recent (ele urmînd să se desfășoare în continuare în organele subsidiare de lucru), au evidențiat, alături de alte idei, și concluzia de bază potrivit căreia procesul de edificare a unor relații noi, democratice, între țările europene, de extindere și diversificare a cooperării — ca factor de promoție și edificare a păcii și securității pe continent — reprezintă, concomitent, o parte constitutivă a eforturilor ce au loc la scară mondială pentru făurirea unei noi ordini economice și politice, a unei lumi mai bune și mai drepte.

Din dezbaterile generale s-a degajat cu claritate ideea — care, desigur, se cere adîncită și concretizată în perioada următoare a lucrărilor reuniunii — că opera de construire a unei Europe a păcii și securității presupune în mod necesar dezvoltarea largă a schimburilor și relațiilor economice și tehnico-științifice între statele participante, eliberarea raporturilor economice de barierele existente și angajarea unor acțiuni de cooperare la scara întregului continent. Dezbaterile au scos în relief din nou faptul că cele 35 de țări participante la conferință, în rîndul cărora se află atât state puternic industrializate, cât și țări în curs de dezvoltare, au o mare răspundere în edificarea noii ordini economice internaționale. În acest sens numeroși șefi de delegații au amintit că Actul final de la Helsinki consemnează, *expressis verbis*, convingerea statelor participante că „interdependența crescîndă pe plan mondial implică creșterea eforturilor comune și eficace în scopul de a soluționa problemele economice mondiale majore, cum sînt cele ale alimentației, energiei, materiilor prime, problemele monetare și financiare și, în consecință, evidențiază cerința care există pentru a promova relații economice internaționale stabile și echitabile, contribuind astfel la dezvoltarea economică continuă și diversificată a tuturor țărilor”.

și că „problema securității în Europa trebuie să fie considerată în contextul mai larg al securității în lume”.

Exprimînd concepția partidului și statului nostru în această problemă, șeful delegației române a subliniat că „domeniul cooperării economice, tehnice și științifice în Europa constituie o componentă activă a procesului de securitate și destindere pe continent”. Referindu-se la activitatea amplă desfășurată de România pe linia transpunerii în viață a prevederilor Actului final, reprezentantul român a relevat că țara noastră acordă o importanță deosebită încheierii de acorduri economice și comerciale pe termen lung și că încheierea unor astfel de acorduri a fost rezultatul întrevederilor și convorbirilor avute de președintele țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu șefii de state și de guverne din unele țări europene. „O cooperare economică stabilă și sănătoasă — arăta șeful delegației române — reclamă, în concepția țării noastre, luarea în considerare a intereselor și nevoilor fiecărui partener, a stadiului de dezvoltare a fiecărei țări”. Referindu-se la prevederile Actului final, precum și la rezultatele obținute pînă acum, delegatul român a evidențiat necesitatea adoptării unor acțiuni concrete la actuala reuniune, care să contribuie la dezvoltarea cooperării industriale, a colaborării în domeniul cercetării și informației științifice și tehnice, în domeniul agriculturii. Precizîndu-se, totodată, că România este interesată în dezvoltarea colaborării în alte domenii de importanță majoră, s-a arătat că țara noastră sprijină propunerile sovietice promovînd organizarea unor conferințe general-europene în problemele mediului înconjurător, transporturilor și energiei.

În discursul șefului delegației țării noastre la reuniunea de la Belgrad s-a accentuat asupra necesității intensificării eforturilor țărilor europene, inclusiv în cadrul actualei conferințe, pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale.

LUĂRILE DE POZIȚIE de la reuniunea de la Belgrad, ca și din cadrul dezbaterilor generale ale actualei sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. au pus în evidență faptul că procesul de făurire a securității și cooperării în Europa, la care s-au angajat cele 35 de țări semnatare ale Documentului de la Helsinki, este înglobat, practic, în scopul mai larg al făuririi unei noi ordini economice și politice internaționale statuat în hotărîrile a-

doptate în ultimii ani de Organizația Națiunilor Unite.

Pe de altă parte, este logică și nu necesită o argumentație specială afirmația că — o dată realizată — noua ordine internațională ar exercita o uriașă influență pozitivă asupra păcii, colaborării și securității pe continentul european, ca și în alte regiuni ale globului.

Șefi de stat și de guvern, oameni politici din țările europene și din alte state, experți civili și militari vorbesc cu deplină temei despre dimensiunea și vocația universală a procesului de edificare a securității și colaborării europene. În condițiile marilor prefeceri din epoca contemporană, ale schimbărilor radicale în raportul de forțe pe plan mondial, această dimensiune și vocație trebuie rupe definitiv de vechea politică imperialistă de expansiune, dominație și asuprire. Dimensiunea universală a securității și cooperării europene trebuie — preluând și continuând tradițiile pozitive, impactul binefăcător și tonic al Europei, de ordin politic, filosofic, economic, cultural și științific, asupra vieții internaționale în ansamblul ei — să fie orientată, așa cum se subliniază în Actul final, în sensul unei contribuții sporite a statelor europene la soluționarea marilor probleme politice, economice și de altă natură ale lumii în care trăim, la făurirea unei noi ordini economice și politice internaționale, la împlinirea aspirațiilor de independență, libertate, progres și prosperitate ale tuturor popoarelor.

MULTIPLE sînt domeniile, căile și posibilitățile prin care procesul de edificare a securității și cooperării în Europa poate contribui la promovarea obiectivului instaurării unei noi ordini economice și politice internaționale.

Un loc de prim ordin în acest sens îl deține faptul că întregul proces inaugurat de prima Conferință general-europeană — proces care se cere adîncit și continuat cu perseverență — a consacrat principiile noilor relații dintre cele 35 de state participante, aflate în mod fericit în deplină consonanță cu principiile înscrise în Carta O.N.U. și cu normele fundamentale ale dreptului internațional contemporan. Este vorba de egalitatea suverană și respectarea drepturilor inerente suveranității; nerecurgerea la forță sau la amenințarea cu forța; inviolabilitatea frontierelor; respectarea integrității teritoriale a statelor; reglementarea pașnică a diferendelor; neamestecul în treburile interne; respectarea drepturilor omului; egalitatea în drepturi a popoarelor și dreptul popoarelor de a dispune de ele însele; cooperarea între state; îndeplinirea cu bună credință a obligațiilor asumate conform dreptului internațional. Așadar, prin Actul final al Conferinței general-europene s-a inaugurat în Europa un proces de întemeiere a relațiilor interstatale pe baze noi, democratice, în scopul de a se asigura fiecărui popor condiții optime pentru a se dezvolta liber, pe deplin stăpîn pe destinele sale, la adăpost de orice acte de forță, de ingerințe sau presiuni, pentru a putea colabora nestingherit și plenar cu celelalte națiuni ale lumii, atît pentru propria sa dezvoltare, cît și în interesul progresului general al umanității.

Abordînd astfel lucrurile, apare clar că prin respectarea și aplicarea consec-

ventă a acestor principii, statele participante la Conferința general-europeană, Europa, în ansamblul ei, vor aduce o contribuție valoroasă la impulsivitatea procesului de făurire a unei noi ordini economice și politice mondiale, pentru că, este știut, în toate documentele internaționale adoptate pînă în prezent la O.N.U. și în alte foruri, noilor principii ale relațiilor interstatale le este rezervat un rol esențial, ele avînd rolul de armătură pe care trebuie clădită noua ordine.

Pe un alt plan, relația directă dintre edificarea securității și cooperării europene și noua ordine internațională este reliefată de programul cu adevărat grandios de extindere și diversificare a colaborării bi și multilaterale dintre țările participante la Conferința general-europeană în domeniile economic, comercial, tehnico-științific și în alte sectoare, precum și în sfera protejării mediului înconjurător. Astfel conceput și întemeiat pe noile principii ale relațiilor dintre state, acest program cuprinzător de colaborare are ca finalitate, practic, instaurarea unei noi ordini economice în Europa, ceea ce — dată fiind ponderea țărilor continentului în ansamblul economiei, comerțului, științei și tehnicii mondiale — se va repercuta, neîndoielnic, în mod pozitiv asupra ansamblului relațiilor de cooperare internațională, va reprezenta un aport substanțial la apropierea obiectivului de edificare a unei noi ordini economice internaționale. Dezvoltîndu-se amplu și diversificîndu-se larg, întemeindu-se pe principiile înscrise în Actul final, relațiile economice și tehnico-științifice dintre țările participante la Conferința general-europeană sînt chemate și pot să devină un model de conlucrare între state în epoca contemporană. S-ar asigura, pe această cale, atît dezvoltarea intensă și multilaterală a fiecărei națiuni europene cît și disponibilități mai largi pentru ca statele participante la Conferința general-europeană — în marea lor majoritate state industrializate — să-și aducă o contribuție sporită la sprijinirea eforturilor de progres ale țărilor în curs de dezvoltare, la reducerea și, în final, lichidarea decalajelor economice, la eliminarea fenomenului subdezvoltării.

DUPĂ PĂREREA țării noastre, și așa cum se precizează și în Actul final, materializarea conceptului „securitate prin cooperare”, a celorlalte prevederi ale documentului semnat la Helsinki, înseamnă ca, pe baza conlucrării dintre ele, cele 35 de țări participante să-și amplifice progresul lor economic și social și, concomitent, să susțină mai activ și mai eficient eforturile pentru dezvoltarea forțelor lor de producție, să promoveze forme superioare de cooperare economică și tehnico-științifică, care să contribuie la crearea în acestea a unei trainice baze alimentare și industriale, la fixarea unui raport echitabil între prețurile materiilor prime și cele ale bunurilor industriale, să acționeze pentru încheierea unui nou sistem monetar și financiar internațional, să garanteze accesul plenar, neîngrădit al țărilor în curs de dezvoltare la cuceririle științei și tehnologiei avansate, inclusiv la tehnicile de vîrf.

Sînt rațiuni puternice pentru care țara noastră, ea însăși o țară în curs de dezvoltare, a acționat și acționează, în deplină consonanță cu principiile sale

de politică externă, cu realitățile internaționale, pentru soluționarea neîntîrziată a acestor probleme, arătînd că lichidarea decalajelor economice și a subdezvoltării este nu numai în interesul țărilor în curs de dezvoltare, ci și al statelor avansate, aceasta constituind astăzi o condiție majoră a progresului umanității, a menținerii păcii, o exigență a edificării noii ordini mondiale. Înțelegînd să-și aducă contribuția la rezolvarea acestor probleme importante, România a propus ca, în cadrul reuniunii de la Belgrad, să se ajungă la un acord al statelor participante la Conferința general-europeană pentru adoptarea unei poziții comune în vederea sporirii contribuției lor la lichidarea subdezvoltării și la instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale.

În sfîrșit, țînînd seama atît de experiența istorică — avem în vedere faptul că Europa este continentul pe care au izbucnit cele două conflagrații mondiale din acest secol — cît și de datele realităților prezente, cînd întreaga Europă a devenit un uriaș arsenal militar, locul cu cea mai mare concentrare de trupe, arme nucleare și convenționale din întreaga istorie a omenirii, cerințele edificării securității și cooperării în Europa, precum și exigențele noii ordini economice și politice internaționale, reclamă imperios adoptarea unor măsuri practice de oprire a cursei înarmărilor, de dezangajare militară și dezarmare europeană. Cu atît mai mult cu cît aici se află cele două blocuri militare principale din lumea de azi, un număr mare de baze militare, importante efective militare străine pe teritoriul unor state europene, care reprezintă nu numai anacronisme în raport cu exigențele statornicirii unor relații noi între state, ale destinderii, păcii și securității, ci și impedimente în calea instaurării unei noi ordini economice și politice mondiale. „**Dorim ca reuniunea de la Belgrad, care a început nu demult — sublinia recent tovarășul Nicolae Ceaușescu — să ducă la rezultate cît mai concrete, deschizînd calea înfăptuirii în viață a documentelor semnate la Helsinki, contribuind la realizarea unei colaborări largi, la ridicarea diferitelor restricții în colaborarea economică și, mai cu seamă, la stabilirea unor măsuri concrete de dezangajare militară, fără de care nu se poate vorbi de securitate și pacc în Europa și în întreaga lume.**”

Aflate într-o unitate dialectică, consacrată și de Actul final de la Helsinki, de alte importante documente internaționale, edificarea securității europene și instaurarea unei noi ordini mondiale se prezintă ca obiective arzătoare ale contemporaneității, care solicită efortul constructiv, perseverent și conlucrarea rodnică, cu bună credință, a tuturor statelor europene, a tuturor țărilor lumii. În ceea ce o privește, România a depus și depune toate eforturile pentru asigurarea continuității procesului de consolidare a destinderii, de făurire a securității și colaborării europene, pentru deplina reușită a Reuniunii în curs de desfășurare la Belgrad, convinsă că aceasta servește intereselor vitale ale poporului român, țelului nobil al construirii unei Europe a păcii și înțelegerii, obiectivului luminos al instaurării unei noi ordini economice și politice internaționale.

Nicolae CHILIE

TENDINȚE - CONJUNCTURI

Dinamica prețurilor internationale ale produselor de bază în septembrie 1977

Tendința de scădere a prețurilor internaționale ale produselor de bază, începută în luna mai a.c., a fost întreruptă în septembrie când potrivit indicelui agregat I.E.M. prețurile internaționale ale produselor de bază cuprinse în nomenclatorul de export-import al R. S. România au crescut, pe ansamblu, cu 1.1%.

Pe piața materiilor prime și semifabricatelor industriale prețurile au crescut la cauciuc (+7.7%), metale (+4.7%) și au continuat să scadă la minereuri (-3.7%), lemn și produse din lemn (-0.3%), fibre animale și vegetale (-4.1%) și piei (-3%).

Pe piața produselor agroalimentare de bază prețurile au crescut la majoritatea produselor, sub influența începerii sezonului de tranzații pentru recoltele din emisfera nordică și a diminuării ofertelor de carne. Astfel, prețurile au crescut la cereale (+4.9%), semințe oleaginoase și grăsimi animale și vegetale (+3.9%), animale, carne și produse animaliere (+1.4%), în timp ce la zahăr și produse tropicale au continuat să scadă (-0.9%).

Prețurile la combustibili au continuat tendința descendentă din lunile precedente, atât la cărbuni și cocs (-0.3%), cât și la produse petroliere (-1.1%), ca urmare a menținerii cererii la un nivel redus.

Sectorul de conjunctură economică internațională și marketing — I.E.M.

INDICELE SINTETIC I.E.M. ÎN ANII 1975-1976

ȘI ÎN PERIOADA AUGUST-SEPTEMBRIE 1977

Categorii de produse	Anul	Indici anuali		
		1970=100	aug.	sept.
INDICE GENERAL	1975	219,2	216,4	213,0
	1976	226,2 ^a	230,9 ^a	231,5 ^a
	1977		225,3 ^a	227,8 ^a
1. Produse alimentare	1975	203,7	205,7	200,0
	1976	180,8	178,6	179,6 ^a
	1977		166,6 ^a	170,5 ^a
- cereale	1975	216,7	238,9	239,5
	1976	198,3	197,1	195,3
	1977		156,2	142,9
- semințe oleaginoase, produse derivate, grăsimi animale și vegetale	1975	195,0	195,3	184,6
	1976	168,7	165,7	176,1
	1977		165,1	171,5
- animale, carne și produse animaliere	1975	159,3	161,4	165,0
	1976	152,8	149,2	152,2
	1977		159,3 ^a	161,5 ^a
- zahăr și produse tropicale	1975	314,0	279,0	245,7
	1976	243,5	244,6	230,7
	1977		246,9	244,7
2. Combustibili	1975	343,0	341,6	344,9
	1976	366,7	369,5 ^a	373,4 ^a
	1977		395,9 ^a	393,5 ^a
- cărbuni și cocs	1975	260,0	247,4	243,2
	1976	266,5	264,5	268,6 ^a
	1977		288,9 ^a	287,9 ^a
- țitei	1975	461,2	450,9	450,9
	1976	496,7	500,8	500,8
	1977		551,8	551,8
- produse petroliere	1975	373,9	385,4	396,3
	1976	408,4	415,0	419,9
	1977		434,6	429,9
3. Materii prime industriale	1975	189,1	184,1	179,6
	1976	201,9 ^a	209,5	209,9 ^a
	1977		196,9 ^a	200,4 ^a
- minereuri	1975	178,4	174,0	174,1
	1976	164,9 ^a	161,6	162,3 ^a
	1977		160,3 ^a	154,4 ^a
- metale	1975	185,1	180,2	174,0
	1976	194,8	203,4	202,2
	1977		191,0	199,9
- cauciuc	1975	159,8	167,0	157,8
	1976	219,5	222,3	217,6
	1977		224,8	242,2
- lemn și produse din lemn	1975	229,0	214,9	211,1
	1976	222,1	224,0	226,1
	1977		230,2 ^a	229,6 ^a
- fibre animale și vegetale	1975	162,4	169,1	166,8
	1976	228,4	249,1	246,2
	1977		188,6	180,8
- piei	1975	114,8	121,2	125,8
	1976	169,8	183,5	186,9
	1977		177,2	171,8

a) Date previzorii pentru porci vii, huiță, cocs de furnal, minereu de fier, cherestea de rășinoase, celuloză, hirtie kraftliner.

Orientări în dezvoltarea economică

Angola: sarcini prioritare în transporturi și construcții

PENTRU normalizarea și dezvoltarea traficului de mărfuri și călători, în Republica Populară Angola se acordă în prezent o atenție deosebită transportului rutier și fluvial. În acest scop s-a trecut la construirea de poduri metalice și plutitoare. Autoritățile angoleze intenționează înființarea unor societăți mixte având ca obiectiv reconstrucția podurilor distruse. În domeniul porturilor se preconizează realizarea unor lucrări la Lobito, Luanda și Cabinda pentru intensificarea transportului maritim în direcția nord-sud. Se va urmări, totodată, organizarea unui sistem integrat de comunicații între diferitele porturi.

Urmărindu-se impulsivitatea construcțiilor de școli, spitale, edificii publice și locuințe, se vor pune bazele unei industrii de prefabricate grele și ușoare. Se apreciază însă că evoluția viitoarei industrii de prefabricate grele va fi relativ lentă, transportul acestora fiind deocamdată anevoios, din care cauză ele nu se vor putea folosi decât ararori pe o rază mai mare în jurul fabricilor.

Modul concret de rezolvare a problemei locuințelor din mediul rural se va stabili în funcție de planificarea dezvoltării agriculturii la scară națională. Astfel, de exemplu, dacă se va hotărî creșterea producției de zahăr, vor fi studiate regiunile în care va fi posibilă extinderea acestei culturi și pornindu-se de la rezultatele investigației se vor lua decizii referitoare la numărul și, respectiv, tipul de locuințe.

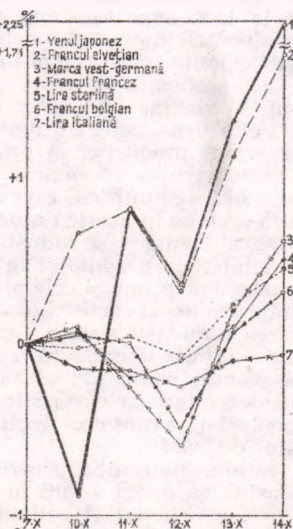
O preocupare principală a guvernului o constituie desființarea bărcilor din centrele urbane, moștenite din perioada colonială, și înlocuirea lor cu clădiri corespunzătoare.

Pentru ameliorarea situației și menținerea eficienței transporturilor și construcțiilor, oficialitățile angoleze vor întreprinde măsuri pe linia pregătirii de muncitori calificați, maștri, tehnicieni, șefi de lucrări și ingineri. Aceasta cu atât mai mult cu cât se preconizează reluarea pe o scară mai largă a lucrărilor de construcții de drumuri, de baraje, de centrale termoelectrice și de linii de înaltă tensiune.

EVOLUȚII MONETARE

EVOLUȚIA piețelor monetare în săptămîna 10-14 X 1977 pare a confirma tendința de confruntare între dolarul S.U.A. pe de o parte și celelalte valute principale occidentale pe de altă parte, confruntare declanșată odată cu deprecierea accentuată a yenului japonez de acum cîteva săptămîni. Acuzațiile prin care autoritățile din S.U.A. îi se reproșează că încurajează în mod deliberat slăbiciunea monedei lor (prin utilizarea perspectivei balanței de plăți puternic deficitară ca factor de sensibilizare a pieței) pentru a obține avantaje comerciale, se înmulțesc.

Și în acest interval yenul japonez a manifestat o tendință deosebit de fermă atingînd, în pofida intervențiilor Băncii Japoniei, un nivel maxim de 252,37 yeni pentru un dolar. După ce a atins un minim de circa 261 yeni pentru un dolar (regres de aproape 1% în raport cu închiderea precedentă), yenul a terminat intervalul la circa 253,15 yeni pentru un dolar, reprezentînd o depreciere de peste 2% față de cursul de referință, înregistrînd astfel mișcări cu o amplitudine de peste 3%, fapt care reflectă din plin presiunile la care este supus. Francul elvețian a avut de asemenea o evoluție puternic ascendentă, dar mai lipsită de sinuozități. La închiderea monedei elvețiene cota 2,2850 franci pentru un dolar, fiind cu circa 1,7% peste nivelul de referință de 2,2349 franci pentru un dolar. Și în această săptămîna Banca Națională a Elveției a intervenit în favoarea dolarului S.U.A. Ultimele date publicate arată că, în cursul acestui an (inclusiv luna septembrie), totalul intervențiilor Bancii Naționale a Elve-

ției pe piața valutară se situează la circa 16 miliarde franci elvețieni. De remarcă că în acest interval francul elvețian s-a apropiat foarte mult de paritate în relația sa cu marca, fiind de așteptat ca în următoarele zile să atingă acest nivel.

Marca vest-germană a realizat o depreciere mai lentă în raport cu dolarul (numai 0,6%) cotînd în fine 2,2790 mărci pentru un dolar. Și în cazul mărcii vest-germane s-a remarcat prezența Băncii Federale care a intervenit prin cumpărare de dolari pentru a frîna deprecierea prea rapidă a monedei sale.

Eforturile Băncii Angliei de a frîna deprecierea monedei sale nu au împiedicat lira sterlină să atingă un nou maxim pentru ultimul an și anume 1,7630 dolari pentru o liră. Pe linia acestor eforturi, Banca Angliei a decis o nouă reducere de 0,5% a dobînzii minime de împrumut, care a fost fixată la 5%.

Prețul aurului a marcat o tendință constant ascendentă, fiind la 14 X la primul fixing la Londra de 157,40 dolari/uncie față de 153,00 dolari/uncie la primul fixing din 10 X 1977.

Paul DUMITRAȘCU
Gheorghe MUNTEAN

Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. în perioada 10-14 X 1977, luîndu-se ca bază cursurile din 7 X 1977.

Sesiunea F.M.I. — B.I.R.D. pe fundalul marilor dezechilibre economice

SESIUNEA ANUALĂ reunită a Fondului Monetar Internațional și Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare (Banca Mondială) a avut loc anul acesta în perioada 4—30 septembrie la Washington. În aceeași perioadă s-au ținut sesiunile Comitetului Interimar și Comitetului Dezvoltării, organe de lucru ale Consiliului guvernatorilor F.M.I. și B.I.R.D. La aceste sesiuni au participat miniștrii finanțelor și conducătorii băncilor centrale, în calitate de guvernatori ai țărilor membre la cele două organisme valutare-financiare internaționale, în fruntea delegațiilor de experți respective, reprezentanți ai G.A.T.T., U.N.C.T.A.D., P.N.U.D., O.N.U.D.I., ai băncilor regionale de dezvoltare și ai altor organisme economice financiare internaționale, publice și particulare.

Sesiunile anuale ale acestor organisme de specialitate care fac parte din sistemul O.N.U. nu sînt menite să ia hotărîri în problemele de fond care-și așteaptă rezolvarea. Aceasta nu înseamnă însă că ele reprezintă o manifestare formală, de rutină, lipsită de finalitate. Ambele organisme au fost create în 1944 ca o expresie a aspirației către un spirit nou, de cooperare internațională, care urma să prevaleze pe toate planurile în relațiile dintre țările lumii, odată cu instaurarea păcii, și începerea reconstrucției și dezvoltării postbelice.

Ce poate fi mai elocvent, pentru a demonstra marelui drum pe care acest spirit l-a parcurs din 1944 pînă astăzi, decît a vedea întruniți sub aceeași cupolă pe reprezentanții unui mare număr de țări (la data sesiunii din 1977, totalul țărilor membre era de 131), expunînd de la tribuna adunării punctele de vedere ale țărilor respective asupra unor probleme a căror rezolvare constituia înainte privilegiul exclusiv al citorva mari puteri financiare occidentale, dacă nu chiar al uneia singure?

Nimeni nu se îndoiește că de aici și pînă la a face "din cooperare o metodă unanim aplicabilă, sigură și eficientă de rezolvare a marilor probleme ale lumii contemporane, mai este încă un drum lung de parcurs. Acest lucru este valabil și pentru problemele valutare-financiare internaționale. Actuala situație economică, monetară și financiară determină însă mai mult ca oricînd necesitatea unor acțiuni coordonate pe un plan tot mai larg, în vederea luării de măsuri care să producă schimbări de fond în organizarea și funcționarea relațiilor internaționale.

Problemele care au fost în atenția sesiunii pot fi grupate pe următoarele teme principale: situația economică generală și pe țări, posibilitățile de sporire a mijloacelor financiare ale celor două organisme, transferul de resurse reale către țările în curs de dezvoltare.

Cu privire la situația economică generală

SESIUNEA F.M.I.—B.I.R.D. din acest an s-a ținut în condițiile unei mari incertitudini asupra viitorului mers al economiei mondiale. Grijele provocate de felul cum evoluează această economie sînt atât de mari, încît se poate afirma că ele au acaparat atenția participanților, deși ar fi fost de așteptat ca problemele economice să constituie numai un punct de plecare pentru analiza problemelor valutare-financiare actuale, știut fiind că și acestea sînt destul de numeroase, de complexe și de preocupante.

Firește, opiniile cu privire la viitorul economiei mondiale n-au concordat, argumentele economice pe care se bazau fiind de cele mai multe ori selecționate după criterii politice sau de oportunitate. Mai trebuie spus că există o „regulă de aur“ la adunările generale ale celor două organisme, respectată de majoritatea responsabililor cu politica monetară și financiară a țărilor pe care le reprezintă, în sensul de a nu se aventura la aprecieri absolutiste cu privire la viitor. Aceasta, ca urmare a unor previziuni ale unor personalități respectabile care s-au dovedit a fi alături de adevăr și ca atare au știrbit aureola organismelor. Astfel, a rămas în analele anecdotice ale sesiunilor declarația pe care Per Jacobsson, una din figurile marcante ale vieții economice occidentale, director general al Fondului Monetar Internațional, a făcut-o în 1959: „După toate probabilitățile, s-a terminat cu inflația mondială. Lichiditatea excesivă moștenită de la război a fost resorbită... Concurența este mai vioaie și rezistența la creșterea prețurilor mai vigoasă. Apelurile la Fondul Monetar (Internațional) devin mai puțin presante“. Peste un an începea criza dolarului care

a constituit preludiul crizei valutare, neîntrerupte de atunci și pînă astăzi, generatoare a celor mai mari dezechilibre din întreaga istorie din timp de pace a Occidentului.

Ca urmare, aprecierile asupra viitorului economiei mondiale au fost în general precaute. În cuvîntarea rostită la sesiune de președintele S.U.A., Jimmy Carter, s-a făcut legătura între sănătatea sistemului economic internațional și sănătatea economiilor naționale: „Așa cum niciunul dintre noi — a spus președintele S.U.A. — nu poate prospera fără un sistem stabil, tot astfel sistemul nu va fi sănătos decît dacă acționăm în spirit responsabil la noi acasă“. În general optimist, președintele Carter a menționat totuși ca probleme deschise pe aceea a petrolului și în general a reducerii risipei de energie, a promovării unei politici comerciale libere, a ajutorului pentru dezvoltare. La rîndul său, Cezar Virata, președintele Comitetului dezvoltării, în raportul prezentat sesiunii a apreciat că „în ciuda citorva ameliorări marginale ale unor indicatori ai economiei mondiale, sărăcia extremă care afectează atîtea regiuni ale lumii rămîne piatra de încercare a tuturor eforturilor noastre și o temă de preocupare pentru toate țările noastre. Cum să nu te îngrijoreze consecințele sociale și politice ale unei inflații, al cărei ritm rapid pare că trebuie să se mențină, ale unei creșteri economice încă foarte lente și ale unei rate atît de ridicată a șomajului? Conjugarea lor creează un climat de incertitudine, o lipsă de încredere care nu pot decît să se repercuteze nefavorabil asupra creșterii, atît de necesară totuși, a investițiilor și să frineze expansiunea așteptată a comerțului mondial“.

Reprezentantul țării noastre a abordat de asemenea situația economiei mondiale, de pe o poziție realistă, constructivă. Pe de o parte, această situație confirmă — a spus vorbitorul — anumite tendințe spre îmbunătățire, comparativ cu situația de acum un an sau doi. Totuși trebuie să ținem seama de faptul că în cele mai multe părți ale lumii, condițiile economice și financiare sînt departe de a fi satisfăcătoare. Țările în curs de dezvoltare sînt cel mai mult afectate de fenomenele negative care încă mai domină în economia mondială, de instabilitatea și dezechilibrele din domeniul financiar și monetar, de fluctuația prețului la materiile prime care formează principala sau unul din principalele articole de export ale acestor țări, de barierele puse în calea accesului la piețele țărilor dezvoltate. Cea mai preocupantă evoluție — a continuat reprezentantul țării noastre — o constituie adîncirea inegalităților dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare. Am ajuns în prezent la situația în care țările dezvoltate dețin două treimi din venitul mondial total, în timp ce țările în curs de dezvoltare — cu mai mult de jumătate din populația lumii — dețin numai o optime din venitul mondial. „Studiile referitoare la evoluția viitoare a inegalităților nu prevăd modificări pozitive importante. Accentuarea măsurilor protecționiste constituie de asemenea un motiv de preocupare și ar putea afecta în mod sever întreaga economie mondială și în primul rînd situația, și așa foarte dificilă, a țărilor în curs de dezvoltare“.

În această perioadă de mari frămîntări, de mari transformări revoluționare, de profunde mutații în toate domeniile, interesele fundamentale ale popoarelor reclamă însănătoșirea radicală a ansamblului relațiilor internaționale. Ca urmare, a arătat vorbitorul, România militează pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale care să asigure o cooperare economică echitabilă, respectarea dreptului fiecărei țări de a fi stăpînită pe bogățiile ei naționale, stabilitatea economică mondială, accesul larg al tuturor statelor — îndeosebi al celor în curs de dezvoltare — la cuceririle științei și tehnicii, condiții esențiale pentru lichidarea decalajelor dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare. Egalizarea nivelurilor de dezvoltare presupune în același timp stabilirea unui raport echitabil între prețurile materiilor prime și ale produselor manufacturate, dezvoltarea comerțului liber, fără bariere și discriminări artificiale — țările în curs de dezvoltare urmînd să beneficieze de sistemul generalizat de preferințe —, precum și îmbunătățirea permanentă a sistemului monetar internațional, astfel încît să se ia în seamă interesele tuturor statelor și în principal ale celor în curs de dezvoltare.

Este interesant de remarcat în această privință că, cu cît trece timpul, cu atît sînt mai mulți reprezentanții țărilor care se pronunță la sesiunile F.M.I.—B.I.R.D. pentru o nouă ordine economică internațională. Acum cîțiva ani, guvernatorul care

reprezenta una din marile puteri occidentale mai putea să spună, într-o discuție în afara sălii de ședințe: „Noua ordine economică? Nu cunosc și nu știu ce vreți să spuneți cu aceasta!”

Desigur, nu s-a ajuns încă la un acord deplin cu privire la conținutul acestui concept. De altfel, așa cum observăm la recenta sesiune reprezentantului Franței, nici n-ar fi imaginabil un acord atât de rapid într-o problemă imensă care pune direct în cauză interesele fiecărui popor. Totuși — continua guvernatorul pentru Franța — „oricât ar fi de diverse pozițiile respective în constelația puterilor economice ale lumii de azi, am impresia că noi toți resimțim necesitatea acesteia. Oare nu înseamnă acest singur lucru un eveniment de o semnificație considerabilă, susceptibil să dea o altă întorsătură acelor teribile deznodăminte care au jalonat în trecut istoria lumii?”

O necesitate care nu poate fi ocolită

CA URMARE a profundelor dezechilibre economice și financiare caracteristice pentru perioada actuală, cererile de credite adresate de țările membre celor două organisme internaționale n-au fost niciodată mai mari decât în anul financiar 1976—1977. Răspunsul la această situație constă de fapt în două răspunsuri, la care s-a referit directorul general al F.M.I., H. Johannes Witteveen, în cuvântarea sa de prezentare a celui de al 32-lea raport anual al Fondului. Primul aparține țărilor membre înseși, mai precis țărilor — foarte numeroase — care înregistrează mari dezechilibre ale balanței de plăți. Ele vor trebui să adopte programe corespunzătoare de ajustare, aplicabile atât pe plan intern, cât și pe cel extern, fără de care situația lor nu va putea decât să se înrăutățească. Aceste țări urmează să ia măsuri urgente de reducere a deficitului până la un nivel care să poată fi finanțat prin aporturi rezonabile de capital străin și care să nu ducă la o structură a datoriei externe prea copleșitoare. Directorul general al F.M.I. a repetat la recenta sesiune recomandarea făcută cu un an înainte la sesiunea de la Manila, ca eforturile proprii de echilibrare ale țărilor membre să întreaacă apelurile la finanțarea externă a deficitelor.

Al doilea răspuns aparține organismelor internaționale de finanțare: ele trebuie să se pregătească să îndeplinească cereri din ce în ce mai mari de sprijin financiar, chiar în condițiile sporirii eforturilor proprii de redresare a balanței de plăți.

O primă cale de majorare a resurselor financiare ale celor două organisme internaționale o constituie fondurile proprii: cotele de participare vărsate de țările membre la F.M.I. și capitalul propriu al Băncii Mondiale. Cu prilejul celei de a 6-a revizuirii generale a cotelor (1976), totalul acestor cote a fost majorat de la 29 la 39 miliarde D.S.T. S-a propus ca cea de a 7-a revizuire să aibă loc în 1978 și ca aceasta să conste într-o nouă majorare, eventual de 50% a totalului cotelor.

În această cale de sporire a resurselor F.M.I. a intervenit o complicație, în sensul că majorarea din 1976 nu a intrat încă în vigoare, ea fiind legată de acceptarea modificării statutului Fondului de către țările membre. Or, la data la care s-a ținut sesiunea, numărul țărilor membre care au acceptat modificarea statutului nu a fost suficient pentru a face din cea de a 6-a majorare a cotelor o realitate. Se speră că până la sfârșitul acestui an sau la începutul anului viitor, statutul modificat să intre în vigoare și, odată cu el, sporirea resurselor proprii ale F.M.I.

În felul acesta, însă, creșterea cotelor nu a corespuns ritmului de dezvoltare a schimburilor și plăților internaționale și n-a atins amploarea pe care o cereau dezechilibrele tranzacțiilor externe ale țărilor membre. Ca urmare, F.M.I. s-a aflat în situația de a se împrumuta și de a crea noi facilități care să deschidă țărilor membre accesul la resursele Fondului într-o măsură mult mai mare decât o permiteau relațiile clasice între credite și cotele subscrise de membri.

Una din aceste facilități care a întrunit adeziunea tuturor țărilor membre este așa-numita „Facilitate suplimentară de finanțare” (Facilitatea Witteveen), formată din sume puse la dispoziția Fondului de unele țări membre, totalizând până la data sesiunii 8,7 miliarde D.S.T. sau ceva mai mult de 10 miliarde dolari S.U.A. Această nouă facilitate este menită să promoveze redresarea balanțelor de plăți deficitare în contextul unei înviorări și unei dezvoltări economice prea lente, să atenueze tensiunile asupra lichidității F.M.I., să întărească încrederea în sistemul monetar internațional, întrucât, datorită ei, Fondul va dispune de resurse imediate suficiente pentru a sprijini țările membre care se lovesc de dificultăți serioase de plăți externe.

Exprimându-și satisfacția în legătură cu crearea noii facilități, reprezentantul țării noastre a propus să se reanalizeze condițiile în care urmează să se acorde accesul la fondurile astfel oferite, considerate prea severe, precum și să se găsească soluții pentru subvenționarea dobânzii la creditele acordate în contul acestei facilități celor mai sărace țări membre.

O altă posibilitate de majorare a resurselor F.M.I. o constituie emisiunea de drepturi speciale de tragere (D.S.T.) care, după cum se știe, nu a mai fost reluată din 1972. Statutul modificat al Fondului prevede sporirea rolului acestui instrument astfel încât D.S.T. să devină principalul instrument de rezervă al sistemului monetar internațional.

Oportunitatea unei noi emisiuni de D.S.T. este în studiu. Problema care s-a pus a fost aceea a efectelor inflaționiste care le-ar putea avea apariția noilor instrumente. În sprijin propunerii de reluare a emisiunilor a fost adus argumentul că alocarea de noi D.S.T. ar ameliora repartitia și structura lichidităților internaționale. Rămâne de găsit modalitatea de conciliere a obiectivelor cantitative și calitative urmărite prin reluarea emisiunilor.

Țara noastră s-a declarat de acord în repetate rânduri cu utilizarea acestui instrument, însă a obiectat că o serie de aspecte ale emisiunii, alocării, utilizării și retragerii lui nu au fost încă elucidate. Din această cauză, așteptăm cu interes concluziile raportului directorilor executivi ai F.M.I. care va fi prezentat în martie 1978, urmând să clarifice caracteristicile rolului D.S.T. în cadrul sistemului monetar internațional.

În ce privește mijloacele financiare ale Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare, în cursul ultimilor ani au fost obținute rezultate pozitive în domeniul extinderii asistenței financiare și tehnice în sprijinul țărilor în curs de dezvoltare. În cuvântarea ținută la sesiunea de președintele Băncii Mondiale, Robert McNamara, s-a arătat că banca a acordat împrumuturi totalizând 7,3 miliarde dolari în perioada iunie 1976—iunie 1977 și că volumul operațiunilor este prevăzut să crească la 8,7 miliarde până în iunie 1978, la 9,8 miliarde în iunie 1979 și să depășească 10 miliarde de dolari la începutul deceniului '80. Aceasta reprezintă, în dolari curenți, aproape de zece ori mai multe împrumuturi decât la mijlocul anilor '60 și de patru ori media anilor financiari 1969—1973. Este cert că o parte din această creștere se datorește inflației din ultimii ani, însă chiar după ajustare creșterea rămâne impresionantă.

Față de nevoile de finanțare cărora Banca Mondială și s-a dedicat, țara noastră a fost de acord la sesiunea recentă cu majorarea substanțială a capitalului băncii, pentru a i se permite de-a lungul unei perioade mai lungi de timp să facă față unei creșteri în termeni reali a împrumuturilor solicitate.

Transferul de resurse reale spre țările în curs de dezvoltare

SE POATE AFIRMA că nici una din intervențiile guvernatorilor în cadrul sesiunii F.M.I.—B.I.R.D. de la Washington nu a omis să considere problema decalajelor existente între țările bogate și cele sărace ca fiind de o importanță capitală pentru omenire. Această unanimitate are o adâncă semnificație, știut fiind că nu demult nici nu se concepea o discuție pe această temă decât cel mult pentru rațiuni umanitare și nicidecum în legătură cu viitorul economic al întregii lumi.

Desigur, având în vedere profilul celor două organisme, în luările de cuvânt din cadrul sesiunii nu a fost abordată problema transferului de resurse în ansamblu, ci numai a transferului de resurse financiare, ca mijloc de a sprijini propriile eforturi ale țărilor rămase în urmă din punct de vedere economic.

În această privință a trezit un larg ecou în rândurile participanților propunerea făcută de reprezentantul României ca alocările de fonduri pentru sprijinirea programelor de dezvoltare ale țărilor membre să țină seama nu numai de venitul național pe locuitor — care nu este indicat să constituie unicul criteriu pentru acest proces —, ci și de eforturile pe care țările respective le depun în acest scop. Astfel, ar trebui să se ia în considerare mărimea părții din venitul național alocată pentru dezvoltarea economică și socială, precum și alte criterii care să justifice o distribuire mai rațională și mai eficientă a fondurilor, să stimuleze mobilizarea într-o măsură importantă a resurselor interne pentru propria dezvoltare.

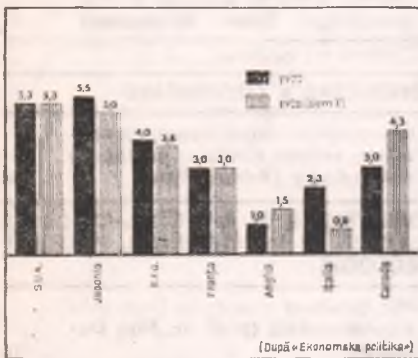
Schimbul de vederi care a avut loc cu prilejul sesiunii din septembrie a fost considerat util și încurajător, deoarece a subliniat odată mai mult interdependența țărilor, deci necesitatea unei cooperări cât mai strânse. Un reprezentant la sesiune a prezentat sugestiv situația în care se află în prezent omenirea. „Am constatat în cursul evoluției recente a relațiilor dintre țările industrializate (occidentale — n.n.), țările producătoare de petrol, țările în curs de dezvoltare și țările cu economie planificată că această interdependență nu mai este, ca odinioară, o problemă de vecinătate și de rudenie: noi știm cu toții astăzi că nu mai există alt orizont economic decât linia albastră a globului terestru”.

dr. Costin KIRIȚESCU

Tări capitaliste: previziuni pesimiste

PE MĂSURĂ ce se scurg lunile anului 1977, speranțele nutrite în Occident că acesta va marca mult așteptata înviorare economică devin tot mai fragile, făcând loc unor aprecieri și prognoze cu o tentă susținută de pesimism.

O apreciere recentă, formulată de experții O.C.D.E. asupra evoluției curente a produsului național brut în principalele 7 țări capitaliste, stabilește — în majoritatea cazurilor — o rată de creștere pe 1977 inferioară celei atinse în anul precedent, decalaje mai sensibile înregistrându-se în R.F.G., Franța sau Italia (vezi graficul alăturat). Pentru primul semestru al anului viitor, aceiași experți prevăd (în condițiile eliminării variațiilor sezoniere), o accelerare a ritmului creșterii doar în Anglia și Canada, în timp ce în celelalte țări menționate se prevede o stagnare sau chiar o încetinire în raport cu anul în curs.

Grecia : modernizarea transporturilor feroviare

ÎN Grecia a fost elaborat un program cincinal de modernizare a rețelei căilor ferate și a instalațiilor aferente, inclusiv electrificarea unor linii și înlocuirea parțială a materialului rulant, fiind prevăzute în acest scop alocării bugetare în sumă totală de 7,3 miliarde drahme.

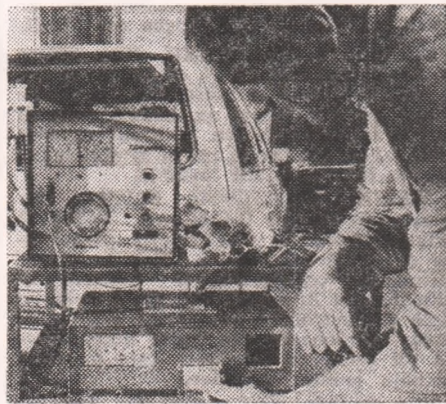
Lucrările efectuate cu ajutorul tehnic și de proiectare al unor specialiști și întreprinderi din Franța, Iugoslavia, România ș.a., urmăresc sporirea capacității de trafic pe căile ferate din Grecia, creșterea vitezei de circulație a trenurilor etc.

Totodată, se proiectează înființarea unor linii de feribot (deocamdată între portul grecesc Volos și portul sirian Latakia), care să ușureze legăturile Greciei cu țările din Orientul Apropiat, precum și traficul de mărfuri în tranzit.

Electronica în combaterea poluării

MĂSURILE legislative adoptate în numeroase țări industriale vizând com-

baterea poluării mediului înconjurător, precum și alocarea de fonduri pentru cercetarea științifică care urmărește

aceiași scop, au constituit un stimulente pentru realizarea unor perfecționări tehnologice sau de inovații cu o aplicabilitate mai mult sau mai puțin largă. Un asemenea exemplu recent îl furnizează controlul electronic destinat măsurării cantității de gaze poluante, evacuate în atmosferă de echipamentul unui autovehicul, la diferite regimuri de turajie a motorului. Fabricat și lansat în R.F.G., țară în care — după aprecierea specialiștilor — se consumă zilnic 40 milioane litri de carburanți și se elimină 420 milioane mc de gaze de echipament, acest aparat permite să se testeze în orice garaj sau atelier de reparații buna întreținere a motorului, reglarea sistemului de aprindere și a carburatorului. După patru secunde de la începerea măsurării, contorul electronic emite un cartonaș, pe care figurează datele respective.

Tinărul muncitor și întreprinderea

ANALIZÎND cauzele fluctuației forței de muncă în întreprinderile industriale din Uniunea Sovietică, îndeosebi în rândurile muncitorilor tineri, revista „Ekonomika i organizația promișlennogo proizvodstva“ (E.K.O.) examinează, între altele, motivațiile care au stat la baza angajării tinerilor într-o întreprindere sau alta. Din răspunsurile obținute la o anchetă efectuată în acest sens, rezultă că principalele mobiluri în alegerea întreprinderii le constituie exemplul colegilor

sau prietenilor, apropierea de domiciliu, citirea unor anunțuri sau sfatul părinților.

Asemenea criterii de alegere nu se dovedesc, totuși, a fi cele mai promițătoare pentru activitatea ulterioară a tinarului, chiar dacă numărul celor care se declară satisfăcuți de munca lor este relativ ridicat (vezi tabelul). Mai favorabilă, de pildă, pentru atașamentul tinarului muncitor față de întreprinderea în care se angajează, pentru participarea sa la activitatea de raționalizare se dovedește a fi alegerea pe baza cunoașterii prealabile a întreprinderii, pe criteriul apropierii muncii prestare de pregătirea muncitorului sau al posibilităților ce i se oferă de a-și ridica mai departe calificarea.

Motivul alegerii întreprinderii și indicatorii adaptării profesionale a muncitorilor tineri (în %)

Motivul alegerii întreprinderii	Ponderea muncitorilor care au indicat motivul de munca lor respectiv *)	Sunt satisfăcuți de munca lor	Participă la activitatea de raționalizare	Își leagă viitorul de întreprinderea în care lucrează
Exemplul colegilor	19,9	8,9	58,5	31,3
Apropierea de domiciliu	15,8	9,6	40,4	29,2
Anunțul publicat de întreprindere	15,8	7,0	47,6	23,1
Sfatul părinților	15,3	8,9	58,5	31,8
Possibilitatea de a îmbina munca cu studiul	9,6	11,4	49,0	26,0
Existența unui cămin al întreprinderii	7,6	6,0	33,7	20,2
Contactul prealabil, practic cu întreprinderea *)	7,5	13,0	55,9	39,8
Similitudinea cu profilul școlii absolvite	6,7	12,4	52,1	35,4
Nivelul retribuției muncii	5,6	10,7	51,8	32,4
Existența unei baze de învățământ în cadrul întreprinderii	4,1			
Sfatul comisiei pentru angajarea brațelor de de muncă	3,3	11,0	51,9	27,9
Recomandarea școlii *)	1,7	6,4	53,7	21,3
Alte motive	16,2	10,3	61,9	34,5
		9,0	43,1	22,9
Din numărul total al persoanelor chestionate	—	9,2	51,7	27,3

*) Suma ponderilor depășește 100, întrucât unele persoane au indicat mai multe motive. Sursa : „EKO“, nr. 4/1977.

Cehoslovacia : valorificarea hidroenergiei

ÎN PERIOADA postbelică în Cehoslovacia s-a acordat o atenție susținută valorificării resurselor hidroenergetice ; au fost înălțate în total circa 50 de baraje mari, iar pe râurile Vltava și Vah s-au construit două cascade de hidrocentrale.

În prezent, în cadrul programului de perspectivă privind dezvoltarea bazei energetice naționale, elaborat pe baza hotărârilor Congresului al XV-lea al P.C. din Cehoslovacia, se prevede ca — încă în actualul cincinal — să înceapă construirea celei mai mari hidrocentrale din țară (de 1 000 MW), pe râul Desna. Totodată, în curând urmează să se treacă la realizarea proiectului comun cehoslovaco-ungar de construire pe Dunăre a unui puternic complex hidrotehnic, care va furniza — între altele — economiei celor două țări circa 3,6 miliarde kWh pe an.

O. DUMITRESCU, Roșiori de Vede. — Organizarea și efectuarea plăților între unitățile socialiste este reglementată de art. 125—141 din Legea nr. 9/1972 — Legea finanțelor și de Normele metodologice ale BNRSR nr. 2/1977. Potrivit normelor cuprinse în aceste reglementări plățile dintre unitățile socialiste se efectuează, de regulă, prin decontări fără numerar pe bază de instrumente emise fie din inițiativa debitorului fie din inițiativa creditorului (pct. 10 din norme). În același timp plățile pe baza acestor instrumente se efectuează cu consimțământul plătitorului și trebuie să se facă la data exigibilității obligațiilor. Potrivit pct. 14 din norme, cităm: „este interzis ca în dispozițiile de plată (incasare) și în facturile atașate la acestea să se adauge sau să se scadă sume provenite din operații anterioare indiferent dacă acestea se referă la livrări de mărfuri sau la altfel de obligații de plată. Pentru decontarea unor astfel de operații, se vor întocmi documente de decontare separate. În consecință, în relațiile dintre unitățile socialiste nu se poate efectua decontarea prin compensare.

CAR, Sectorul IV București — Împrumuturile acordate de C.A.R. nu constituie „creanțe din împrumuturi bancare“ astfel că ele se încadrează în litera i din art. 34 din Decretul nr. 221/1960 republicat.

VALENTIN COSMA, Cluj-Napoca — Din scrisoarea dv. rezultă că, înainte de

absolvirea învățământului superior cu examen de diplomă, ați ocupat mai mult de patru ani o funcție medie tehnică în specialitatea pentru care v-ați pregătit. În această situație vă sînt aplicabile prevederile art. 35 lit. c din Legea nr. 57/1974.

GEORGETA MOSCEANU, Rm. Vileca — Problema ridicată de dv. poate fi soluționată potrivit prevederilor pct. 2 din anexa nr. 2 la Legea nr. 12/1971, potrivit căreia la determinarea vechimii în specialitate se pot lua în calcul și perioadele lucrate în specialități înrudite.

MARIN NEGOIȚESCU, Galați — Potrivit prevederilor H.C.M. nr. 2335/1967, privind producția și circulația ambalajelor și ale Decretului nr. 303/1971, privind înființarea, organizarea și funcționarea Ministerului Aprovizionării Tehnico-Materiale și Controlul Gospodării Fondurilor Fixe, coordonarea problemei ambalajelor de tot felul, pe economie, este de competența acestui minister.

Prin capitolul VIII pct. 76 din „Instrucțiunile privind producția, consumul, recuperarea, gospodărirea și refolosirea ambalajelor, paletelor și containerelor“, aprobat cu Ordinul nr. 108 din 22 mai 1975, emis de Ministerul Aprovizionării Tehnico-Materiale și Controlul Gospodării Fondurilor Fixe (publicat în „Buletinul oficial“ nr. 67 din 26 iunie 1976) este reglementată problema ce formează obiectul întrebării dv.

SISTEME DE ARGUMENTARE

(Urmare din pag. 20)

3. **Motivația.** Este de menționat că marii diplomați ca și oamenii de afaceri cu multă experiență folosesc în alocuțiuni, discursuri, discuții foarte des argumente prin motivație. La Nicolae Titulescu această argumentare care constituia un sistem viu de dialog prin sine cu interlocutorii era foarte frecventă. În forma în care apare motivația se impune și ca element de argumentare caracteristică protonegocierii.

„Înțelegerea Balcanică — spunea Nicolae Titulescu la Conferința de presă amintită mai sus — este solidă, pentru că ea face politica propriilor sale interese“, motivînd astfel această înțelegere apărută în Balcani prin sentimentele de patriotism ale participanților.

Tratarea celor cîteva probleme considerate de mare importanță și de posibilă susținere faptică din partea negociatorilor în condițiile tendinței de democratizare a relațiilor internaționale, stabilirea unor sisteme convenite de negociere și cunoaștere reciprocă în cadrul activității de negociere, a fost concepută în intenția de a aduce o contribuție la consolidarea activității de negociere ca o specialitate ce solicită pregătire și perfecționare permanentă în scopul realizării dezideratelor și eforturilor pentru stabilirea de relații echitabile pe plan politic și economic între state.

ECONOMISTI, INGINERI, JURISTI, PARTICIPANȚI LA ÎNVĂȚĂMÎNTUL IDEOLOGIC ȘI PROFESIONAL !

ABONAȚI-VĂ PENTRU ANUL 1978 LA

Revista ECONOMICA

Vă asigurați astfel primirea cu regularitate, atât a revistei cît și a Suplimentului săptămînal.

În fiecare vineri în coloanele revistei veți găsi :

- metode și concepte de conducere, planificare, organizare, prognoză, marketing, informatică
- studii teoretice, consultații pentru învățămîntul politico-ideologic de partid, profesional și pentru admiterea în învățămîntul superior economic
- legislație economică adnotată și comentată

Costul unui abonament anual pentru instituții este de 260 lei.

Pentru elevi, studenți și cursanții tuturor formelor de învățămînt politic și profesional, costul abonamentului anual este de 130 lei.

Abonamentele se fac la oficiile poștale sau direct la redacție în contul I.S.I.A.P. Întreprinderea de stat pentru imprimate și administrarea publicațiilor, Piața Științei, 1 —, Cont 64 51 301 52 BNRSR Filiala sector I.

Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale. Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 42 din 21 oct. 1977

— O etapă calitativ superioară în dezvoltarea democrației socialiste (Stere Gioga) 1

ECONOMIE NAȚIONALĂ

— Realizarea în avans a parame-trilor proiectați la noile obiective (Bogdan Pădure) 3

— Creșterea ponderii produselor de calitate, prin utilizarea unor tehnologii noi (dr. ing. V. Berinde) 5

— Tipizarea produselor, acțiune cu efecte economice ridicate (V. Boescu, L. Țintea) 7

— Fertilizarea — componentă esențială a creșterii producției agricole și a conservării potențialității productive a solului (II) (dr. N. Brașoveanu) 9

— Energia solară — un agent termic ieftin (Aurel Herișanu) 10

— Creația tehnică, premisă a competitivității (Ioan Georgescu) 11

— Cititorii cu cavintul 13

CONDUCERE • ORGANIZARE

— Tehnologiile, organizarea, produsele — într-un continuu proces de modernizare (Adrian Rusu) 14

DOCUMENTAR IN AJUTORUL CELOR CE STUDIAZĂ IN ÎNVĂȚĂMÎNTUL POLITICO-IDEOLOGIC

— Mic dicționar economic. Baza tehnico-materială (prof. dr. Niță Dobrotă) 16

TEORII • IDEI

— Sporirea rolului creditului bancar în întărirea gestiunii economice (Gheorghe Postelnicu, Petru Prunea) 17

— Considerații referitoare la practica negocierilor comerciale (V) Sisteme de argumentare (drd. Ioana Erdős Dumitrescu) 19

— Creșterea economică și resursele ei, în dezbaterile economiştilor (prof. dr. Ioan V. Totu) 21

— Școli • curente • economiști. Neoeconomicul și neoliberalismul monetarist. Eșec comun și false convergențe (II) (Vasile Pilat) 24

ECONOMIE MONDIALĂ

— Făurirea securității europene și consolidarea destinderii pe plan mondial (Nicolae Chilie) 26

— Tendințe-conjuncturi 28

— Sesiunea F.M.I. — B.I.R.D. pe fondul marilor dezechilibre economice (dr. Costin Kiritescu) 29

— Mondorama 31

— Întrebări-răspunsuri 32

Redacția și administrația : Calea Dorobanților nr. 11—25, 71131 București, telefon 12 13 69.

Cont. I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R. — filiala sect. 1 București
Împarut : Combinatul Poligrafic „Casa Științei“.

ASIGURAREA COMPLEXĂ A ELEVILOR ȘI STUDENȚILOR

● După cum știm cu toții, Administrația Asigurărilor de Stat are printre preocupările sale permanente perfecționarea continuă a formelor de asigurare pe care le oferă populației. Pentru a afla câteva noutăți în legătură cu această problemă, ne-am adresat tov. Administrația centrală ADAS, care ne-a relatat următoarele :

Preocupată continuu de protejarea populației prin asigurări, Administrația Asigurărilor de Stat a lărgit, de curînd, sfera asigurării complexe a elevilor. Astfel, pe lîngă elevi, de la 1.X. a.c. pot contracta o asigurare complexă și studenții care frecventează cursurile de zi ale unei instituții de învățămînt superior.

● Prin urmare, ADAS oferă — de-acum înainte — și studenților posibilitatea de a încheia o asigurare specifică. Ce amănunte ne puteți da în legătură cu această asigurare ?

Asigurarea complexă a elevilor și studenților este o asigurare combinată, întrucît prin aceeași poliță se cuprind :

- cazurile de accidente ale elevului sau studentului, pentru sume asigurate de pînă la 18 000 de lei, diferențiate în funcție de urmările accidentelor ;
- cazurile de avariere a bunurilor casnice și gospodărești luate oriunde de elev sau student în afara domiciliului, pentru suma asigurată de 2 000 de lei ;
- cazurile de răspundere civilă legală care decurg din avarierea unor bunuri din vina elevului sau studentului, pentru suma asigurată de 2 000 de lei.

Administrația Asigurărilor de Stat plătește despăgubiri și sume asigurate ca urmare a evenimentelor produse în timpul valabilității asigurării, în orice loc și cu orice ocazie, inclusiv în timpul vacanțelor.

Durata asigurării este de 6 luni sau 1 an, la alegere.

Costul asigurării este convenabil : 1 leu sau 2 lei pe lună, în funcție de profilul școlii sau al facultății.

Pentru relații suplimentare și contractarea asigurărilor, cei interesați se pot adresa agenților și inspectorilor de asigurare, responsabililor cu asigurările sau, direct, oricărei unități ADAS.

CENTRALA INDUSTRIALĂ HUNEDOARA

- Combinatul Siderurgic Hunedoara ● Uzina „Victoria” — Călan ● Uzina de fier Vlăhița ● Fabrica de produse refractare Baru-Mare
- vă oferă:

- Fontă specială.
- Fontă cenușie STAS 882-65.
- Profile laminate din oțeluri carbon calmate și necalmate, din oțeluri carbon de calitate aliate și slab aliate :
 - rotunde cu diametrul de 10-180 mm.
 - cornier de 20×20-150×150 mm.
 - I 18-I 24.
 - U 6,5-U 24.
 - late de 20×5-200×20 mm.
 - benzi laminate la cald de 200×20-500×5 mm.

- țagle, blumuri pentru forje de 70×70-400×400 mm.
- oțel beton cu profil periodic laminat la cald, oțel beton neted laminat la cald, sîrmă laminată la cald.
- profile speciale pentru armături de nă, pentru talpa șenilei de tractor
- Utilaj de turnare (lingotiere, maselotiere poduri de turnare).
- Radiatoare și tuburi de presiune din fontă
- Semicocs.
- Cocs fluidizare.
- Carcase motoare electrice.